

Příloha 2: USPOŘÁDÁNÍ A ŽIVOT

Personálně-organizační profil plzeňské diecéze

Základní popisné informace k tématu USPOŘÁDÁNÍ

Biskupství plzeňské: Finální verze z 1. 10. 2024

OBSAH

ÚVOD	2
I. DIECÉZE JAKO MÍSTNÍ CÍRKEV SE SPOLEČNÝM POSLÁNÍM	2
A. Pastorační poslání a vize diecéze	2
B. Celek diecéze jako místní církev	3
C. Kolik nás vlastně je? A kdo jsme to „my“?	3
II. BISKUPSTVÍ PLZEŇSKÉ A DIECÉZNÍ KURIE	4
A. Orgány spoluúčasti na vedení diecéze	4
B. Diecézní kurie a organizační struktura biskupství	5
C. Hodnocení podpory pastoračního poslání farností ze strany biskupství	8
III. ORGANIZACE PASTORACE V DIECÉZI	9
A. Teritoriální farní pastore	9
B. Kategoriální pastore	17
C. Podpora pastore a vzdělávání	19
IV. KOMUNITNÍ PASTORACE A SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY	21
A. Pastorační působení řeholních komunit	21
B. Pastorační působení dalších církevně uznaných uskupení	22
C. Spolupráce s dalšími uskupeními a službami	25
V. PERSONÁLNÍ PROFILY PASTORAČNÍCH PRACOVNÍKŮ DIECÉZE	29
A. Personální profil kněží působících v plzeňské diecézi	29
B. Personální profil stálých jáhnů	34
C. Personální profil ostatních pastoračních spolupracovníků	35
DODATEK	
1. PASTORACE NEMOCNÝCH A VĚZNĚNÝCH	38
2. DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ	41
3. CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ V PLZEŇSKÉ DIECÉZI	50
4. ŘECKOKATOLICKÁ CÍRKEV V PLZEŇSKÉ DIECÉZI	55
5. PASTORAČNÍ AKTIVITY VE VIRTUÁLNÍM PROSTORU	56
ZÁVĚR	58
ZDROJE	58

ÚVOD

Tento dokument vznikl za spolupráce mnoha z vás, kteří jste reagovali na jeho pracovní verzi rozeslanou kněžím, synodní radě, synodním delegátům a členům PRF a ERF po celé diecézi s nabídkou jej obohatit o vaši vlastní „značku“ v této naší společné mapě organizačních struktur a stop života v plzeňské diecézi. Už tyto kontakty byly pro nás v synodním týmu radostí ze společné cesty, na které se chvilku snažíme zastavit a podívat se, uprostřed jaké duchovní „krajiny“ vlastně u nás na západě Čech žijeme.

Samozřejmě, že to, co v tomto dokumentu najdete, nemůže nikdy ani vzdáleně vyjádřit požehnání či bolesti skutečného života. Ale pomocí těchto čísel a dat se snažíme alespoň trochu pochopit a popsat složitost světa kolem nás. Může nám to pomoci, podobně jako když si v Google Maps odzoomujete až na celek nějaké krajiny, nebo dokonce na celou zeměkouli, zavnímat, čeho jsme vlastně součástí, jak je ten celek uspořádán, kde se život z nějakých důvodů soustředí, či kde jsou naopak pustiny a sem tam nějaká oáza. A především se i nad touto „mapou“ naší diecéze můžeme znovu společně ptát: „Mistře, kde bydlíš?“

Za celý synodní tým přejeme čtenářům, aby se neutopili v množství jednotlivých informací a čísel, ale spíše se nechali pozvat do těch koutů této nedokonalé mapy, které je nejvíce zajímaví, a možná i díky tomu objevit ve své realitě kousek dalšího života.

Protože, jak 28. 10. 2017 řekl papež František na konferenci (Re)Thinking Europe, „první a pravděpodobně nejdůležitější přínos, který mohou křesťané dnešní Evropy nabídnout, je připomínat jí, že není jen souhrnem čísel nebo institucí, ale že ji tvoří lidé.“

Synodní tým
synoda.bip.cz/tym

Struktura dokumentu

Dokument má 5 hlavních částí. Po obecnější úvaze o diecézi jako místní církvi (I.) najdete nejprve popis vnitřní struktury biskupství plzeňského a diecézní kurie (II.), abyste věděli, jak to vlastně „na tom biskupství chodí“. Pak se podíváme na hlavní způsoby organizace pastorace v diecézi (III.), abychom vnímali, kam všude jsou biskupem posíláni nejrůznější pastorační i další spolupracovníci a spolupracovnice. Další část (IV.) se pak věnuje strukturám, které sice v diecézi působí, ale nejsou přímo diecézní, jako např. řehole, komunity, hnutí, spolky apod. A nakonec je vám k dispozici několik „personálních profilů“, které prezentují podrobnosti o různých skupinách pastoračních spolupracovníků a spolupracovnic (V.).

Protože některé z oblastí tzv. „kategoriální pastorace“ (III.B) jsou tak specifické, že jim bylo zapotřebí věnovat zvláštní prostor, je nakonec připojený DODATEK, kde prezentujeme čtyři z takovýchto oblastí.

I. DIECÉZE JAKO MÍSTNÍ CÍRKEV SE SPOLEČNÝM POSLÁNÍM

A. Pastorační poslání a vize diecéze

Pastoračním posláním a vizí diecéze se budeme zabývat ve II. etapě diecézní synody, k popisu současného stavu ale patří si připomenout její doposud platnou v r. 2019 aktualizovanou formulaci, kterou najdete schematicky vyjádřenou na další stránce a jejíž původní prezentaci najdete zde:

- [Biskup Tomáš aktualizoval misi diecéze pro následující roky - Diecéze plzeňská \(bip.cz\)](#)

Pokud by vás zajímal komentář k její původní verzi z r. 2018 od biskupa Tomáše Holuba, najdete jej zde:

- [Mise plzeňské diecéze stojí na čtyřech pilířích - Diecéze plzeňská \(bip.cz\)](#)

A zde pak najdete první dopis biskupa Tomáše po jeho nástupu do diecéze, kde tuto vizi již načrtává:

- [Pastýřský list biskupa Tomáše](#) (12. 6. 2016)

Pastorační poslání a vize plzeňské diecéze aktualizovaná biskupem Tomášem v prosinci 2019

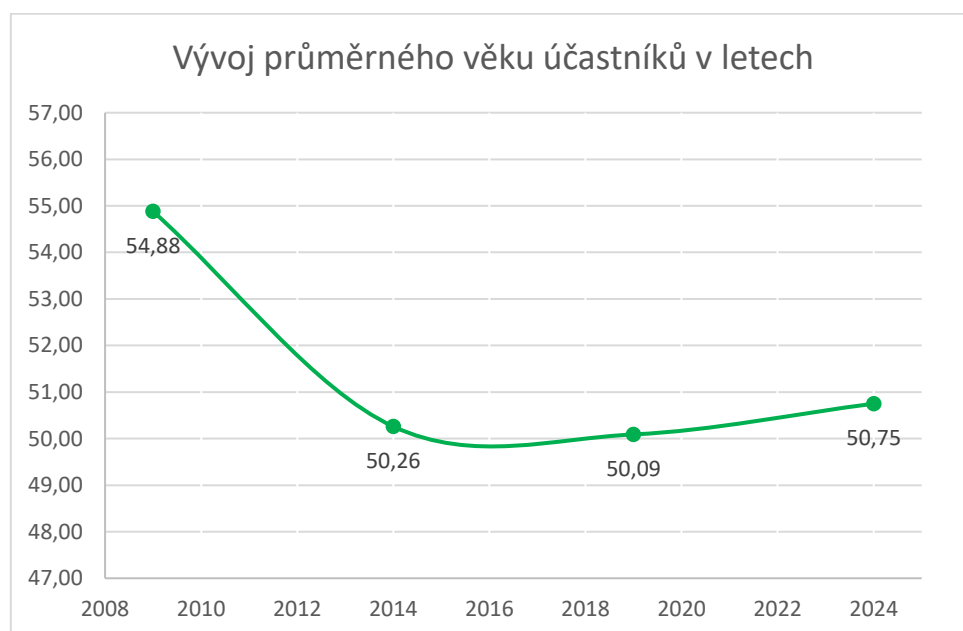
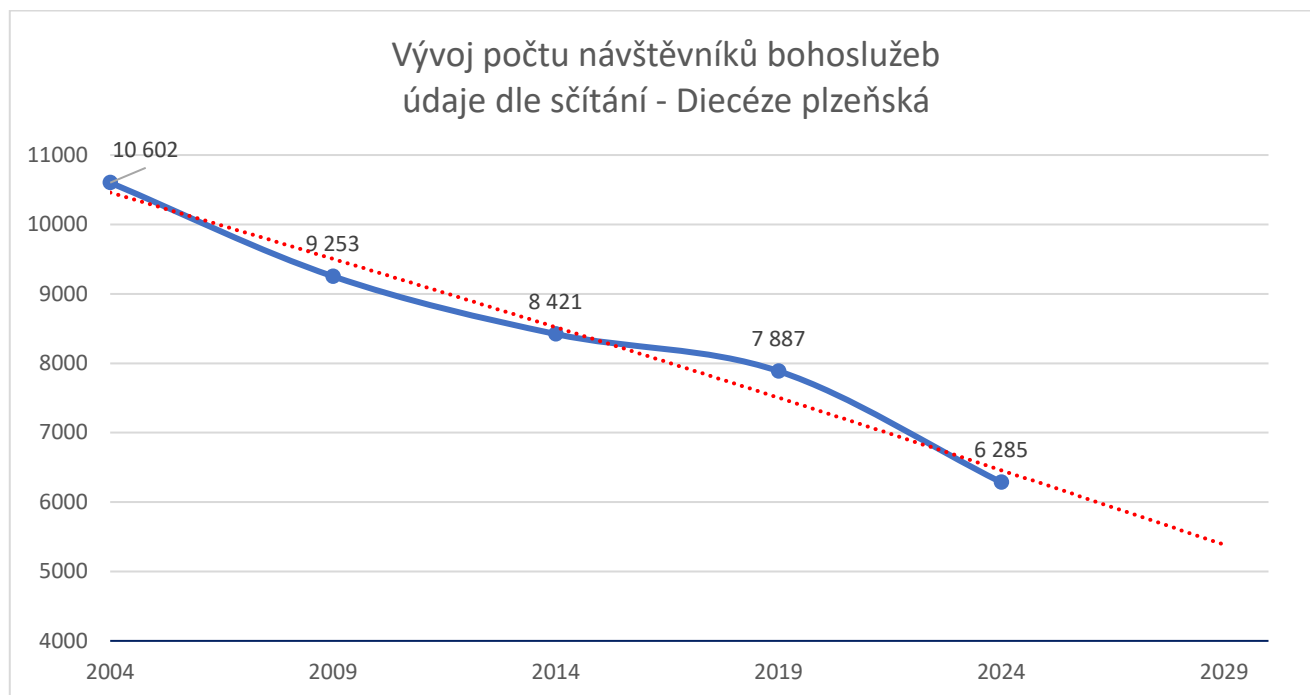
B. Celek diecéze jako místní církev

Přehled pastoračních struktur plzeňské diecéze začněme pohledem na celek katolických věřících v diecézi, která je jakožto „místní církev“ svěřena do pastoračního vedení diecézního biskupa, který tuto svoji službu vykonává ve spolupráci se svým presbyteriem, sborem jáhnů a dalšími k tomu pověřenými spolupracovníky a spolupracovnicemi. Mohlo by se zdát, že tito katoličtí věřící jsou jakousi „cílovou skupinou“, na kterou se zaměřuje „misie“ (tj. poslání) pro službu výše zmíněných profesionálních služebníků a služebnic. Proto je také úvaha o tomto celku tzv. „praktikujících věřících“ (návštěvníků katolických bohoslužeb) v diecézi zařazena do přílohy [P1 Misie a lidé](#), kde je o tomto celku věřících pojednáno v souvislosti s celkovou sociální a demografickou strukturou všech lidí žijících na území diecéze.

Touto „misií“ (tj. tímto posláním) je však zároveň a především církev jako celek, poslaná sdílet radostnou zvěst se všemi lidmi, se kterými se setkává. Papež František proto často mluví o katolických křesťanech jako o „učednících“, kteří jsou všichni zároveň také „misionáři“. V tomto smyslu bychom tedy všechny katolické věřící, kteří se vnímají jako „učedníci Ježíše Krista“, měli považovat za vlastní a prvotní subjekty pastoračního poslání církve ke všem lidem. Podívejme se na tento celek katolických věřících optikou grafu založeného na výsledcích sčítání účastníků bohoslužeb s nedělní platností za posledních 20 let.

C. Kolik nás vlastně je? A kdo jsme to „my“?

Ohledně velikosti tohoto Božího lidu společně putujícího na území plzeňské diecéze mohou být vedeny důležité teologické debaty v jakém smyslu k němu patří, jsou s ním ve spojení či jsou k němu zaměřeni všichni obyvatelé diecéze. Pro praktické účely zde budeme ovšem vycházet z výše uvedených počtů návštěvníků nedělních bohoslužeb. Ty můžeme rozšířit o odhad počtů těch, kteří vědomě žijí z katolické víry (případně se považují za „farníky“), ale na bohoslužby se právě ten „sčítací“ víkend (nebo i dlouhodobě) z jakýchkoli důvodů nedostali. Můžeme také uvažovat o ještě širším okruhu těch, kteří do kostela z jakýchkoli důvodů pravidelně nechodí a svátostného života se neúčastní, ale osobně se stále považují „katolické věřící“. Pro podrobnější přehled o těchto skupinách věřících v kontextu jejich života uprostřed všech obyvatel diecéze odkazujeme na přílohu [P1 Misie a lidé](#) (Misijsně-demografický profil plzeňské diecéze), kde najdeme i pokus o prognózu vývoje počtu účastníků bohoslužeb v dalších 10 letech.

Ta cca 6000 až 7000 katolických věřících velká část Božího lidu žijícího na území plzeňské diecéze, která zachovává nějaký pravidelný kontakt se slavením katolických bohoslužeb, je sama o sobě strukturována a zároveň i její pastorační doprovázení ze strany profesionálních pastoračních pracovníků je strukturováno několika vzájemně se doplňujícími způsoby, které představíme v následujících částech.

II. BISKUPSTVÍ PLZEŇSKÉ A DIECÉZNÍ KURIE

A. Orgány spoluúčasti na vedení diecéze

Biskup jako vlastní pastýř místní církve má sice na základě církevního práva rozhodující slovo, ale ve svém rozhodování je různými způsoby vázán povinnostmi projednání či dokonce předchozího souhlasu různých svých poradních orgánů. Jejich přehled uvádíme níže.

Kněžská rada, je sborem kněží, kteří jsou podle Kán. 492 § 1 CIC "jakoby senátem biskupa, zastupujícím kněžstvo, a které přísluší podle ustanovení práva pomáhat biskupovi v řízení diecéze, aby se co nejúčinněji podporoval pastorační prospěch části božího lidu svěřené biskupovi". Asi polovinu z členů kněžské rady volí sami kněží (do diecéze inkardinovaní nebo řeholní pověření pastorační rolí v diecézi), někteří jsou

členy z titulu zastávané funkce, některé členy jmenuje svobodně diecézní biskup. Během pěti let se má obnovit buď celá rada, nebo její část. V současnosti má kněžská 11 členů z řad kněží a 1 sekretáře jáhna. Stanovy k dispozici [ZDE](#).

Sbor konzultorů je složen z části členů kněžské rady jmenovaných diecézním biskupem (6 – 12 členů). V době uvolnění úřadu diecézního biskupa nebo zamezení výkonu tohoto úřadu jsou členové sboru konzultorů povinni zvolit administrátora diecéze, který bude řídit diecézi do té doby, než je jmenován nový biskup. Některá rozhodnutí biskupa vyžadují souhlas sboru poradců. Například prodej významného majetku diecéze často vyžaduje nejen souhlas ekonomické rady, ale také schválení sboru poradců. V současné době má 6 členů.

Diecézní pastorační rada je diecézním synodálním orgánem, který vytváří prostor pro společné pastorační rozlišování, při kterém pod autoritou diecézního biskupa zkoumá vše, co se vztahuje k pastoračnímu působení v diecézi, uvažuje o tom ve světle evangelia a navrhuje z toho plynoucí praktické závěry, aby tak život a působení Božího lidu v plzeňské diecézi" více odpovídaly evangeliu (srov. ChD čl. 27 a CIC kán. 511–514). Část členů je v DPR na základě úřadu (diecézní biskup, generální vikář a vedoucí pastoračního oddělení) a část členů biskup jmenuje na základě své svobodné volby, a to především z návrhů okrskových vikářů či dalších pastoračních spolupracovníků či organizací tak, aby tito lidé zrcadlili různé části diecéze, sociální podmínky, jakož i různé pastorační služby v diecézi, zpravidla ze členů či dřívějších členů pastorační rady některé z farností. Má mít 6 - 15 členů, v současné době jich má 11. Stanovy k dispozici [ZDE](#).

Ekonomická rada diecéze, které předsedá diecézní biskup, nebo jeho pověřenec, se má podle Kán. 492 § 1 CIC skládat "alespoň ze tří biskupem jmenovaných křesťanů, opravdu zkušených v ekonomii i světském právu a vynikajících bezúhonností". Její členové jsou jmenováni na pět let, s možností opakování mandátu. Kromě úkolů daných Kodexem kanonického práva (např. schvalování některých zásadních ekonomických rozhodnutí či prodejů majetku diecéze) připravuje ekonomická rada každoročně podle pokynu diecézního biskupa rozpočet příjmů a výdajů, které se pro příští rok předvídají pro řízení diecéze, a po skončení roku zhodnotí účetní výkaz příjmu a vydání. V současné době má 7 členů. Stanovy k dispozici [ZDE](#).

Diecézní soud je nástrojem soudní role biskupa. Mezi jeho úkoly patří např. domáhání se a ochrana práv fyzických nebo právnických osob a úřední zjišťování právních skutečností, připravuje podklady pro dispense, slouží radou a informacemi diecéznímu biskupovi, kněžím i všem, kteří se na něho obrátí. Velkou část práce tvoří případy týkající se neplatnosti manželství. Diecézní soud se skládá ze soudního vikáře, zástupce soudního vikáře, soudkyně a moderátorky soudní kanceláře, ochránce spravedlnosti a obhájce svazku, soudní prokurátorky a notářky. Více na bip.cz/cs/diecezni-soud-plzen

Liturgická komise je poradním orgánem biskupa ve věcech týkajících se liturgického života místní církve a plní též poslání komise pro liturgickou hudbu a komise pro sakrální umění. Pomáhá biskupovi při přípravě norem týkajících se liturgie a vlastních liturgických textů, poskytuje odborná stanoviska v záležitostech liturgické hudby a zpěvu, stavby nových liturgických objektů a prostor nebo úprav stávajících. Dle Stanov má být tvořena 5-9 členy jmenovanými diecézním biskupem na 5 let. Aktuálně má kromě svého předsedy (diecézní biskup) 3 další členy (z toho 2 kněze) jmenované v roce 2017. Stanovy k dispozici [ZDE](#).

B. Diecézní kurie a organizační struktura biskupství

Nejvyšším představitelem diecéze je biskup. Jeho nejbližším spolupracovníkem je generální vikář, který zodpovídá především za personální oblast a praktický chod jednotlivých oddělení diecézní kurie.

„Diecézní kurie sestává z těch zařízení a osob, které pomáhají biskupovi v řízení celé diecéze, hlavně ve vedení pastorační činnosti, ve výkonu správy diecéze a ve výkonu soudní moci“ (CIC kán. 469). Je servisní a kontrolní organizací ve službách pastorace vykonávané v celé diecézi.

[30. výročí diecéze: Nástěnky s prezentací jednotlivých oddělení a služeb biskupství](#)

Pod přímé vedení biskupa patří:

- Poradní orgány biskupa

- Kněžská rada
- Sbor konzultorů
- Diecézní pastorační rada
- Ekonomická rada diecéze
- Liturgická komise
- Sekretariát biskupa
- Diecézní soud bip.cz/cs/diecezni-soud-plzen
- Církevní školství (koordinátor pro školské právnické osoby)
- Diecézní charita
- Oddělení Press & Public relations
- Exorcisté (Bogdan Stępień, Francesco Meneghini)
- Pastorační oddělení, pod které patří:
 - Centrální pastorační akce a projekty (včetně diecézního Zpravodaje)
 - Diecézní centrum mládeže (Brána, Hora, ministranti)
 - Diecézní katechetické centrum (podpora katechetů)
 - Centrum pro rodinu (včetně přípravy na manželství a péče o rozvedené)
 - Pastorační centrum Skvrňany (fma.cz/apos/pcs)
 - Pastorační střediska Pernink a Horní Blatná (externí správcová)
 - Křesťanská psychoterapeutická poradna
 - Liturgie a liturgická hudba (regenschori, katedrální liturgie, Ars christiana)
 - Pastore nemocných (nemocniční kaplani, koordinátoři péče o nemocné)
 - Pastore ve vězení (vězeňští kaplani, koordinátor vězeňské duchovenské péče)
 - České katolické biblické dílo (Reginald Větrovec) biblickedilo.cz
 - Papežská misijní díla (missio.cz) www.bip.cz/cs/papezska-misijni-dila
 - Koordinátor církevní turistiky (Krzysztof Dedek) bip.cz/cs/cirkevni-turistika

Pod přímé vedení generálního vikáře patří:

- Sekretariát generálního vikáře
- Kancléřství (včetně archivu a IT)
- Personální oddělení (včetně vzdělávání a teambuildingových akcí)
- Právní oddělení (včetně GDPR)
- Ekonomické oddělení (včetně vikariátních účetních)
- Projektové oddělení (dotace, fundraising)
- Stavební oddělení (včetně vikariátních stavebních techniků)
- Oddělení majetkové a investiční správy
- Referát správy majetku diecéze (včetně rozvojových plánů farností)
- Referát správy majetku biskupství (včetně meditační zahrady)
bip.cz/cs/meditacni-zahrada
- Referát památkové péče (včetně konzervátora a organologa)
- Referát provozní (autopark, BOZP, správa věže a katedrály)
bip.cz/cs/katedrala-sv-bartolomeje
- Referát investic a správa společností (Solitaire, Temporalia bona)
- Referát pachtů (polnosti, lesní hospodaření, evidence)

Personální profil diecézní kurie

Na Biskupství plzeňském je v podpůrně-pastoračních či manažerských a administrativních rolích k 1. 8. 2024 zaměstnáno celkem 79 osob (25 mužů a 54 žen), na celkem cca 66 úvazků.

Kromě těchto zaměstnanců v hlavním pracovním poměru biskupství zaměstnává některé pracovníky na dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti (např. 5 kněží důchodců, 4 pracovníky diecézního

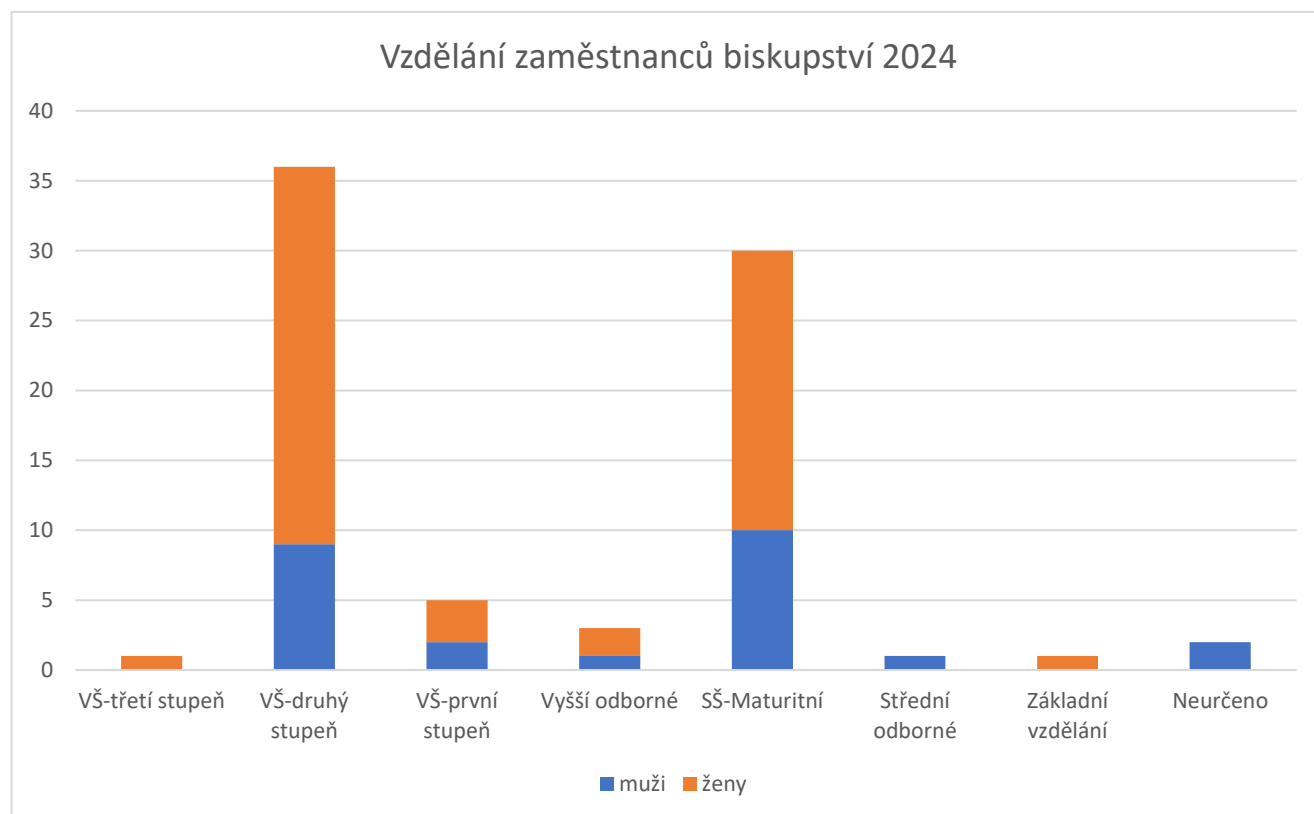
soudu, 1 konzervátora, 17 pracovníků majetkového oddělení, 3 správce majetku, 7 pracovníků pro pastorační oddělení, či 4 fotografie).

Rozdělení úvazků podle oddělení ukazuje následující tabulka.

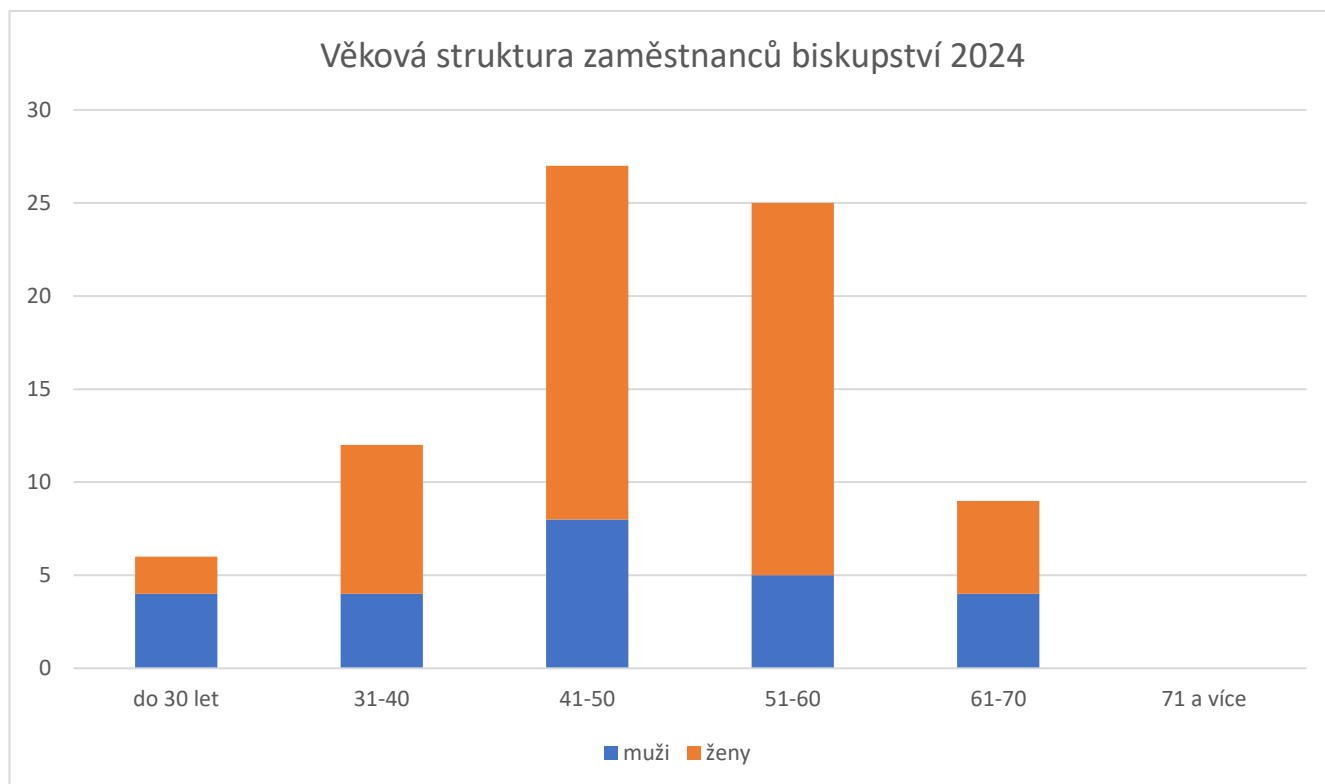
ODDĚLENÍ	osob	muži	ženy	úvazky
Pastorační oddělení	11*	3	8	8,1
Ekonomické oddělení	13	1	12	12,4
Majetková a investiční správa	25*	8	17	20,08
Stavební oddělení	8	7	1	8
Právní oddělení	3*	2	1	2,5
Projektové oddělení	2	0	2	1,6
Press and public relations	2	1	1	1,5
Kancléřství	5*	2	3	5
Personální oddělení	2	0	2	1,25
Sekretariáty, soud, ostatní	8	1	7	6,25
Celkem	79	25	54	66,68

* S pastoračním oddělením spolupracují navíc na částečné úvazky také 4 kněží (celkem na 1,5 úvazku), kteří jsou započítáni v personálním profilu kněží (srov. část V.A). Na majetkovém oddělení, právním oddělení a na kancléřství pracují navíc 4 externisté (zahradník meditační zahrady, vedoucí právního oddělení, IT specialista a správce pastoračních středisek Pernink a Horní Blatná).

Jak je vidět z následujícího grafu, většina ze zaměstnanců biskupství má vysokoškolské vzdělání druhého stupně (36), nebo středoškolské vzdělání s maturitou (30).

Nejvíce zaměstnanců biskupství je ve věku 41 – 50 let (27), nebo 51 – 60 let (25).

Servisní organizace biskupství

Servis zabývající se realitními službami a zabezpečující investiční provoz nemovitostí obstarávají v současnosti dvě instituce Biskupství plzeňského, **Temporalia Bona s. r. o.** (jednatelé Ing. Petra Benešová a Ing. Martin Kala) a **SOLITAIRE s. r. o.** (jednatelé Ing. Petra Benešová a Ing. Martin Kala, ředitel, 3 administrativní pracovníce, 6 uklízeček a 1 údržbář) nabízející dostupné ubytování v Plzni (ubytovnaplzen.cz).

Biskupství také založilo **Nadační fond Dominanty** (nfdominanty.cz) s posláním obnovy a ochrany movitých i nemovitých kulturních památek v plzeňské diecézi nabízející farnostem možnost veřejné sbírky pro lokální projekty (předseda správní rady Tomáš Holub, členové správní rady Pavla Ungrová, Růžena Ambrožová, revizor Ing. Martin Kala)

C. Hodnocení podpory pastoračního poslání farností ze strany biskupství

Na otázku z *Formuláře pro PRF* č. 11 „Jakou známkou byste ohodnotili podporu pastoračního poslání farností ze strany biskupství v posledních třech letech?“ z 50 respondentů udělilo 2 známku „Nedostatečná“, 13 „Dostatečná“, 27 „Dobrá“, 7 „Velmi dobrá“ a 1 „Výborná“ (srov. [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#)).

Pozitivní hodnocení (34x): Nejvíce pozitivních komentářů směřovalo na finanční podporu, ať už skrze fond podpory pastoračních akcí (8x), nebo skrze finanční podporu pastoračních asistentů (3x). Dále byla oceněna nabídka akcí pro mládež (2x), formace akolytů, lektorů a dalších spolupracovníků (4x), online příprava na manželství, postní či adventní online seminář (2x), podpora služby nemocným, informační podpora (2x), jako např. materiály, letáky, zpravodaj, Live s biskupem, podpora organizace Noci kostelů či benefičních akcí, další akce pastoračního oddělení (3x), osobní přítomnost biskupa a jeho zájem o dění ve farnosti (2x), pravidelná setkání zástupců PRF, nabídky kurzů a dalšího vzdělávání (2x) a možnost využití prostorů biskupství (diecézní sál, Meditační zahrada).

Negativní hodnocení (12x): Nejvíce negativních komentářů (8x) vycházelo z toho, že členové PRF nevnímají žádnou podporu z biskupství nebo o ní nevědí. Navíc bylo zmíněno, že v oblasti pastorace chybí metodická podpora (např. výměna zkušeností) a že chybí přímá informovanost do farností (že jsou informace centralizované pouze na faráře). Jedna PRF si také stěžovala, že farnost zatěžující požadavky z biskupství

(jako např. podmínky pro přípravu na manželství, cestování katechumenů do Plzně apod.) a že jsou některé farnosti opomíjené a tristní situaci (třeba s chybějícím zázemím pro scházení farníků) že musí farníci řešit vlastní iniciativou a z vlastních prostředků.

Technická podpora (7x): Několikrát (6x) zde byla pozitivně hodnocena také podpora ze strany technických oddělení kurie (majetkové oddělení – smlouvy, pacht, poradenství, právní oddělení – řešení majetkových sporů), stavební oddělení – podpora při opravě fary, či kostela, ekonomického oddělení – poradenství, účetnictví). Negativně bylo v této souvislosti zmíněno (1x) zdoluhavé řešení nebo jednání ze strany biskupství.

III. ORGANIZACE PASTORACE V DIECÉZI

A. Teritoriální farní pastore

„Farnost je určité, natrvalo zřízené společenství křesťanů v místní církvi, svěřené pod vedením biskupa do pastorační péče faráři, jako jejímu vlastnímu pastýři“ (CIC kán. 515). „Farnost má zpravidla územní charakter, čili zahrnuje všechny (katolické) křesťany určitého území...“ (CIC kán. 518).

V prvních letech své existence měla plzeňská diecéze, která se rozprostírá na ploše 9.661 km², 324 farností, z toho bylo 70 sídelních (tedy bydleli v nich faráři či administrátoři). Při velké restrukturalizaci farností v roce 2003 byly farnosti administrativně spojeny do větších celků a víceméně od té doby má dnes diecéze 66 teritoriálních farností. Z toho je k 1. 9. 2024 **48 sídelních**, čili bydlí v nich farář (22 farností), administrátor farnosti (19 farností) nebo moderátor společné správy (7 farností) a **18 excurrent** (tj. je různým způsobem spravována či doprovázena dojíždějícími kněžími).

Z těchto **18 excurrent** je **7** spravováno **dojíždějícím farářem či administrátorem** (Poběžovice, Františkovy Lázně venkov, Teplá, Kladruhy u Stříbra, Chodov, Locket, Stanovice), **6 společnou správou** zpravidla sídlícími v jiné sídelní farnosti (Lubenec, Jesenice, Plasy, Manětín, Dobřany, Merklín, Holýšov a Stod), **5** je pak spravováno tzv. **administrátorem in materialibus** (správcem majetku, ne knězem, který je zároveň statutárním zástupcem farnosti) ve spolupráci s tzv. **administrátorem in spiritualibus** (zpravidla dojíždějícím knězem, který zde zajišťuje službu eucharistie a svátosti smíření) (Holýšov, Stod, Skalná, Bor u Tachova, Nýrsko).

Ve dvou farnostech je součástí týmu pastoračně spravujícího farnost **stálý jáhen** (v Boru jako „farní pastorační koordinátor“, v Kralovicích, Jesenici a Lubenci jako „administrátor in materialibus“), další čtyři jáhni se na pastorační v dalších farnostech podílejí dobrovolnický. V 17 farnostech se na pastorační podílí **pastorační asistent nebo asistentka** (5 z nich zastává spíše roli technických či administrativních pracovníků či pracovníků).

Šest větších farností je svěřeno do pastorační péče společné správě několika kněží, kteří **bydlí společně** na faře či v klášteře (Plzeň – Lobzy, Plzeň – Severní předměstí, Plzeň – Slovany, Plzeň – Litice, Kralovice, Ostrov), v deseti dalších farnostech bydlí na faře dva kněží společně (např. farář s farním vikářem či farář s výpomocným duchovním).

Na jednom plzeňském sídlišti (na území farnosti Plzeň – Západ) je ustaveno **Pastorační centrum Skvrňany** (fma.cz/apos/pcs) vedené pastorační asistentkou ve spolupráci se salesiánskou komunitou a blížící se modelu teritoriální farnosti (např. má své území, za které je zodpovědnost, svoji pastorační radu, svého synodního delegáta apod.). Proto je někdy počítána jako 67. teritoriální farnost.

Farnosti jsou územně rozdělené do 10 vikariátů vedených 7 okrskovými vikáři (tři dvojice vikariátů fungují vždy pod jedním společným vikářem a kněží se v nich scházejí na společných vikariátních konferencích). Podrobněji na bip.cz/cs/katalog/vikariaty.

Bohoslužebná místa

Počet kostelů, kaplí a jiných sakrálních míst, kde se v roce 2023 alespoň 1x konala bohoslužba:

- celkem 509 (z celkového počtu 988)
 - v majetku církve (farnosti, řády, biskupství) 296 (z celkového počtu 354)
 - v majetku mimo církev (obce, spolky apod.) 213 (z celkového počtu 634)

Počet bohoslužebných míst mimo sakrální prostory (domovy pro seniory, domy sociální péče, nemocnice, hospice, penziony, kulturní sály, kulturní centra apod.), kde se v roce 2023 alespoň 1x konala bohoslužba (pravidelně nebo jednorázově, např. o Vánocích či Velikonocích):

- celkem 30
 - v majetku církve 4
 - v majetku mimo církev 26

Celkový počet kostelů a kaplí (bez dalších bohoslužebných míst) k 30. 6. 2024:

- celkem je v diecézi 465 kostelů a 360 kaplí (celkem 825) (nezávisle na tom, zda se v nich konají bohoslužby a nezávisle na tom, komu patří)
- z toho ve vlastnictví farností, příp. biskupství je 261 kostelů a 36 kaplí (celkem 297)
- za dobu existence diecéze bylo převedeno na jiné subjekty 179 kostelů a kaplí, z toho 22 na církevní subjekty (řády apod.), 30 na spolky, nadace apod., 4 na soukromé osoby a 2 na stát

Přehled kostelů převedených na jiné subjekty

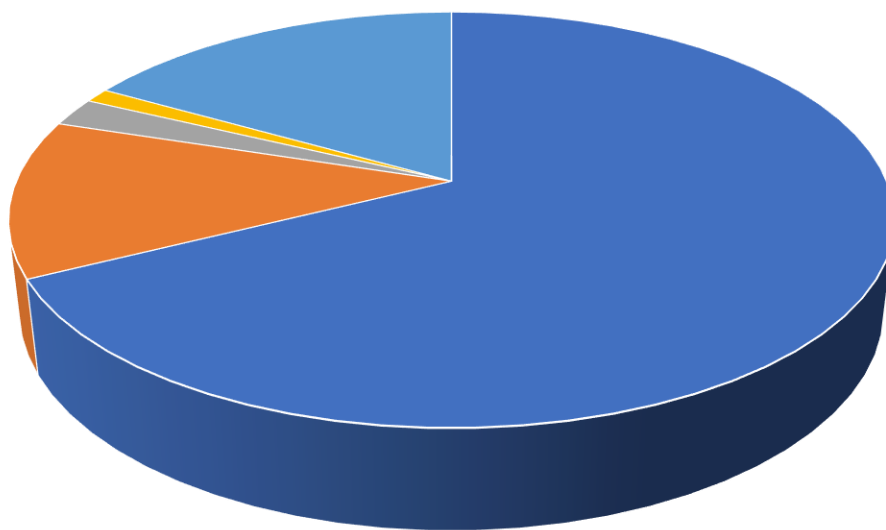
Právní oddělení biskupství již nějakou dobu postupně mapuje situaci na jiné subjekty převedených kostelů a z dosavadního zjištění zatím vychází poměrně potěšující obrázek zodpovědné následné péče a dobré spolupráce s farností i na takto „opuštěných“ místech. Viz např. seminář „Loci Sacri“ na téma péče o kostely ve správě obcí a spolků [Loci Sacri \(bip.cz\)](http://loci-sacri.bip.cz) konaný 14. 10. 2020 (viz také loci-sacri.format.com, kde najdete prezentace aktivit vedoucích k záchraně kostelů v Lestkově, Otíně, Domaslavi, Všekarech a Krasíkově).

Sakrální stavby v diecézi eviduje právní oddělení biskupství plzeňského, z jehož evidence pochází jejich přehled k 30. 6. 2024:

- celkem na území diecéze: 465 kostelů a 360 kaplí
- z toho ve vlastnictví farností, příp. biskupství: 261 kostelů a 36 kaplí
- za existence diecéze bylo k 30. 6. 2024 převedeno na jiné subjekty 179 kostelů a kaplí, z toho 22 na církevní subjekty (řády apod.)

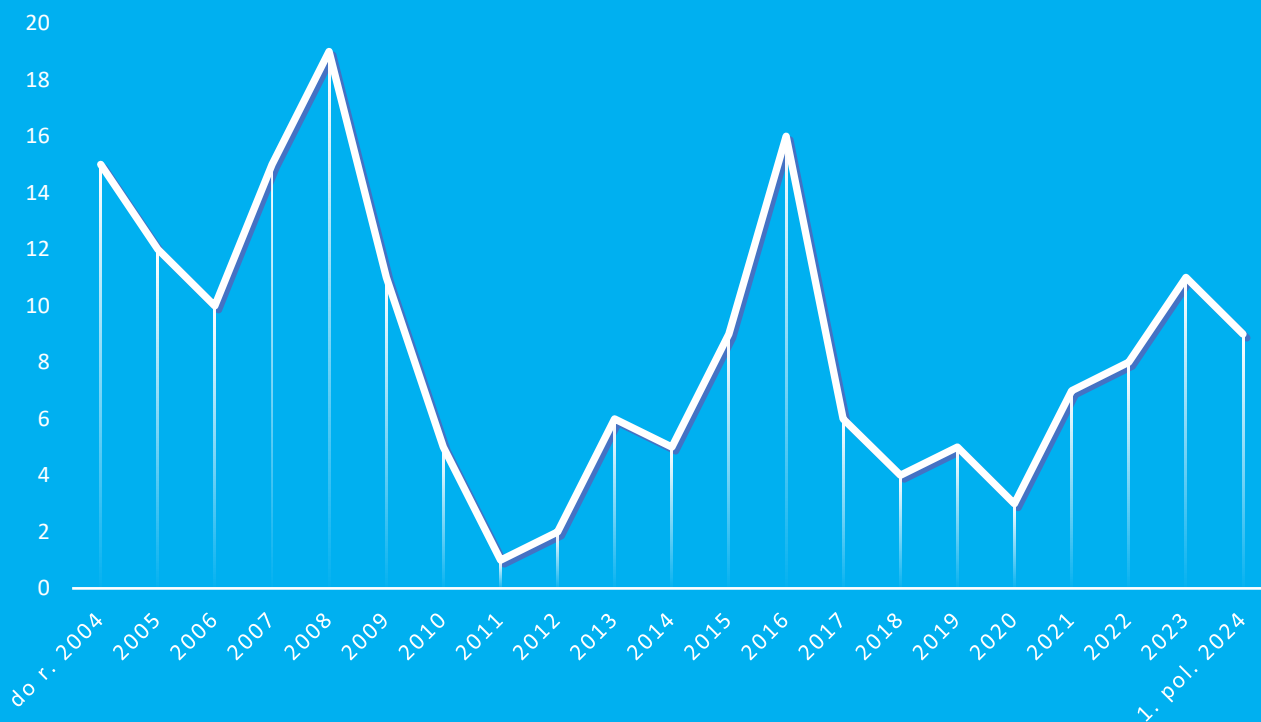
Kostely a kaple v plzeňské diecézi převedené na jiné subjekty k 30.6.2024	
SUBJEKT	počet kostelů
obce, města, městyse	121
církevní subjekty (řády apod.)	22
soukromé osoby	4
derelikce (opuštění nemovitosti ve prospěch státu)	2
ostatní (spolky, nadace apod.)	30
CELKEM	179

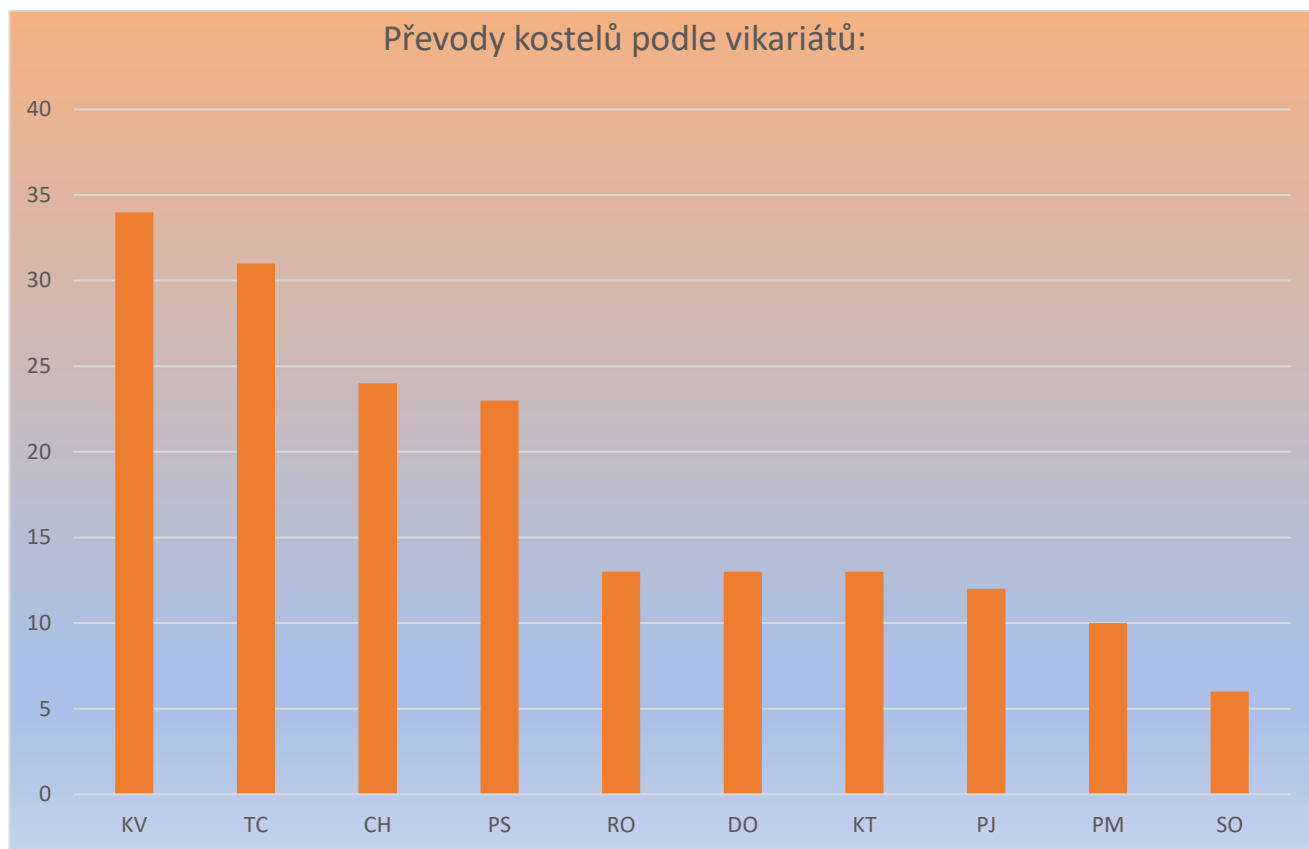
Převedené kostely (přehled subjektů)

- obce, města, městyse
- církevní subjekty (řády apod.)
- soukromé osoby
- derelikce (opuštění nemovitosti ve prospěch státu)
- ostatní (spolky, nadace apod.)

PŘEVODY KOSTELŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH LET:

Počty bohoslužeb s nedělní platností a jejich účastníci

V roce 2023 bylo v diecézi podle Hlášení úkonů duchovní správy od jednotlivých správců farností slouženo **průměrně týdně** 194 mší s nedělní platností (z toho 74 v neděli ve farním kostele, 75 v neděli jinde, 9 v sobotu ve farním kostele, 36 v sobotu jinde).

Obvyklá **návštěvnost** bohoslužeb s nedělní platností byla podle téhož zdroje v součtu všech farností 4.344 návštěvníků ve farních kostelích a 2.074 jinde (celkem 6.418 návštěvníků, což odpovídá výsledkům sčítání návštěvníků bohoslužeb na jaře 2024, kdy bylo sečteno 6285 účastníků bohoslužeb s nedělní platností, z toho 57,15 % žen a 42,85 % mužů).

Průměrný počet návštěvníků jedné mše s nedělní platností v roce 2023 tedy byl **33 návštěvníků**.

Bohoslužeb slova nahrazujících mši s nedělní platností bylo **za rok 2023** v diecézi odslouženo celkem 131 (z toho 45 v neděli ve farním kostele, 39 v neděli jinde, 1 v sobotu ve farním kostele, 46 v sobotu jinde). Velká většina z nich (101) byla slavena pouze ve 4 farnostech, a to Tachově (27), Boru u Tachova (26), Klatovech (26) a Teplé (12).

Farnosti podle počtu účastníků nedělních bohoslužeb

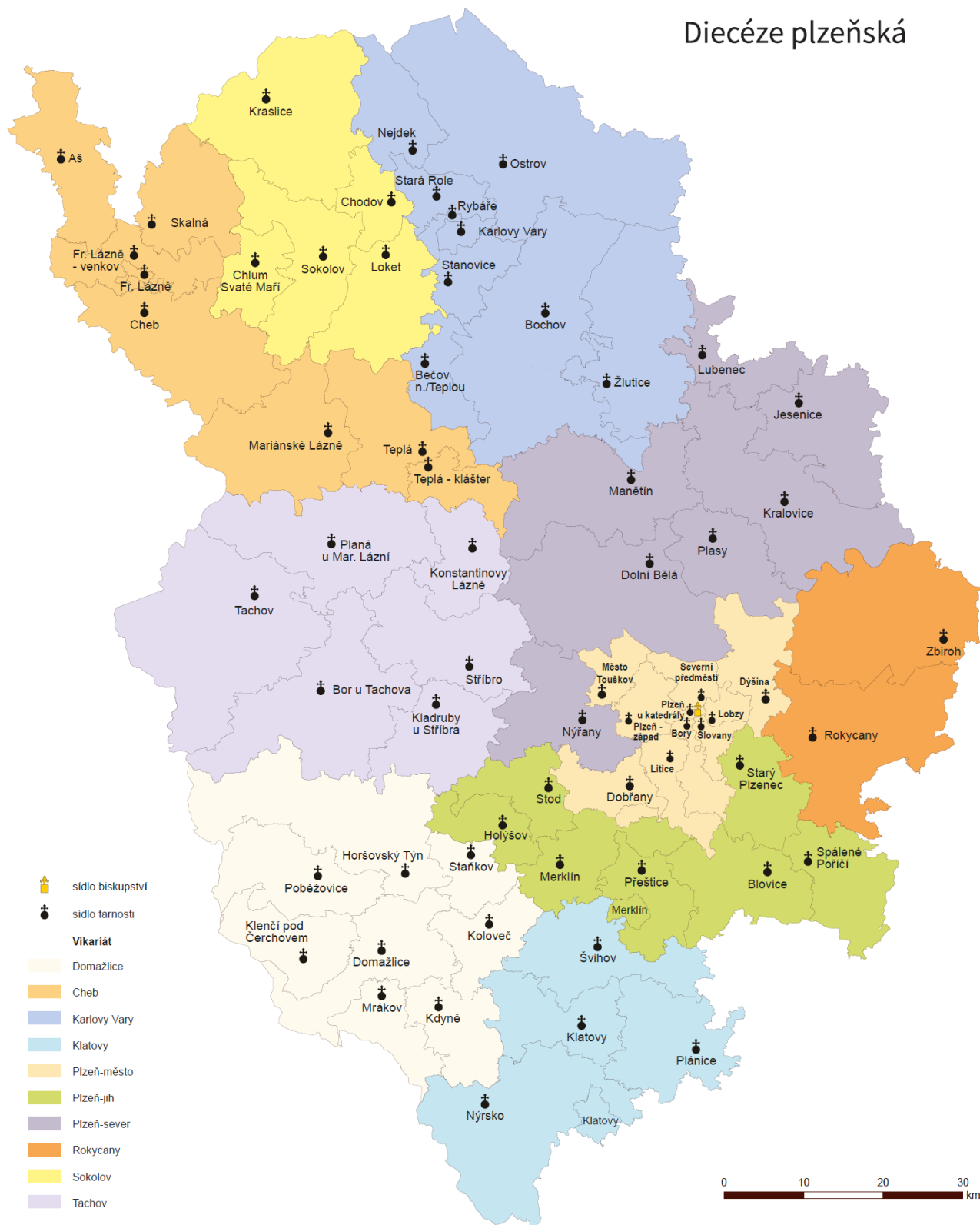
Rozdělíme-li si farnosti plzeňské diecéze podle počtu účastníků nedělních bohoslužeb, můžeme naše farnosti kategorizovat takto (s výhradou, že dynamika daná počtem účastníků je také ovlivněna tím, na kolika místech se tito účastníci scházejí; počty v jednotlivých farnostech jsou průměrem výsledku sčítání návštěvníků bohoslužeb na jaře 2024 a údajů z Hlášení úkonů duchovní správy z 1.1. 2024):

- Megafarnosti (nad 400): 2 farnosti (Plzeň katedrála a na hraně jsou Klatovy)
- Velké farnosti (151 – 400): 9 farností (z toho 4 plzeňské)
- Střední farnosti (81 – 150): 14 farností (z toho 2 plzeňské a 3 karlovarské)
- Malé farnosti (51 – 80): 15 farností (včetně Pastoračního centra Skvrňany - PCS)
- Minifarnosti (31 – 50): 13 farností
- Mikrofarnosti (30 a méně): 14 farností (včetně 4 farností, ve kterých sídlí faráři či administrátoři farností: Teplá Klášter, Žlutice, Konstantinovy Lázně, Bochoř)

Teritoriální farnosti k 1. 9. 2024

Vikariát Domažlice:	8 farností (6 sídelních)
Vikariát Tachov:	6 farností (4 sídelních)
Vikariát Cheb + Sokolov:	13 farností (8 sídelních)
Vikariát Karlovy Vary:	9 farností (8 sídelních)
Vikariát Rokycany + Plzeň-sever:	9 farností (5 sídelních)
Vikariát Plzeň-město:	10 farností + PCS (9 sídelních)
Vikariát Klatovy + Plzeň-jih:	11 farností (8 sídelních)
Celkem:	66 farností + PCS (48 sídelních)

Diecéze plzeňská

Počet „farníků“ podle formuláře pro PRF

Podle dokumentu [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#), ve 22 farnostech je těch, kteří se považují za „farníky“, stejně nebo méně, než návštěvníků bohoslužeb (většinou o 0 až 30 % méně, někde i 40 či 50 % méně). V některých z nich to může být vysvětlitelné lokalizací v turisticky atraktivním městě (Karlovy Vary, Konstantinovy Lázně, Plzeň u katedrály) či přitažlivostí z jiných farností (Plzeň – Litice).

Ve 33 farnostech se podle těchto odpovědí za farníků považuje více lidí, než běžně chodí do kostela. Když nepočítáme dvě odpovědi, dle kterých se za farníky považují všichni katolíci žijící na území farnosti, je pak rozsah tohoto navýšení mezi 105 a 375 %. Pravděpodobně zde jde o odhad počtu nemocných, seniorů a dalších, kteří nemohou či nechťejí pravidelně chodit na bohoslužby, ale za farníky se považují. Z jedné farnosti přišla odpověď o tomto počtu farníků založená na osobní dobrovolné registraci těch, kteří se sami považují za farníky (vedle „návštěvníků“ a „sympatizantů“).

Farnosti podle rozlohy

- Velikost jednotlivých farností je graficky prezentovaná na přiložené mapce diecéze (viz dále), přičemž mezi nerozlehlejší farnosti patří Řkf Ostrov, Bochoř, či Tachov, mezi ty větší pak také např. Bor, Nýrsko, Zbiroh, Rokycany, Kraslice, Dolní Bělá, Kralovice, Manětín či Horšovský Týn.

Farnosti podle způsobu správy

Podle faktického způsobu správy (odhlížejíce od toho, zda jde o klasické uspořádání farář + farní vikář, společná duchovní správa či nově zaváděná společná pastorační správa – viz výše) lze farnosti rozdělit takto (součet převyšuje počet farností, protože se tyto způsoby správy překrývají):

- Farnosti s jedním knězem bez zaměstnaných pracovníků („sám voják v poli“): 34 farností
- Farnosti spravované dvojicí či komunitou kněží: 19 farností
- Farnosti, ve kterých působí také jáhen: 4 farnosti
- Farnosti, ve kterých působí pastorační asistent: 17 farností
- Farnosti, ve kterých je ustanoven správce majetku: 5 farností

Orgány spoluúčasti na vedení a správě farností

- Celkem 59 ze 66 teritoriálních farností mají pastorační radu (směrnice [ZDE](#)): 7 z nich jí mají společnou se sídelní farností či farnostmi se společnou správou; 61 ze 66 teritoriálních farností má ekonomickou radu farnosti (směrnice [ZDE](#)): 5 z nich jí má společnou se svou sídelní farností).
- Zatímco přehled služby ERF na základě dokumentu [Formulář pro ERF: Analýza odpovědí](#) je uvedený v DODATKU přílohy [P3 Finance a majetek](#) (Ekonomicko-majetkový profil diecéze), odpovědi ze „sesterského“ dokumentu [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#) stručně shrnujeme zde:
- Většinou se pastorační rady scházejí 3x až 5x ročně na 1 až 2 hodiny, výjimečně častěji (např. 6 týdnů, 1x za měsíc, 10x v roce), či méně často (2x za rok) či dle potřeby.
- Nejčastěji se zabývají organizačními a ekonomickými záležitostmi (opravy kostelů), v mnohem menší míře také „obecně pastorační“, „podněty farníků“ či „pastoračním rozlišováním“.
- Zápisy jsou zveřejňovány v cca 55 % farností, a to těmito způsoby: pouze pro členy PRF (12x), farní zpravodaj (8x), ohlášky po mši (7x), farní web (6x), vývěsky (6x), emailem (3x), na požádání (1x).
- Komunikace členů PRF s ostatními farníky probíhá v drtivé většině skrze neformální ústní komunikaci, ať už v osobních rozhovorech, po mši, ve společenstvích apod., několikrát byly zmíněny ohlášky po mši, či různá elektronická média (WhatsApp, Web, Facebook). Několikrát bylo také zmíněno, že se o tomto ve farnosti nekomunikuje.
- Kandidáti na členství ERF (povinné konzultace) jsou v PRF konzultováni v cca 65 % farností.
- Ze závěrečných komentářů vybíráme (podrobně srov. [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#)):
 - Díky aktivnímu přístupu pana faráře se dynamika pastorační rady poslední dvě funkční období pozitivně změnila. Je skutečným "hybatelem" farnosti.

- Duchovní správce tuto službu kvituje a je za ni vděčný.
- Fungování PRF není formální, je dělné a smysluplné a pomáhá kněžím ve farnosti.
- Společná PRF pro několik farností se nám osvědčila jako praktický nástroj v rámci Společné duchovní správy farností.
- Problémem je malý počet farníků, jejich vysoký věk a omezené možnosti
- Zcela chybí jakákoliv interakce mezi radou a farností.
- Bylo by dobré, aby setkání byla čtenější, ale na to členové nemají čas.
- Je výzvou obsáhnout všechny skupiny a zájmy, které jsou ve farnosti přítomné.
- Je potřeba rovnoměrnější zastoupení napříč celou farností, která je velká.
- Na začátku působení současné PFR jsme si vyzkoušeli způsoby komunikace supervizorky-aktivní farnice.
- Předpokládáme a vědomě chceme v rámci synody diecéze prohlubovat a rozšiřovat záběr farních rad v širším prostoru a souvislostech.
- Lepší propojenost mezi farními radami a farníky s ohledem i na jejich podněty.
- Uvítali bychom alespoň jednou ročně konání např. duchovní obnovy pro členy PRF celé diecéze nebo aspoň neformální setkání např. na nějakém poutním místě diecéze se společnou liturgií, modlitbou, rozhovory, předáváním zkušeností ve skupinkách.
- Z mého pohledu trochu chybí inspirace, co je to "dobrá praxe" fungování PRF - plus zásady fungování - jakou roli má PRF ve vztahu k panu faráři a naopak.

Dynamický pohled na farnosti 2014 – 2024

Pokud se na farnosti plzeňské diecéze podíváme na základě sčítání účastníků bohoslužeb optikou změn za posledních 10 let a vybereme si tři dobře kvantifikovatelné ukazatele (počet návštěvníků, průměrný věk a průměrný příspěvek do sbírky), pak lze konstatovat toto:

V diecézi jako celku v posledních 10 letech:

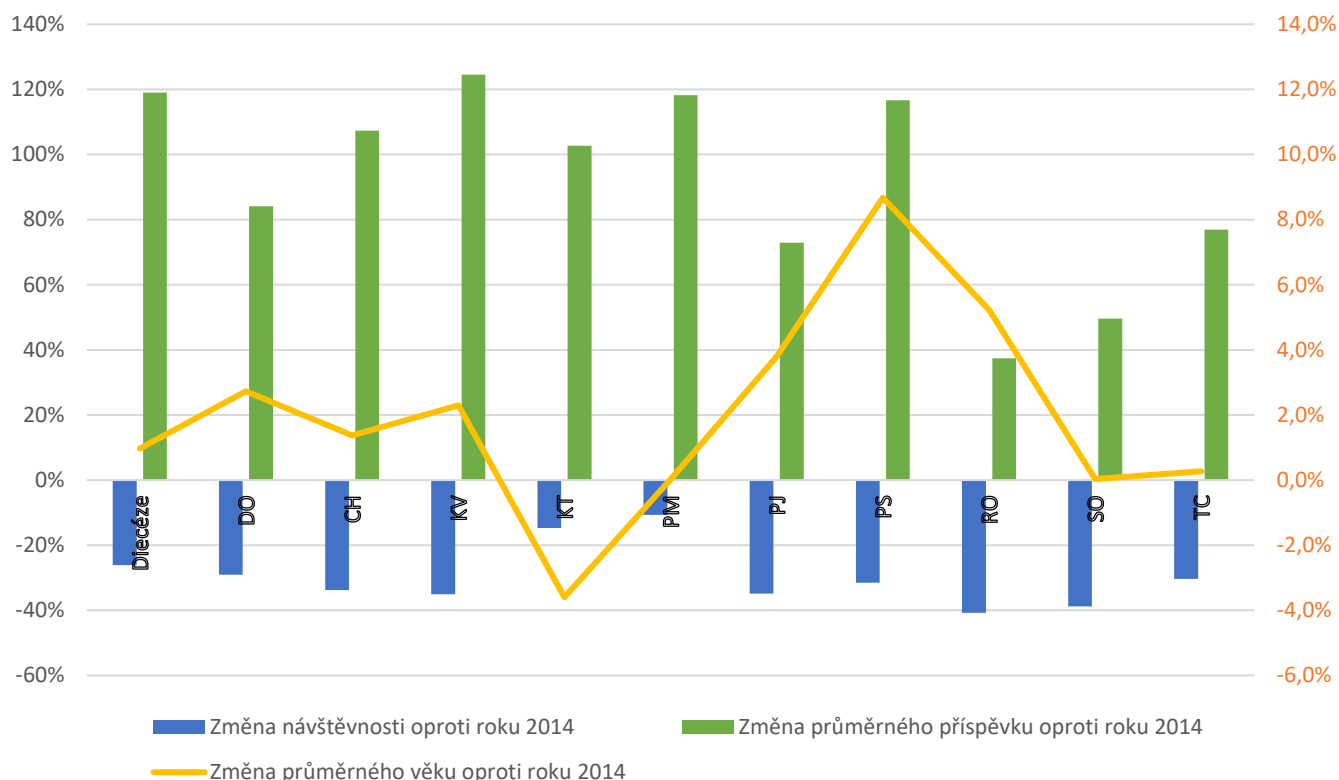
- počet účastníků bohoslužeb poklesl o 25 % (z 8421 na 6285 účastníků, tj. o 2136 účastníků)
- průměrný věk účastníků bohoslužeb stoupl o 1 % (z 50,3 na 50,8 let, tj. o 0,5 let)
- průměrný příspěvek do sbírky stoupl o 117 % (z 16,06 na 34,83 Kč, tj. o 18,77 Kč)
- z vikariátů se od tohoto průměru nejvíce odchylojí Klatovy a Plzeň – město, kde je nejmenší pokles počtu účastníků bohoslužeb a zároveň průměrný věk nestoupá (PM), nebo dokonce klesá (KT)

Podíváme-li se touto optikou na jednotlivé územní farnosti, lze konstatovat toto:

- v 52 farnostech nastal pokles počtu účastníků bohoslužeb (v 10 z nich o více než 50 %, ve 24 z nich byl pokles mezi 20 až 50 % a v 8 z nich do 20 %), v 15 farnostech (počítáme-li i Pastorační centrum Skvrňany) se počet účastníků bohoslužeb zvýšil (v 5 z nich byl nárůst do 20 %, v 7 z nich mezi 20 a 50 % a ve 3 nad 50 %)
- průměrný věk stoupl ve 41 farnostech (včetně Pastoračních centra Skvrňany; ve 26 z nich do 10 %, ve 15 z nich mezi 10 a 30 %), zůstal stabilní či poklesl v 26 farnostech (ve 13 z nich o více než 10 %)
- průměrný příspěvek do sbírky na jednoho účastníka poklesl v 9 farnostech (v 6 z nich do 10 %, v dalších 3 o 25 % až 50 %, což ale může být při malém počtu účastníků nepravidelná odchylka), v ostatních 48 farnostech zůstal příspěvek stabilní či vzrostl (ve 13 z nich do 50 %, ve 14 z nich mezi 50 a 100 %, ve 21 z nich mezi 100 a 200 % a v 10 z nich mezi 200 a 900 %, což opět může být při malém počtu účastníků momentální odchylka)
- 9 farností z diecéze zaznamenaly pozitivní změnu ve všech třech sledovaných indikátorech (tj. nárůst počtu účastníků, pokles průměrného věku a nárůst průměrného příspěvku): Město Touškov, Mrákov, Blovice, Klenčí pod Čerchovem, Karlovy Vary – Rybáře, Františkovy Lázně – venkov, Dolní Bělá, Stříbro a Lubenec

Návštěvnost bohoslužeb - průměrný příspěvek do sbírky - průměrný věk

Změny mezi lety 2014 a 2024 (pro průměrný věk platí pravá svislá osa)

Okruh vlivu farností podle Formuláře pro PRF

Odpovědi na tuto otázku, s jakým počtem lidí byly jednotlivé farnosti během roku v kontaktu, byly hodně ovlivněny osobním chápáním její nepřesné formulace – „být v kontaktu“ někdo chápal spíše jako pravidelný kontakt na osobnější rovině, někdo naopak jakýkoli kontakt včetně všech turistických návštěvníků kostela. V 6 farnostech tak bylo těchto vnějších kontaktů uvedeno méně než 2x tolik, kolik je tam návštěvníků bohoslužeb, v dalších 11 farnostech uvedli 2 až 3x tolik, v 10 farnostech 4 až 5 x tolik, v 8 farnostech 6 až 10x tolik a v dalších farnostech mnohonásobně více, než je účastníků bohoslužeb.

Setkávání v menších skupinách

Podle Hlášení úkonů duchovní správy se v roce 2023 v diecézi mimo mše pravidelně v různých společenstvích či při dalších příležitostech setkávalo celkem 1365 věřících ve 239 skupinách (z toho 110 s knězem a 114 nadfarnostních). Účastníků těchto setkávání ve věku 14 – 26 let bylo 206, seniorů nad 65 let pak 477. Z těchto setkávání bylo 91 skupin zaměřeno primárně na modlitbu, 45 na liturgii, 26 na mládež, 26 na katechezi dospělých (18 – 65 let), 15 na katechezi seniorů a 35 na přípravu na svátosti.

V cca 10 farnostech nebyly vykázáni žádní účastníci takovýchto setkávání, v cca 30 farnostech se procento počtu těchto účastníků vypočtené z počtu návštěvníků nedělních bohoslužeb pohybuje mezi 5 a 20 %, v cca 20 farnostech to je mezi 20 a 50 % a v 7 farnostech 50 % a více.

Podle Formuláře pro PRF se nějaké takovéto scházení za účelem sdílení víry mimo běžné bohoslužby koná v cca 90 % farností v diecézi, přičemž jde o takovéto typy setkávání, kde lze také nalézt podrobnější přehled o druzích či zaměření těchto setkávání.

Diakonické služby ve farnostech

Podle Formuláře pro PRF se v cca 70 % farností konají nějaké diakonické služby, z nichž 72,5 % je organizována farností, 55 % některou z typů Charit, 10 % jinou neziskovkou, 5 % jiným církevním subjektem, 17,5 % jinak (tyto typy organizace se mohou prolínat, proto součet % není 100). Podrobně viz výsledky Formuláře pro PRF.

B. Kategoriální pastore

Kategoriální pastore je označována pastorační služba zaměřená na konkrétní specifické skupiny věřících. Skupiny, kterým se věnuje organizovaná diecézní kategoriální pastore, zmiňujeme níže.

Mládež, vysokoškoláci, ministranti

- **Diecézní centrum mládeže** (dcmplzen.cz) Terka Metelková, Oto Medvec (spolupracovník), Tomáš Kadlec (spirituál), Kateřina Černá (DPP), Martin Vanáč (DPP) + 15 dobrovolníků, víkendové setkání pro mladé 12-30 (250 lidí ročně), letní tábory (50 lidí ročně), pravidelně modlitební společenství (kolem 8 lidí), společenské akce s duchovním přesahem (100 lidí ročně), duchovní doprovázení viz také bip.cz/cs/diecezni-centrum-mladeze
- Vysokoškolská pastore – Vojtěch Soudský
- Vysokoškolské společenství HORA – Milan Třebín
- Duchovní rádce skautů – Vladimír Müller
- Ministranti (bip.cz/cs/ministranti)

Varhaníci a duchovní hudba

- Zodpovědná osoba: Aleš Nosek, více informací na bip.cz/cs/hudba-v-diecezi viz také duchovnihudba.cz
- Duchovní rádce varhaníků a ředitelů kůrů: P. Ivan Pavlíček

Varhaníci se můžou v plzeňské diecézi formovat co do profesionality - dvouletý kurz pořádaný BIP, letní kurzy v Tachově, jiné nárazové akce...

Po diecézi působí množství nejrozličnějších farních schol či chrámových sborů, které jsou často prostorem setkávání, společenství, sdílení a křesťanského svědectví.

Manželé a rodiny

- **Centrum pro rodinu** – Petra Koňářková (bip.cz/cs/centrum-pro-rodinu)
- **Misionáři milosrdenství** – doprovázení manželů žijících v neregulérním svazku (Bogdan Stępień, Štěpán Rob, Vlasta Kadlec, Günther Ecklbauer, Martin Sedloň, Augustin Kováčik)

Školní děti

- **Katechetické centrum** – Lída Němečková (bip.cz/cs/vyuka-nabozenstvi)

Diecézní katechetické centrum se zaměřuje na podporu katechetů (42 formálně ustanovených – viz oddíl V. C *Personální profil katechetů a katechetek*, str. 36 tohoto dokumentu) - nabídka materiálů, vzdělávání, 1x za 2 roky společné setkání katechetů s biskupem, organizace setkání prvokomunikantů s biskupem.

V roce 2023 se v diecézi podle Hlášení úkonů duchovní správy scházelo celkem **793 dětí a mladých**:

- **Ve škole celkem 162 dětí** (10 vyučujících kněží a jáhnů + 8 katechetů): 20 skupin z prvního stupně ZŠ (145 dětí), 2 skupiny ze druhého stupně ZŠ (11 dětí), 1 skupina středoškoláků (6 dětí)
- **Na faře celkem 141 dětí a mladých** (41 vyučujících kněží + 67 ostatních): 12 skupin předškolních dětí (72 dětí), 46 skupin z prvního stupně ZŠ (272 dětí), 23 skupin z druhého stupně ZŠ (133 dětí), 17 skupina středoškoláků (111 dětí), 5 skupin mladých dospělých (43 mladých)
- **Ve 24 farnostech** byl vykázán nulový počet účastníků katecheze dětí a mládeže, v cca **13 farnostech** je počet těchto účastníků 3 až 10 % z návštěvníků nedělních bohoslužeb, v cca **18 farnostech** 10 až 20 %, v cca **9 farnostech** 20 až 40 % a ve **3 farnostech** nad 50 %.

Kromě toho Katechetické centrum poskytuje také přímé katechetické služby v Plzni, jako např. vzdělávací tematické kurzy pro školy (Vánoce, Velikonoce) a prohlídky v kostelích pro školní skupiny.

- **Církevní školství** – tomu je věnován samostatný oddíl v DODATKU tohoto dokumentu (část 3. Církevní školství v plzeňské diecézi).

Nemocní a senioři

Diecézní koordinátor služby nemocným: P. Jiří Barhoň; podrobnější informace na bip.cz/cs/pece-o-nemocne-a-senior-y-v-diecezi a v DODATKU tohoto dokumentu (část 1. Pastorace nemocných a vězňů)

Lidem se zdravotním postižením a seniorům s po celé diecézi profesionálně věnuje Charita, které je věnována samostatná prezentace v DODATKU tohoto dokumentu (část 2. Diecézní charita Plzeň).

Pastorace vězňů

Koordinátor vězeňské duchovenské péče: P. Jaroslav Šašek; více informací na bip.cz/cs/duchovni-sluzba-ve-veznicich-plzenske-dieceze a v DODATKU dokumentu (část 1. Pastorace nemocných a vězňů)

Turisté a poutníci

- **Církevní turistika** bip.cz/cs/cirkevni-turistika v koordinaci s pastoračním, majetkovým a tiskovým oddělením a některými farnostmi jsou v diecézi některé církevní objekty prezentovány na webu cirkevnuturistika.cz (provozovaném Biskupstvím brněnským), některé jsou propagované a pro turisty v návštěvní hodiny otevřené i vlastními silami (např. katedrála v Plzni, Muzeum církevního umění plzeňské diecéze, klášter premonstrátů v Teplé, Skoky u Žlutic, chrám sv. Mikuláše v Chebu, Maria Loreto ve Starém Hrozňatově apod.); turistům a poutníkům jsou také nabízena některá rekreační centra a penziony k přenocování (bip.cz/cs/rekreacni-centra)
- **Meditační zahrada** meditacnizahrada.cz areál ve vlastnictví Biskupství plzeňského s Památníkem obětím zla zvoucí k zastavení se, připomenutí si obětí totalitních režimů, ale také k přátelským setkáním, tiché meditaci, duchovním i společenským akcím, bohoslužbám apod.; v současné době se připravuje její rozšíření o volnočasovou část s možností přespání a přijímací část s hygienickým zázemím; ve správě Majetkového a investičního oddělení (správce, pokladník, zahradník)
- **Noc kostelů** www.nockostelu.cz v koordinaci pastoračního oddělení bylo do tohoto projektu v roce 2023 zapojeno 115 objektů z Plzeňského kraje (z toho 97 s katolickými organizátory) a 63 objektů z Karlovarského kraje (z toho 52 s katolickými organizátory), celkem v diecézi 178 objektů (z toho 149 s katolickými organizátory); v roce 2024 se zapojilo 127 objektů z Plzeňského kraje (z toho 108 s katolickými organizátory) a 52 objektů z Karlovarského kraje (z toho 45 s katolickými organizátory), celkem v diecézi 179 objektů (z toho 153 s katolickými organizátory); odhadovaná návštěvnost byla v obou letech přes 20 tis. návštěvníků v celé diecézi
- **Rekreační střediska a penziony** (bip.cz/cs/rekreacni-centra) biskupství provozuje dvě vzdělávací a rekreační střediska s jednou externí pracovnící (v Perninku a na Horní Blatné), některé farnosti či charity pak několik dalších objektů: Stříbrná (farastribrna.cz), Boží Dar (pensionfarabozidar.com), Dolní Žandov (penzion.farnostcheb.cz), Staré Sedliště ([Facebook](https://www.facebook.com/penzionfarasedliste)), Krásno (penzionfarakrasno.eu)

Lidé v nouzi

- Lucie Vavrušková (zaměstnanec pastoračního oddělení) má ve spolupráci s P. Martinem Sedloněm OMI a spolkem **K srdci** (ksrdci.cz; viz níže oddíl IV. C. *Spolupráce s dalšími uskupeními a službami* od str. 25 tohoto dokumentu) na starosti lidskou a duchovní péči o lidi bez domova v Plzni; společných bohoslužeb U Ježíška a dalších akcí se účastní zpravidla kolem 40 – 50 lidí, osobní doprovázení pak využívají desítky
- Další služby lidem v nouzi po celé diecézi jsou nabízeny **Diecézní charitou Plzeň**, jí zřízenými lokálními Charitami (www.dchp.cz) nebo samotnými farnostmi či komunitami – srov. oddíl IV. A+B tohoto dokumentu; Charitě je věnována samostatný oddíl v DODATKU tohoto dokumentu (2. část).

Věřící z cizojazyčných či imigrantských komunit

- V Plzni a Chebu jsou pravidelné každotýdenní nedělní bohoslužby ve vietnamštině pro místní komunity (s návštěvností cca 50 lidí), které zajišťuje vietnamský kněz z Prahy z řádu redemptoristů.
- V Plzni, Chebu a Klatovech jsou každodoměsíční mše ve filipínštině pro místní filipínské komunity (s návštěvností celkem cca 100 lidí), které zajišťuje filipínský kněz z Prahy z řádu Augustiniánů.

- Žádné formální pastorační struktury nejsou zaměřeny na pastorační práci v některých místech poměrně početné romské komunity.
- Vztahy s německými sousedy jsou rozvíjeny většinou na základě partnerských kontaktů jednotlivých farností a na úrovni osobních vztahů biskupů.
- Pastoračním doprovázením Čechů příšlých z Rumunska je pověřen P. Josef Žák.

Věřící slavící liturgii v mimořádném ritu

„... kde je to vhodné, zřídí se personální farnosti podle obřadu, jazyka a národnosti křesťanů toho kterého území, nebo i z jiného důvodu“ (CIC kán. 518).

Několik let je zřízena **Personální farnost mimořádného ritu** určená pro věřící chtějící slavit liturgii latinsky podle liturgie před liturgickou reformou II. vatikánského koncilu. Tato farnost má svého faráře a své hlavní bohoslužebné místo v Útvině (mše každou neděli s průměrnou účastí kolem 40 návštěvníků), doplňkové bohoslužebné místo ve Vřeskoviciích (cca jednou za měsíc s účastí kolem 20 návštěvníků). V r. 2023 zde byly slaveny 2 křty malých dětí, 1 křest dítěte do 7 let.

Věřící slavící liturgii v řeckokatolickém ritu

Na území farnosti působí také dvě společenství řeckokatolického Apoštolského exarchátu Praha (www.exarchat.cz), a to v Plzni a v Karlových Varech – Sedlci, která jsou určená pro věřící řeckokatolické církve. O tyto komunity pečují dva řeckokatoličtí kněží – jeden zároveň slouží jako administrátor ŘkF Plzeň – Západ a druhý jako vězeňský kaplan ve věznici Ostrov (4 dny v týdnu) a příležitostně vypomáhá v okolních římskokatolických farnostech. Podrobnosti v DODATKU tohoto dokumentu (4. část).

Virtuální nomádi

Působení diecéze ve virtuálním prostoru má na biskupství na starosti oddělení PR & PRESS a prezentaci různých nástrojů virtuální komunikace v diecézi připojujeme v DODATKU tohoto dokumentu (5. část).

C. Podpora pastorační práce a vzdělávání

Aby mohli pastorační pracovníci dobře a pro ně zvládnutelným způsobem sloužit, existují některé centrálně organizované nástroje podpory jejich pastorační služby. Ve spolupráci s generálním vikářem personální oddělení biskupství připravuje komplexní koncepci vzdělávání pastoračních pracovníků v diecézi.

Trvalá formace pro kněze a jáhny

Podle směrnice „Vzdělávání kněží v plzeňské diecézi“ z r. 2019 (k dispozici [ZDE](#)) má každý kněz a jáhen působící v diecézní pastorační (kromě důchodců, kteří to mají dobrovolné) povinnost každoročně absolvovat minimálně 2 dny vzdělávání vybraného z předem schválených či biskupstvím organizovaných kurzů, případně kurzu předem na vyžádání schváleného generálním vikářem. Tuto povinnost lze (navíc k tomu, co je řečeno ve Směrnici) splnit také alespoň 3 supervizními setkáními u pastoračního supervizora zvoleného z nabídky diecéze (viz bip.cz/supervize). Řeholníci a kněží působící ve specializované pastorační, kteří mají své vlastní vzdělávání, mohou generálního vikáře požádat o schválení tohoto vzdělávání pro účely trvalého vzdělávání duchovních v diecézi.

Personální oddělení organizuje nejrozličnější kurzy, školení či semináře zaměřené na prohloubení teologických, pastoračních, komunikačních či dalších odborných znalostí a dovedností. Z této nabídky či z dalších vzdělávacích možností si pak kněží a další spolupracovníci v pastorační práci mohou vybrat to, co ke své službě potřebují, přičemž musí splnit stanovený počet hodin za rok, které jsou jim zároveň také hrazené biskupstvím (do 5 tis. Kč ročně).

Kromě toho se očekává, že kněží mají své vlastní zpovědníky a duchovní doprovázení a že se na základě kanonického práva každoročně účastní týdenních duchovních cvičení (kontrolováno při vizitaci).

Trvalé vzdělávání pro pastorační pracovníky

Kromě možnosti, aby se pastorační pracovníci účastnili také některých vzdělávacích kurzů organizovaných personálním oddělením společně pro kněze, jáhny a pastorační asistenty, pastorační oddělení organizuje 2x za rok vzdělávací setkání pro pastorační asistenty, akolyty, lektory a další spolupracovníky ve farnostech, v postní době duchovní online seminář a v letních měsících intenzivní vzdělávací pobyt [Komunio](#). Kromě toho mohou pastorační spolupracovníci ve farnostech s doporučením faráře požádat Biskupství plzeňské o každoroční příspěvek na vlastní vzdělávání.

Obláti nabízejí každoročně večerní online školu zaměřenou na různá prakticko-teologická témata, online biblickou školu i systém vzdělávání spolupracovníků má i Koinonia Jan Křtitel (odkazy v sekci Pastorační aktivity ve virtuálním prostoru), systematické vzdělávání vlastních spolupracovníků či nabídka vzdělávacích přednášek probíhá také v některých větších farnostech (Plzeň – katedrála, Plzeň – Lobzy, Plzeň – Severní předměstí, Plzeň – Litice, Oblátské farnosti, Karlova Vary – Stará Role...).

Nabídka centrální pastorační podpory

- kněžské a jáhenské dny (3x v roce)
- vikariátní konference (cca 10x v roce pro kněze a jáhny, příp. ostatní pastorační pracovníky)
- formační setkání pro pastorační spolupracovníky (2x za rok) a vzdělávací setkání pro katechety
- setkání pro členy PRF a ERF (jednou za 2 roky)
- setkání schol a sborů a kurzy pro varhaníky

Pastorační supervize pastoračních pracovníků

Kněží, jáhni a ostatní pastorační pracovníci zaměstnaní biskupstvím si mohou vybrat z nabídky pěti supervisorů, se kterými si mohou nasmlouvat pastorační supervizi, které je jim do 6 tis. Kč ročně proplacena biskupstvím. Zatím je tato služba využívána pouze několika jednotlivci. Srov. bip.cz/supervize (intranet pro zaměstnance), příp. agas.cz/supervize (veřejné).

Psychoterapeutická péče

V případě potřeby může personální oddělení biskupství zprostředkovat psychoterapeutickou péči či psychologickou podporu.

Prostory vzájemné podpory

Vikariátní konference jsou každoměsíční setkání kněží a jáhnů, případně i pastoračních asistentů či asistentek a administrátorů in materialibus z vikariátu (či dvojvikariátu), při kterých bývá prostor pro vzájemnou osobní i duchovní podporu, výměnu pastoračních zkušeností, případně další vzdělávání.

V diecézi existuje několik (3 až 4) neformálních kněžských skupin, ve kterých dle domluvy mohou kněží sdílet svou službu a svůj život s ostatními kolegy.

Některé prostory vzájemné podpory pastoračních pracovníků či příležitosti ke vzdělávání lze najít i v rámci různých setkání či příležitostí nabízených některými farnostmi, komunitami (Obláti, Koinonia, Noe) či pastoračním oddělením (online semináře).

Služby duchovního doprovázení

Duchovní doprovázení je v diecézi nabízeno jednotlivými kněžími a jáhnem Robertem Frouzem v rámci jeho služby v Komunitě Noe. Děje se většinou v rámci zpovědních rozhovorů na základě individuální domluvy mezi doprovázečem a doprovázejícím. V diecézi se schází malá skupina několika kněží a jáhnů, která spolupracuje s Asociací pro duchovní doprovázení (duchovnidoprovazeni.cz).

Ochrana nezletilých a zranitelných

Účelem této služby (bip.cz/ochrana) je poskytovat podporu osobám, které chtějí ohlásit, že byly sexuálně zneužity duchovním, řeholníkem nebo laikem ve službách církve v plzeňské diecézi, příp. jejich rodinám, být jejich prostředníkem v komunikaci s příslušnými církevními autoritami, podávat jim informace ohledně postupu při ohlášení zneužití a navrhnout další možnosti, které by jim mohly pomoci.

Diecézní penitenciář (kněz pověřený biskupem zvláštními zpovědními pravomocemi (P. Emil Soukup)

IV. KOMUNITNÍ PASTORACE A SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY

V tomto oddíle prezentujeme působení nejrůznější řeholních a dalších církví uznaných komunit a společenství, ale také spolupráci s dalšími „místy života“ inspirovanými různými spiritualitami a hnutími, či prostory vzájemné spolupráce či volné inspirace s nejrůznějšími uskupeními občanské společnosti.

A. Pastorační působení řeholních komunit

V diecézi působí řeholní komunity či jednotlivci z řeholních institutů či společností apoštolského života se svými specifickými pastoračními důrazy či styly (celkem 42 kněží, 17 bratrů a 18 sester). U některých z nich nám jejich členové zaslali shrnutí jejich specifik, u ostatních jejich specifický přínos vyčtete z webů.

- **Dominikánky Plzeň** (dominikanky.cz/plzen): 3 sestry v pastorační službě farnosti Plzeň-Bory, na Církevním gymnáziu a v Mateřské škole kardinála Berana, rovněž nabízejí ubytování vysokoškolským studentkám
- **Salesiánky Plzeň** (fma.cz/komunity/plzen): 4 sestry provozující volnočasové centrum pro děti a mládež *SHM Klub Plzeň* (plzen.shm.cz) a zodpovědné za *Pastorační centrum Skvrňany* (fma.cz/apos/pcs); jedna je spirituálkou na církevní základní a střední škole, kde také učí
- **Sestry sv. Kříže Plzeň** (klaster-km.cz): 8 sester ve 2 komunitách pracujících ve službě nemocným, v církevní základní škole, v katechezi a nemocnici a pečující o pány biskupy
- **Františkánky Strážov** (frantiskankymi.cz): 3 sestry zapojené do farní pastore v nýrské farnosti jako pastorační asistentky a akolytky
- **Františkáni Plzeň** (ofm.cz): 2 kněží a 1 jáhen mající na starosti velkou plzeňskou farnost Plzeň – Severní předměstí a dvě malé farnosti Stod a Holýšov (frantiskani-plzen.farnost.cz)
- **Dominikáni Plzeň** (op-plzen.cz): 3 kněží mající na starosti farnost Plzeň – Slovany a zapojení do kategoriální pastore v Plzni (spirituál Církevního gymnázia, kaplan Hospice sv. Lazara, studentská pastore, pastore anglicky mluvících)
- **Salesiáni Plzeň** (sdbplzen.cz): 4 kněží, kterým je svěřena farnost Plzeň-Lobzy (farnost.sdbplzen.cz) a kteří mají na starosti *Salesiánské středisko mládeže* (sdbplzen.cz/stredisko-mladeze)
- **Paulíni Plzeň** (paulini.pl): 2 kněží, které jsou svěřeny farnosti Plzeň Bory a Nýřany, přičemž jeden z nich se navíc věnuje poskytování duchovních cvičení a službě exorcismu
- **Premonstráti Teplá** (klastertepla.cz): Kanonie premonstrátů Teplá má 7 kněží - kanovníků, z nichž 5 působí v duchovní správě plzeňské diecéze, a to ve farnostech Klášter Teplá, Teplá, Mariánské Lázně, Konstantinovy Lázně a Bečov nad Teplou a také spravují poutní místo Skoky. Tři z nich žijí v klášteře a dva na farách, v klášteře také žije jeden novic, jeden kněz brněnské diecéze a dva laici. Ve spolupráci s dalšími spolupracovníky a zaměstnanci pečují o uchování duchovního odkazu i ostatků patrona diecéze blahoslaveného Hroznaty v prostředí jedinečného dochovaného živého kláštera uprostřed naší diecéze.
- **Misionáři obláti na severním Plzeňsku** (oblati.cz): 6 kněží majících na starosti misijně zaměřenou Pastorační oblast Severní Plzeňsko (omifarnostizapad.cz); ve spolupráci se spolkem K srdci se jeden člen komunity věnuje doprovázení lidí bez domova v Plzni a druhý člen je vězeňským kaplanem v Oráčově. Od samých počátků oblátské přítomnosti v diecézi, pracují obláti s mládeží, včetně intenzivní spolupráce s DCM v Plzni. Za oblátská specifika lze považovat snahu o neklerikální blízkost vůči lidem „uvnitř i vně“, úzkou spolupráci s dalšími spolupracovníky a spolupracovnicemi a jejich začleňování do společné misie, mezinárodní aspekt komunity (4 národnosti) a intenzivní komunitní život ve službě společné misie („komunitní pastore“).
- **Vincentini ve Žluticích** (vincentini.sk): 2 kněží a 1 bratr mající na starosti misijní oblast rozkládající se na území farnosti Žlutice
- **Trapisté v Novém Dvoře** (novydvur.cz): 25 mnichů (9 kněží), kteří se modlí za diecézi, církve i celý svět, pracují manuálně a vytváří prostor pro ztišení a modlitbu
- **Křížovníci** (krizovnici.eu): 3 kněží spravujících 3 oddělené farnosti bez vlastní komunity
- **Klaretiani** (klaretyni.pl): 1 kněz spravující farnost

B. Pastorační působení dalších církevně uznaných uskupení

V tomto oddíle uvádíme církevně uznaná uskupení působící v diecézi, tj. uskupení spadající pod pravomoc či duchovní doprovázení biskupa nebo řeholních komunit.

Sekulární instituty a zasvěcené panny a vdovy

Členové a členky sekulárních institutů zachovávají evangelijní rady a skládají sliby celibátu, chudoby a poslušnosti, ale nežijí ve stálé komunitě, pracují v civilních zaměstnáních a pravidelně se více či méně často setkávají. Tomu se blíží také společenství zasvěcených panen a vdov, které skládají sliby celibátu a žijí v běžných zaměstnáních.

- **Dílo blažené Zdislavy** (zdislavky.wbs.cz): sekulární institut inspirovaný dominikánskou spiritualitou (spirituál P. Antonín Krasucki OP) s posláním být pomocnice kněží a biskupů v pastorační pomáhat všude tam, kde to církev nejvíce potřebuje, v současné době se zaměřují především na oblast katecheze v diecézích; celkem 14 sester, v plzeňské diecézi žijí dvě, obě jsou již v důchodu, pečují o potřeby kněží, pomáhají ve farnosti či v mateřské škole a podle svých možností a navštěvují nemocné
- **Společenství Panny Marie na cestě** (simds.cz): sekulární institut *Madonna della Strada* vzniklý před 2. světovou válkou v Rakousku inspirovaný ignaciánskou spiritualitou s posláním hledat a nacházet Boha ve všech věcech a šířit evangelium; v Praze má 7 členek, v diecézi momentálně asi žádnou
- **Volontarie Dona Boska** (volontarie.cz): sekulární institut inspirovaný salesiánskou spiritualitou s posláním žít ve skrytosti salesiánským způsobem života a nenápadným příkladem většinou v sekulárních povoláních vnášet dobro a křesťanské hodnoty také tam, kde by byly kvůli předsudkům vůči církvi odmítnuty; apoštolát je individuální, s přednostním zaměřením na mládež, podle možností každé sestry; v současnosti v plzeňské diecézi žije 1 sestra VDB
- **Ordo virginum** (ordovirginum.cz): stav zasvěcených panen, které vyjádřily posvátné předsevzetí důsledněji následovat Krista a byly od diecézního biskupa podle schváleného liturgického obřadu zasvěceny Bohu a oddaly se službě církve; spirituál P. Martin Sedloň; v diecézi bylo dosud zasvěceno 8 žen, na území diecéze žije 7, tři jsou v důchodu, modlí se, příp. angažují ve farnosti, jedna je certifikovanou koučkou, další pracuje ve zdravotnictví, tři jsou zaměstnány biskupstvím a charitou, angažují se ve farnosti a v pomoci lidem bez domova
- **Ordo viduarum** ([Vdovy na ordovirginum.cz](http://Vdovy-na-ordovirginum.cz)): stav zasvěcených vdov je v církvi starodávnou institucí a znovu se začíná objevovat na úrovni diecézního práva; jediná oficiálně zasvěcená vdova v České republice žije v naší diecézi, věnuje se vedení modlitebních společenství, kurzů vnitřní modlitby a zájemkyním o zasvěcené vdovství z celé republiky

Třetí řády a širší společenství tradiční řeholí

Členové a členky tzv. třetích řádů, tj. širších společenství kolem některých tradičních řeholí, mohou pocházet z jakýchkoli životních stavů a skládají sliby přináležetosti k danému uskupení.

- **Společenství Magnificat** (klastertepla.cz): premonstrátský třetí řád, širší premonstrátské společenství tepelské kanonie; posláním společenství je duchovní doprovázení řádu a tepelského kláštera, především modlitbou a vědomím sounáležitosti; 25 členů (po celé republice i v zahraničí), z toho v diecézi 6 členů + 2 čekatelé (roční formace); setkání jednou ročně po obědě při pouti o slavnosti blahoslaveného Hroznaty v klášteře; širšímu okruhu přátel je každoročně zasílán dopis buď opata nebo P. Řehoře Urbana, který má společenství na starosti
- **Sekulární františkánský řád** (mbssfrplzen.estranky.cz): františkánský třetí řád, v **Plzni** (duchovní asistent P. Cyril Toth OFM) má 25 profesních členů a další přátele; setkání 2 x do měsíce plus další společné akce a péče o nemohoucí členy; členové jsou aktivní ve svých farnostech či v pastorační pomoci nemocných; věk členů je 50+, někteří 80+; v **Sokolově** (duchovní asistent P. Marek Hric OFS) se členové schází jednou měsíčně, 13 profesních členů a 6 členů v noviciátu z různých farností Karlovarského kraje, kde se zapojují ve službě farnosti, věk je 50+.

- **Karmelitánští terciáři:** karmelitánský třetí řád; v Plzni se scházejí terciáři od „Bosých karmelitánů“ (ocds.cz) jednou týdně u Marie Ventové (6 členů, 5 se schází); společná setkání všech z celé republiky jsou 1x měsíčně v Praze na Fortně (fortna.eu); v Klatovech se scházejí terciáři od „Obutých karmelitánů“ (karmel.cz); v Domažlicích je ve spojení s karmelitány poustevnice Petra Houdková
- **Asociovaní misionářů oblátů** (oblati.cz): K oblátské komunitě v západních Čechách patří jedna skupina asociovaných se závazky (které se každoročně obnovují) – 11 členů a jedna skupina ve formaci – 9 členů. Jde o mladé lidi, kteří sdílí oblátské charisma a misii, žijí svědectví života na místech, kde žijí a pracují, a většina se podílí i na misijních aktivitách oblátské komunity. Spolu s obláty stáli asociovaní u zrodu Workshipu – letní dobrovolnické brigády na území severního Plzeňska, modlitebně-evangelizačního projektu Light4You, projektu společného života a misie s obláty na faře v Dolní Bělé a několika dalších menších pastoračních aktivit. Jsou podle možností zapojeni i do farní pastore. Několik z nich se podílí i na činnosti z.s. V DOBĚ, který je hlavním iniciátorem vzniku komunitního centra v Dolní Bělé.
- **Dominikánští terciáři** (laici.op.cz): dominikánský třetí řád (Laická sdružení sv. Dominika) sdružuje muže i ženy svobodné i žijící v manželství, jeho členové se studiem, modlitbou a kázáním podílejí na apoštolském poslání dominikánského řádu hlásáním Božího slova způsobem odpovídajícím svému stavu v duchu dominikánského hesla „contemplare et contemplata aliis tradere“ (tj. „rozjímat a plody rozjímání předávat druhým“); jednou měsíčně se scházejí za asistence pověřeného člena řádu v tzv. místních sdruženích, zvláště k modlitbě růžence, slavení mše sv., liturgii hodin, přednáškám a další řádové formaci: v Plzni (15 členů, z toho 7 aktivních) a ve Všerubech (6 aktivních členů), členové se většinou podílejí na životě místních farností (Plzeň, Všeruby, Aš)
- **Salesiáni spolupracovníci** (asczech.cz): Sdružení salesiánů spolupracovníků (ASC), je třetí větev salesiánské rodiny, kterou založil v roce 1876 svatý Jan Bosko. Soustřeďuje ty křesťany, kteří chtějí v salesiánském duchu společně pracovat pro druhé, zejména pro mládež a obyčejné lidi. V Západních Čechách působí společenství ASC od roku 1984. V současné době má 11 členů se sliby, další se připravují; jsou rozptýleni po celé diecézi: Aš, Cheb, Sokolov, Karlovy Vary, Ostrov, Mariánské Lázně, Plzeň. Jejich „delegátem“ je Evžen Rakovský SDB, který má zodpovědnost za stálou formaci členů sdružení. Členové se schází se 1x za měsíc na tzv. „Měsíčním ústraní“ s celovečerním programem v Plzni. Aktivita: školství, práce ve farnosti, ve skautu, v rodině, péče o darovanou nemoovitost, která slouží pro různé akce s mládeží, rodinné rekreace, práce v salesiánském středisku.

Nové komunity a další soukromá sdružení křesťanů

Členové a členky soukromých sdružení křesťanů, uznaných diecézním biskupem, opět pocházejí z nejrozličnějších životních stavů, mohou, ale nemusejí skládat sliby celibátu, případně další pro ně specifické sliby, mohou, ale nemusejí žít společně pod jednou střechou.

- **Komunita Noe** se sídlem v Holostřevěch (komunitanoe.cz): biskupem v r. 2020 uznané soukromé sdružení křesťanů; 36 členů (z toho 1 jáhen), činnost koordinuje tříčlenná rada v čele s předsedou; duchovním rádcem (navrhovaným komunitou a schvalovaným diecézním biskupem) je Petr Hruška, biskupem ustanovenými garanty duchovního programu komunity jsou P. Petr Vacík SJ a sestra Denisa Červenková CSTF; služba komunity spočívá zejména v pořádání duchovních cvičení, rekolekcí, sebezpoznávacích pobytů, vzdělávacích a uměleckých akcí, či setkání na podporu občanské společnosti; účastníků je každoročně cca 800, dalších cca 400 lidí využije areálu fary v Holostřevěch pro vlastní akce (skautské oddíly, společenství mládeže, školní třídy, svatby apod.), případně přicházejí za osobním načerpáním sil.
- **Koinonia Jan Křtitel – Oáza Plzeň**, se sídlem v Liticích (koinonia.cz): biskupem uznané soukromé sdružení křesťanů s charismatickou spiritualitou a zaměřením na evangelizaci; 118 externích členů se účastní křesťanského života v plzeňské diecézi včetně 3 kněží; dalších 25 zasvěcených sester a bratří včetně 3 kněží žijí na farech v Liticích, Dobřanech a na Prusinách a působí ve společné duchovní správě Řk farností Litice – Dobřany – Merklín; kromě toho veřejnosti nabízí řadu setkání a

akcí, např. domy modlitby, kurzy, semináře, korespondenční školu, setkání pro děti, mládež či manželské páry apod.; k Oáze patří i několik desítek tzv. „Rodinných komunit“ v ČR.

- **Svrchovaný řád chrámu jeruzalémského** se sídlem ve Zbiroze (osmtj.info): biskupem uznané soukromé sdružení křesťanů, charitativní činnost, zaměřená na pomoc při integraci dětí z dětských domovů, které se zařazují do pracovního i společenského života; podpora zvyšování povědomí o křesťanské historii a hodnotách; v plzeňské diecézi žije 6 bratrů z celkového počtu 12

Společenství církevně uznaných nových spiritualit či hnutí

V diecézi působí také některé skupiny inspirované novými církevními hnutími či spiritualitami, které jsou obecně uznané církví, nejsou přímo součástí struktur diecézní pastorače, ale v diecézi působí buď skrze své vlastní pastorační projekty, nebo v rámci farností.

- **Dílo Mariino či Fokoláre** (focolare.cz): církevní hnutí, které se snaží přispívat ke všeobecnému bratrství a budovat jednotu mezi lidmi na základě Ježíšovy modlitby „aby všichni byli jedno“ a skrze vzájemnou lásku s důrazem na dialog; v diecézi se schází pravidelně několik společenství, otevřených i novým zájemcům, k formaci a sdílení v místech, kde žijí: Domažlicko (cca 10 lidí) – spolupráce ve farnosti a s KDU ČSL, Plzeňsko (cca 20 lidí) – spolupráce s Obláty, v samosprávě obcí, v KDU ČSL, pěveckém sboru Špačci), Chebsko (cca 15 lidí) – spolupráce ve farnostech, pěveckém sboru, Maria Loreto, farní Zpravodaj, organizace větších setkání v Aši, Chorus Egrensis, Ašský hudební festival; doprovázení biskupa Františka; letos již po šesté se v létě konalo ašské prázdninové setkání pro všechny příslušníky a příznivce hnutí; život a formace ve společenství pomáhají členům načerpat sílu a žít a předávat dál v církvi, společnosti a rodině
- **Katolická charismatická obnova** (cho.cz): církevní hnutí bez konkrétní struktury či evidovaných počtu členů; ty, co se považují za součást charismatické obnovy, spojuje zkušenost hlubšího vylití Duha svatého, někdy nazývaného jako křest v Duchu svatém, která vede k velmi osobnímu, živému vztahu s Bohem a proměňuje i další oblasti života křesťana vedoucí k hlubšímu porozumění Písmu, touze sdílet evangelium a rozvoji používání charismat. V diecézi žijí desítky lidí ovlivněných tímto hnutím v minulosti a dnes spolupracujících v rámci běžných pastoračních struktur; noví jsou oslovováni skrze specifické aktivity tohoto hnutí, jako např. Konference Charis (konferencecharis.cz; z diecéze každý rok několik desítek lidí a někteří kněží), tábor pro mládež Jump (taborjump.cz) Konference o evangelizaci (evangelizace.cz), semináře Život v Duchu (cho.cz/seminar; poslední dobou např. v Klatovech, Chebu, Plzni – Borech, Ostrově apod.), semináře Otcovo srdce (otcovosrdce.cz), večery chval (vecerychval.cz; po diecézi např. na několika místech v Plzni, v Karlových Varech, v Chebu, v Klatovech)
- **Schönstattské hnutí** (schoenstatt.cz): hnutí inspirované mariánskou spiritualitou s důrazem na „úmluvu s Bohem“ skrze zasvěcení se Panně Marii, každodenní život z víry v dnešní moderní společnosti, harmonickou osobnost a jedinečné životní poslání; hnutí má mnoho větví, včetně sekulárních institutů (sester, bratrů, diecézních kněží, rodin apod.) a volnějších uskupení; v diecézi je 1 diecézní kněz členem institutu kněží a několik místních skupin či jednotlivců ovlivněných volněji touto spiritualitou
- **Světlo-Život či Oázy** (svetlozivot.cz): katecheticko-pastorální hnutí s cílem evangelizovat a formovat dospělé křesťany formou většinou dvoutýdenních „oáz nového života“ a následných setkávání; v diecézi bylo živé v době působnosti P. Jana Rajlichy OP v Plzni, a to zejména na Klatovsku, dnes aktivně svoji službu na území diecéze nerozvíjí, ale v diecézi působí lidé, kteří touto křesťanskou formací prošli
- **Modlitby matek** (modlitbymatek.cz): malé skupinky maminek (doporučený počet členek max. 8), které se stýkají jednou týdně a odevzdávají své děti i sebe Bohu. Odhad koordinátorek hnutí, jejímž úkolem je hlavně maminky modlitebně doprovázet, je, že na území diecéze působí 40-50 skupinek v průměru o 4-5 maminkách (téměř ve všech vikariátech, nejvíce ve vikariátech Plzeň - město, Karlovy Vary a Sokolov), takže by jich mohlo být celkem cca 200 účastnic

- **Modlitby otců** (modlitbyotcu.cz): v diecézi existují i některé skupinky ale není o nich bližší přehled (např. v Chebu se schází skupinka zvaná „Růženec otců“)
- **Kolpingovo dílo** (kolping.cz): zaměřuje se především na propojení života z víry a světa práce, hlavními oblastmi činnosti jsou práce s dětmi a mládeží, aktivity v sociální oblasti a vzdělávání, rozvíjení spolkového života a podpora občanské angažovanosti ve společnosti; v diecézi působily dvě Kolpingovy rodiny, v Nýřanech a ve Starém Plzenci, obě společenství však již ukončila svou činnost

C. Spolupráce s dalšími uskupeními a službami

V tomto oddíle jsou prezentovány nejrozličnější komunitní aktivity, sdružení či spolky, které sice nespádají pod kompetenci biskupa či řeholí, mají buď ekumenický či sekulární charakter, ale v diecézní pastoraci nějakým způsobem přispívají k prohlubování křesťanských hodnot (často skrze své katolické členy či zakladatele) – někdy spolu s místními farnostmi, jindy spíše s jednotlivci.

Sdružení formálně spolupracující s církevními subjekty v diecézi

Některá sdružení či iniciativy formálně a dlouhodobě spolupracují s farnostmi či diecézí či jsou i nějak strukturálně provázaná, některá byla dokonce založena přímo za účelem naplňování pastoračního poslání nějakého církevního subjektu, zachovávají si ale svoji právní autonomii.

- **Spolek K srdci** v Plzni (ksrdci.cz): spolek založený a vedený Lucií Vavruškovou; schází se 1x za týden v Plzni v tzv. Naslouchárně ke čtení biblických textů a hagioterapii; 2x za rok poutě na různá místa diecéze; 1x za měsíc mše sv. v kostele U Ježíška; další služby: rozhovory, možnost sprchy, vyprání, jídla, úklidy za stravenku; počet lidí, kteří využívají nějaké možnosti cca 100 osob
- **Scholé** (schole.cz): ekumenicky otevřené sdružení snažící se vytvářet „domov pro kontemplaci“ tím, že nabízí dlouhodobý program kurzů, seminářů a setkání, které inspirují ke kontemplaci a pomáhají ji prakticky rozvíjet a rekonstruuje objekt v Holostřevěch v blízkosti Českého lesa, ve kterém tyto aktivity najdou trvalé zázemí; spolek je zároveň „servisní organizací“ pro kurzy kontemplanace pořádané Komunitou Noe (v Holostřevěch, v Novém Dvoře u trapistů, na chalupě u Dešenic apod.)
- **Kraslický Šnek** ([Facebook](https://www.facebook.com/kraslickysnek)): nezisková organizace přátelská rodinám s dětmi, působí na Sokolovsku, často ve spolupráci s FCH Kraslice a místními farnostmi (mateřský klub, klub pro děti do 11 let, příměstské tábory, podpora dětí a rodičů ze sociálně zatížených prostředí, benefice)
- **Royal Rangers 22. přední hlídka Kraslice** ([Facebook](https://www.facebook.com/royalrangers22)): vedená Janem Sebjánem, ředitelem FCH Kraslice a Sokolov pořádající akce, tábory, divadla či přednášky pro děti a mládež ve skautském duchu, spadající do celosvětové rodiny Royal Rangers (royalrangers.cz)
- **Hroznatova akademie** (klastertepla.cz): kulturně-vzdělávacího centrum v Klášteře Teplá s cílem prezentovat veřejnosti klášter a jeho historii a nabídnout volnočasové aktivity
- **Vysokoškolské společenství HORA** (dcmplzen.cz/klub-hora): plzeňská parta převážně katolických vysokoškoláků (ZČU, LF UK), kteří se pravidelně scházejí každou středu v 19 hodin na studentské mši svatě v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Františkánské ulici a od 20 hod. pak pokračuje program v sále fary či DCM (diskuse na nejrozličnější témata, svědectví, hosté, sdílení, modlitba, hudba, hry, příjemné posezení...)
- **Iniciativa Střecha nad hlavou** ([Facebook](https://www.facebook.com/strecha.nad.hlavou), srov. také [Střecha nad hlavou](http://strecha.nad.hlavou)): iniciativa založená r. 2022 sokolovským farářem ve spolupráci s odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj a Platformou pro sociální bydlení s cílem nabídnout lokální prostor pro domluvu a společné kroky v oblasti systematického řešení zabezpečení bydlení pro lidi v nouzi na Sokolovsku
- **Ars christiana o. p. s.** (plzenskyvarhannifestival.cz): ekumenicky zaměřená společnost s těžištěm ve vzdělávání v oblasti kultury spojené s křesťanstvím, pořádání koncertů a přednášek (Plzeňský varhanní festival, Adventní půlhodinky, hudební nešpory...), benefičních koncertů, výuka a vedení gregoriánského chorálu; ředitel Petr Blažek, ve správní radě katolíci i evangelíci
- **Žít Laudato si' na českém Západě** (agas.cz/laudatosi): iniciativa věřících vzniklá v chebské farnosti jako Žít Laudato si' Cheb inspirovaná hnutím Žít Laudato si' Česká republika (zitlaudatosi.cz) usilující o prohloubení ekologické konverze křesťanů podle papeže Františka

- **Skautské středisko ICHTCHYS Plzeň** (ichthys-plzen.skauting.cz): sdružuje v Plzni 5 oddílů s rozšířenou duchovní výchovou, které se kromě běžného skautského programu snaží svým členům nabídnout také společenství a program pro duchovní růst ve víře (převážně křesťanské, v ekumenickém duchu), často i ve spolupráci s místními farnostmi a sbory
- **Ne pornu** (www.nepornu.cz): biskupství ve svých prostorách umožňuje scházení podpůrné svépomocné skupiny *Anonymních pornoholiků* (www.anonymnipornoholici.cz), jejíž cílem je vzájemně si pomáhat a inspirovat se na cestě ze závislosti na pornografii a to především formou sdílení
- **Plzeňská ekumena** (plzenska-ekumena.cz): společenství křesťanských církví Plzeňska, sdružuje 9 křesťanských církví a farností z Plzně a Přeštic, kromě vzájemného setkávání a sdílení organizuje některé společné akce či iniciativy, jako např. modlitby z věže, zářijovou ekumenickou bohoslužbu, týden modliteb apod.; podobně se setkávají také představitelé křesťanských církví také v dalších městech Plzeňského kraje, jen tomu nedali takovýto formálnější charakter
- **Chebská ekumena** (farnostcheb.cz/ekumena): společenství křesťanských církví Chebska, sdružuje 12 křesťanských církví a farností z Chebu, Františkových Lázní, Skalně a Aše s cílem umožnit křesťanům žijícím na Ašsku a Chebsku vzájemně se poznávat a spolupracovat; podobně se setkávají představitelé křesťanských církví např. také v Sokolově, Karlových Varech či v Mariánských Lázních, jen tomu nedali takovýto formálnější charakter

Uskupení či iniciativy s účastí katolických křesťanů z diecéze

Další uskupení či sdružení sice nejsou s církevními subjekty provázaná strukturálně či nespolupracují s nimi na základě nějakých formálních dohod, ale jejich členy, někdy i zakladateli či členy vedení, jsou také katoličtí křesťané, skrze které lze tato uskupení vnímat jako další „místa života“ naší diecéze.

- **Česká křesťanská akademie** (krestanskaakademie.cz): ekumenické uskupení se záměrem pomoci v rozvoji svobodné české společnosti na poli kultury, politiky a ekonomie, s místními skupinami v Plzni (jako skupina nefungují, činnost víceméně převzala katedrální farnost pořádáním pravidelných přednášek na různá témata v diecézním sále s účastí kolem 60 osob), Domažlicích (místní skupina, dříve fungující na ekumenické bázi, momentálně ve stadiu předávání vedení Ivo Kadlecem Petru Jankovcovi a hledání další cesty), Klatovech (pod CČSH, cca 20 členů, přednášky a kolokvia v Hifi klubu) a Chodově (pod CČE, převážně evangelíci, několikrát ročně různé vzdělávací či poznávací akce a veřejné přednášky s účastí kolem 40 osob)
- **Spolek Fandíme rodině** v Domažlicích (fandime-rodine.cz): rodiny z okolí Domažlic; podpora rodiny, manželství a mezilidských vztahů na základě křesťanských hodnot; nedělní scházení se po mši na faře v Domažlicích, téměř každý měsíc organizování nějaké kulturní, společenské či sportovní akce, organizace postní rekolekce, kontakt na cca 60 lidí, členů spolku 40, spolupráce s farností
- **Spolek Fara Domaslav** (domaslav.cz): má ve výpůjčce od Biskupství plzeňského faru a kostel sv. Jakuba Většího, které svépomocí a z grantových prostředků opravuje; pořádá různé víkendové akce a dílny, jejichž účastníky jsou převážně mladí lidé
- **Rodinné centrum Plzeň** (faratenovice.cz): provozuje faru v Těnovicích, která sloužila jako místo pro setkávání, na kterém se konají víkendové i prázdninové pobyty, skautské výpravy, duchovní obnovy, dětské tábory apod.
- **Sdružení Propolis** (propolis-os.cz): vzniklé kolem *Pivovaru Chříč* (pivovarchric.cz) u Kralovic – skupina nadšenců pořádajících křesťanství otevřené společenské akce a aktivity s cílem společně utvářet místo, kde se setkávají lidé se zájmem o historii, umění, krajinu, tradice a řemesla, inspirativní místo, kde se dobře žije
- **Kolegium pro duchovní hudbu Klatovy** (kolegium-klatovy.eu): komorní smíšený sbor nabízející kvalitní duchovní hudby při liturgii i koncertech v diecézi i za jejími hranicemi se specializací na duchovní hudbu 18. století
- **Spolek Svět podle Jakuba** (svetpodlejakuba.cz): cílem je sbírat nápady, vědomosti, zkušenosti nejen v oblasti hudby, to vše využívat k podpoře studia a osobního rozvoje mladých hudebníků a pomáhat jim nalézat cestu k jejich posluchačům formou netradičních projektů

- **Srdce pro Ostrov – nadační fond sousedské pomoci** (srdceproostrov.cz): s cílem spojit obyvatele města, firmy i místní samosprávu k sousedské pomoci těm, kteří se náhle, ne vlastní vinou, ocitli v tíživé životní situaci; zastoupení představitelů farnosti ve správní radě
- **Divadelní soubor Tyl Čistá** (dstyl-cista.webnode.cz): volná spolupráce přes jednotlivce z farnosti
- **Národní iniciativa pro život** (niz.cz) – nabízí certifikovaný program PRO ŽIVOT poskytující všeobecnou primární prevenci v oblasti sexuálního rizikového chování a péče o duševní zdraví na školách rozvíjející preventivní strategii ve spolupráci se školskými zařízeními a dalšími institucemi; působí se 4 lektorkami v plzeňském kraji a 1 lektorkou v karlovarském kraji
- **Křesťanská policejní asociace** (kpacz.cz): sdružuje křesťany z různých církví v Policii ČR a ostatních bezpečnostních sborech v České republice a chce podporovat vědomí sounáležitosti a podpory při nelehkém úkolu vydávat svědectví o Kristu i v prostředí bezpečnostních složek státu; plzeňská a karlovarská komenda asociace kolem 20 členů, včetně dvou kněží
- **Kurzy Alfa** (kurzyalfa.cz): v diecézi v katolických farnostech nejsou příliš časté, v r. 2019 probíhal jeden registrovaný v ŘKF Plzeň – Lobzy, v r. 2021 další v ŘKF Plzeň katedrála; je však možné, že jsou pořádány i kurzy neregistrované, případně také kurzy Manželské večery (k obojímu jsou volně k dispozici videonahrávky, takže k jejich organizaci se není třeba registrovat)
- **Exodus 90** (exodus90.cz): ekumenicky otevřené 90-denní duchovní cvičení určené pro muže inspirované biblickým příběhem vyjití z Egypta do svobody a zdůrazňující důležitost spirituality, bratrství a kázně na společné cestě a potřebu osvobození se od různých „otroctví“ dnešní doby (sociální sítě, pornografie, alkohol, nestřídmost apod.); v diecézi je podle koordinátorů projektu kolem 10 registrovaných účastníků programu z Plzně a okolí, další mohou být volněji inspirováni
- **Hnutí Chlapi** (chlapi.cz): společenství mužů, kteří hledají takové způsoby spirituality, se kterými se dokáží jako muži ztotožnit a celou bytostí je žít; inspirace dílem Richarda Rohra; v diecézi se setkávají na několika místech, dříve byla organizována i společná víkendová setkání jednou ročně

Sdružení s cílem péče o sakrální památky

Některé spolky v diecézi vznikly účelově s cílem zachrany či obnovy některých sakrálních památek, přičemž v některých případech jejich působení přesahuje i do rozvoje kulturního a společenského dění kolem daného kostela a v související lokalitě. Míra spolupráce s místní farností či diecézí je pak různá.

- **Pod střechou Skoky** (podstrecha.estranky.cz): spolek zaměřený na obnovu a oživení poutního místa Skoky u Žlutic; 10 individuálních řádných a 14 přidružených členů, 1 čestný člen
- **Spolek Maria Loreto** (Spolek Maria Loreto): spolek pro ochranu památek Chebska s hlavním zaměřením péče o poutní místo Maria Loreto ve Starém Hrozňatově u Chebu a rozvoj tohoto poutního místa jako místa slavení, pohostinnosti a smíření (farnostcheb.cz/loreta); v současnosti 60 členů
- **Spolek Tanaberk** (tanaberk.cz): spolek pečující o poutní místo sv. Anny na Tanaberku u Všerub
- **Nicovský nadační fond** (nicov.eu): účelem nadačního fondu je obnova a zachování významných kulturních památek-poutního kostela Narození Panny Marie v Nicově u Plánice a farního kostela sv. Blažeje v Plánici a příspěvek k obnově poutních a kulturních tradic s těmito místy spojených; v poslední době se skupina kolem tohoto fondu snaží připravit projekt „Nicov všem“, který by měl poutní areál nicovského chrámu připravit pro „výzvy nového tisíciletí“
- **Nadační fond Přátelé dobřanských varhan** (dobranskevarhany.cz): s cílem ve spolupráci s předními evropskými odborníky a díky zájmu široké veřejnosti rekonstruovat varhanní skříň a vestavět do ní nový, jedinečný nástroj, který bude jedinečný i v evropském prostředí; fond vznikl mj. za podpory biskupa Františka Radkovského, Ing. arch. Jana Soukupa a Koinonie Jan Křtitel
- **Spolek na záchranu němčických varhan** (nemcickevarhany.webnode.cz): má 6 členů a již delší dobu se snaží, a to úspěšně, ve spolupráci s ŘKF Plánice o záchranu a zprovoznění vzácných varhan z r. 1717 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Němčicích u Klatov, na které prý hrál i samotný Jakub Jan Ryba; letos v září budou zprovozněné varhany slavnostně požehnány; spolek dostal kostel Nanebevzetí Panny Marie do výpůjčky a bude v něm nadále pečovat o varhany i o kulturní program

- **Spolek Dubec sobě** (dubecsobe.cz): dlouhodobá péče o kostel sv. Michaela Archanděla v Dubci, který má ve výpůjčce a připravuje se předání do vlastnictví (ŘkF Horšovský Týn)
- **Poutníci od sv. Jana** (Poutníci od sv. Jana): je sdružením, které převzalo a zachránilo kostel sv. Jana Křtitele v Okrouhlém Hradišti (ŘkF Konstantinovy Lázně)
- **Spolek Svatého Prokopa** (kostelletiny.cz): převzal kostela Svatého Prokopa v Letinech (ŘkF Blovice) a zachránil před zničením; členem spolku je i administrátor blovické farnosti
- **Spolek Markyta** převzal kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Kšicích (ŘkF Stříbro) a podílí se na různých kulturních akcích ve Stříbře a okolí
- **Spolek pro kulturní a duchovní obnovu kostela Svatého Prokopa v Lestkově**: převzal v r. 2023 kostel sv. Prokopa v Lestkově (ŘkF Planá u Mariánských Lázní) a navázal na dřívější snahy o jeho záchranu (viz audiostory na loci-sacri.format.com)
- **Sdružení Otisk** (otisk.org): realizuje své projekty na území mikroregionu Běleč a Chudenicka, kde působí převážně v tzv. Lesním komplexu Žďár nad Chudenicemi. Provozuje rozhlednu Bolfánek, spravuje přilehlou Šlépějovou kapli, obnovuje v areálu Bolfánek historické stavby – kamenné opěrné zdi a přístupové schody bývalého kostela sv. Wolfganga, obnovilo poustevnu. Kromě toho také organizuje kulturní a vzdělávací aktivity pro děti, mládež i dospělé z regionu.
- **Spolek na záchranu kláštera milosrdných sester v Chebu** ([Facebook](https://www.facebook.com/)): spolek, iniciovaný bývalým loketským památkářem se sídlem někde u Zlína, který se nejprve marně snažil zabránit zbourání ruiny bývalého kláštera Kongregace milosrdných sester svatého Kříže v Chebu na Spáleníšti a dodnes se snaží pečovat o zanedbaný a neudržovaný pozemek jejich hřbitova
- **Spolky v Damnově** (kostel sv. Martina, farnost Bor), **Bernartících** (kostel sv. Petra a Pavla, farnost Bor), **Brůdku** (Spolek OS Brůdek, kaple sv. Václava, farnost Mrákov) apod.
- **Další iniciativy kolem kostelů** jako Lestkov, Otín, Domaslav, Všekary či Krasíkov (vše viz audiostories na loci-sacri.format.com), pak také např. Hyřov (kostel Dobrého Pastýře, farnost Mrákov), Zelená Lhota (kostel sv. Wolfganga, farnost Nýrsko) apod.

Sociální, zdravotní a další služby

V diecézi nakonec vznikly některé sociální, zdravotní či další služby založené (kromě jiného také) katolickými křesťany z diecéze, někdy ve spolupráci s některými církevními subjekty (Charita, farnost), někdy zcela nezávisle. S některými z těchto služeb je rozvinuta formální pastorační spolupráce (duchovní doprovázení apod.), některé diecéze podporuje finančně, v některých „pouze“ pracují katoličtí křesťané přispívají tak ke vzájemné inspiraci či spolupráci na jednotlivých projektech.

- **Poradna pro ženy a dívky** v Plzni (poradnaprozeny.eu/plzen): nezisková organizace pomáhající ženám, dívkám a rodinám, které se ocitly v tíživé životní situaci; člen sítě „ONŽ – pomoc a poradenství pro ženy a dívky, z. s.“ (předseda Ing. Josef Jelínek, místopředseda PhDr. Jaroslav Šturma); nabízí sociální poradenství, svépomocné skupiny, rodinný klub, artterapeutickou skupinu, vzdělávací semináře; spolupracuje s plzeňskými farnostmi a je podporována biskupstvím
- **Křesťanská psychologická poradna** (poradnaukaplicky.cz): soukromá psychologické poradenství v oblasti rozvoje osobnosti, těžkých životních situací, mezilidských vztahů, manželské poradenství a párová terapie; podporována diecézí s kontaktním místem ve frant. klášteře v Plzni
- **Soukromá praxe psychologického poradenství a terapie Nýrsko** (hanaoravcova.cz): nabídka pro děti a dospělé (individuální, párové i rodinné konzultace zaměřené na řešení), se sídlem na faře v Nýrsku
- **Hospic sv. Lazara** v Plzni (hsl.cz): založený Diecézní charitou Plzeň a Korandovým sborem ČCE jako občanské sdružení, později zapsaný spolek; zástupci DCHP jsou od počátku členy statutárních orgánů, v současné době je ředitel DCHP předsedou správní rady; služby lůžkové i ambulantní a mobilní paliativní péče, v přípravné realizaci vybudování nové provozní budovy; podpora biskupství
- **Hospic Sv. Jiří** (hospiccheb.cz): mobilní hospic v Chebu spoluzaložený Farní charitou Cheb a dalšími třemi fyzickými osobami (včetně faráře) poskytující nejen profesionální paliativní služby umírajícím a jejich rodinám, ale skrze různé benefičně zaměřené akce a vzdělávací aktivity spolupracující na

utváření zdravého komunitního života v regionu; FCH Cheb a bývalý farář členem správní rady; intenzivně spolupracuje s místními farnostmi a ostatními církvemi a je podporován biskupstvím

- **Domácí hospic Západ** (hospiczapad.cz): založený v Tachově původně jako pobočka Hospice Sv. Jiří v Chebu, v r. 2022 se osamostatnil a poskytuje služby domácí péče s paliativní složkou a sociální poradenství a organizuje různé benefiční akce; spolupracuje s farnostmi a je podporován biskupstvím
- **Ledovec** (ledovec.cz): původně založený manžely Fojtíčkovými jako iniciativa věnující se lidem s duševním hendikepem na faře v Ledcích, dnes rozvinutý do velké na diecézi nezávislé neziskové organizace vycházející z křesťanské hodnoty naděje s cílem vytvářet v Plzeňském kraji prostředí, které pomáhá lidem s duševním onemocněním na jejich cestě zotavení

V. PERSONÁLNÍ PROFILY PASTORAČNÍCH PRACOVNÍKŮ DIECÉZE

A. Personální profil kněží působících v plzeňské diecézi

V plzeňské diecézi k 31.12. 2023 působilo v pastorači 85 kněží, z toho 49 v pozici pastýřského vedení farnosti (22 na pozici farářů – včetně faráře personální farnosti mimořádného ritu, 19 administrátorů farností, 8 moderátorů společné duchovní správy), 2 farní vikáři, 10 výpomocných duchovních a 9 kněží s jinou funkcí (např. generální vikář apod.). Všichni tito kněží dohromady v diecézi pracují na celkem 66,25 úvazku (41,8 úvazku diecézních kněží a 24,45 úvazku řeholních kněží). Celkem 24 z nich ve starobní důchodu. X;x;

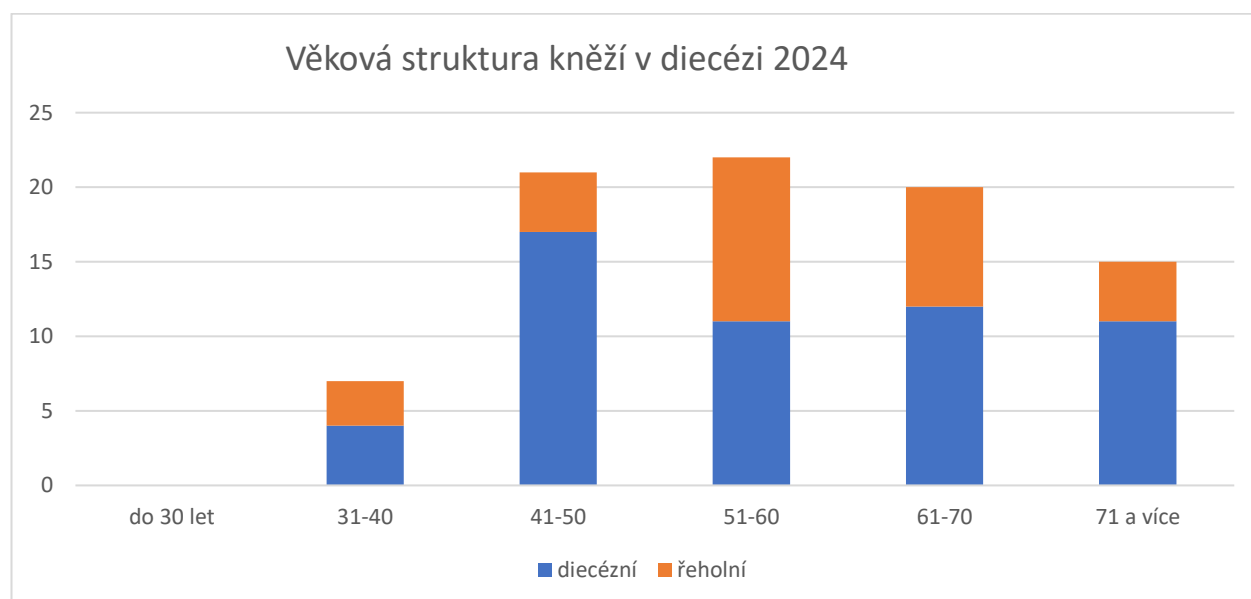
Inkardinováno do plzeňské diecéze z nich bylo 45, na smlouvu jich je zde 10 (z toho 2 řeckokatolíci, 2 z brněnské diecéze, 2 z Nigérie, 2 z Polska, 2 ze Slovenska) a 30 řeholníků.

Kromě toho v diecézi žijí, modlí se a pracují kněží – trapisté v Novém Dvoře (11) a někteří do diecéze inkardinovaní kněží naopak působí mimo diecézi (5 v ČR a 22 v zahraničí). Tito kněží však nejsou do následujících přehledů započítáni, protože z nejrůznějších důvodů není perspektiva jejich zapojení do pastorače v diecézi.

Dle státní příslušnosti v diecézní pastorači slouží 56 kněží z ČR, 10 původem ze Slovenska, 13 z Polska, 1 z Rakouska, 1 z Itálie, 1 z Madagaskaru, 1 ze Srí Lanky a 2 z Nigérie.

Všichni kněží mají vysokoškolské teologické vzdělání druhého stupně, 15 z nich navíc vysokoškolské vzdělání třetího stupně.

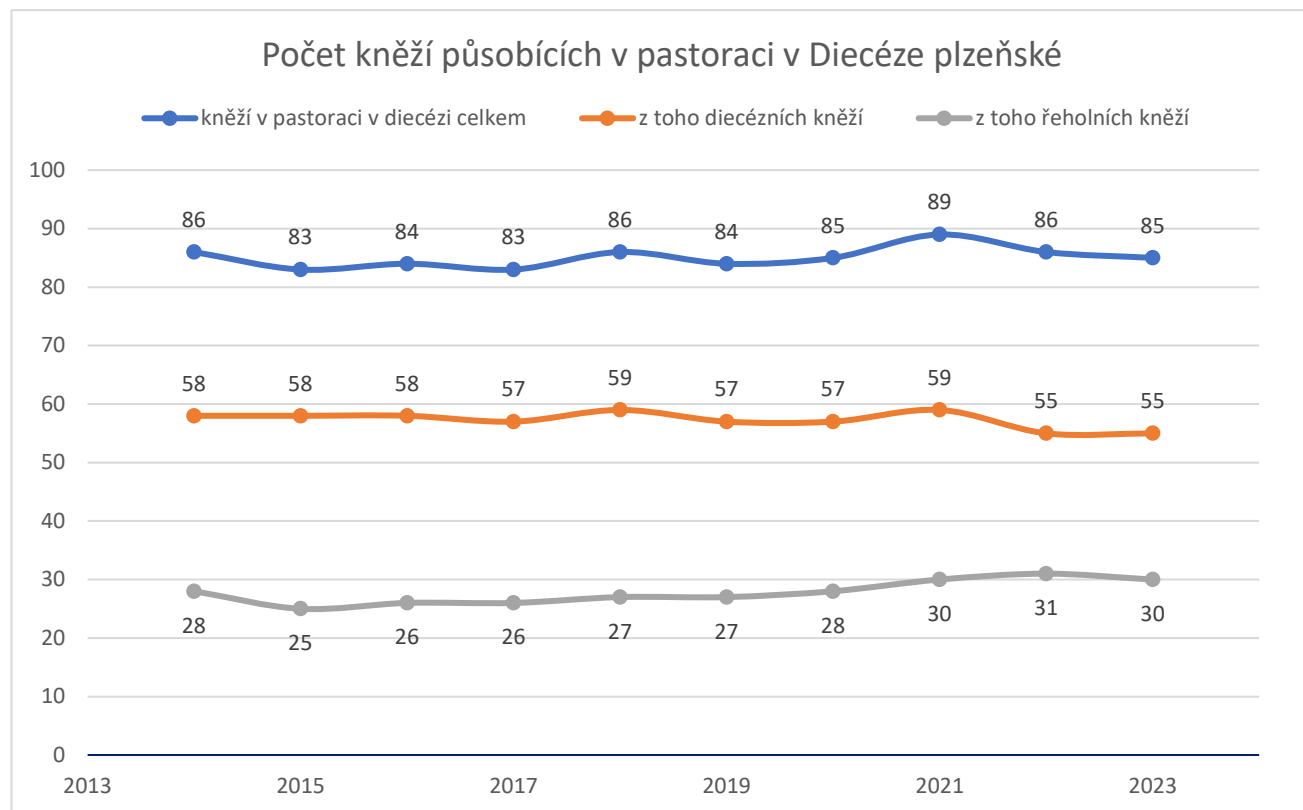
Věková struktura všech těchto kněží byla následující:

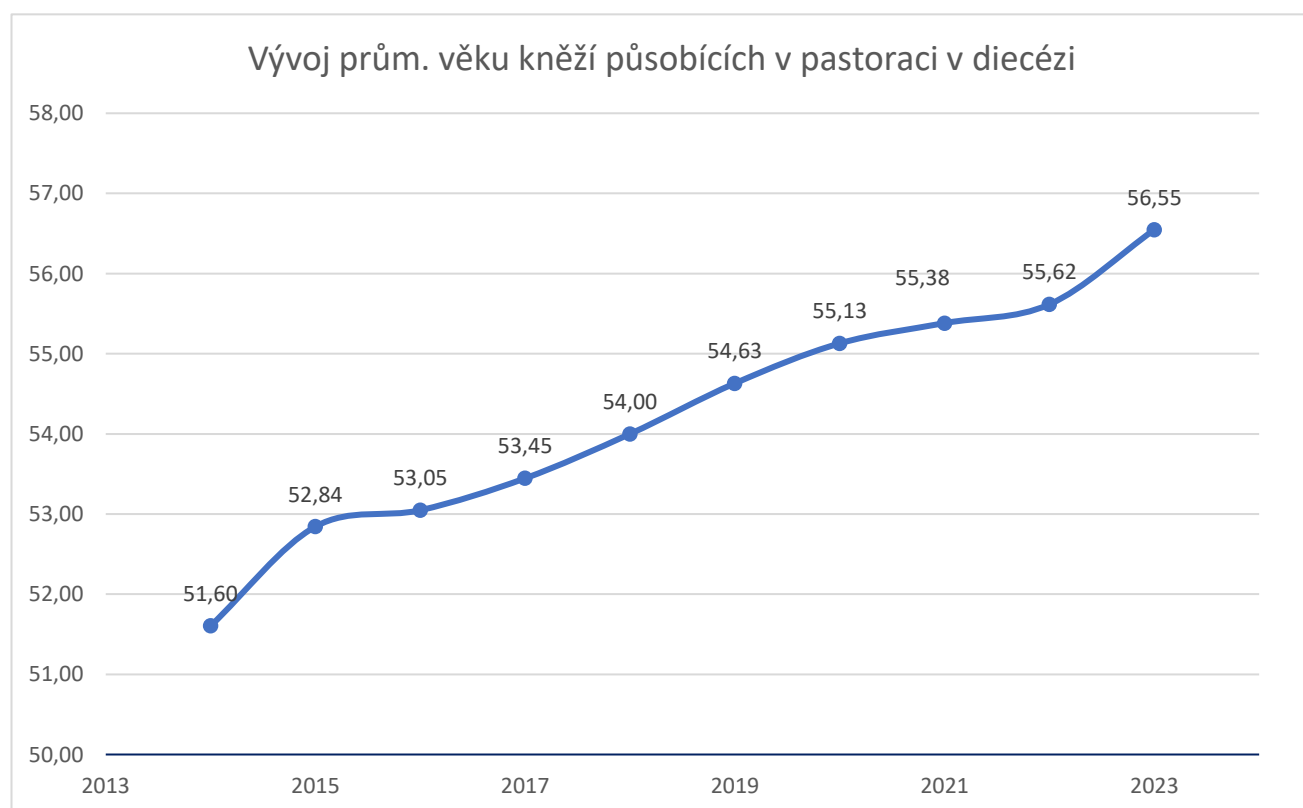
Čtyři kněží mají dovolení tzv. „biritualismu“ (onen čtvrtý je v diecézi od září 2024), tj. mohou sloužit liturgii jak v západním, tak ve východním ritu; tři z nich žijí v manželství s rodinou, jeden v řeholním celibátu.

V diecézi navíc působí dva ženatí řeckokatoličtí kněží (kteří se nezapočítávají do diecézních statistik, protože jsou součástí Apoštolského exarchátu Praha).

Počet kněží působících v pastorači v plzeňské diecézi od r. 2014 do r. 2023, a to jak diecézních, tak řeholních, byl víceméně stabilní (srov. následující graf).

Průměrný věk kněží působících v pastorači se od r. 2014 neustále zvyšuje, z necelých 52 let před 10 lety na současných téměř 57 let.

Protože počty návštěvníků bohoslužeb v posledních 10 let neustále klesají, klesá i relativní počet návštěvníků bohoslužeb přepočtených na 1 kněze – ze 110 návštěvníků na 1 kněze před 10 lety až k současným cca 76 návštěvníkům bohoslužeb na 1 kněze.

Prognóza vývoje počtu kněží v diecézi

Pokusíme-li se udělat malou prognózu vývoje počtu kněží v následujících 10 letech, zaměříme se nejprve na všechny kněze mladší 80 let, posléze pak na kněze působící ve farních statutárních funkcích mladších 75 let.

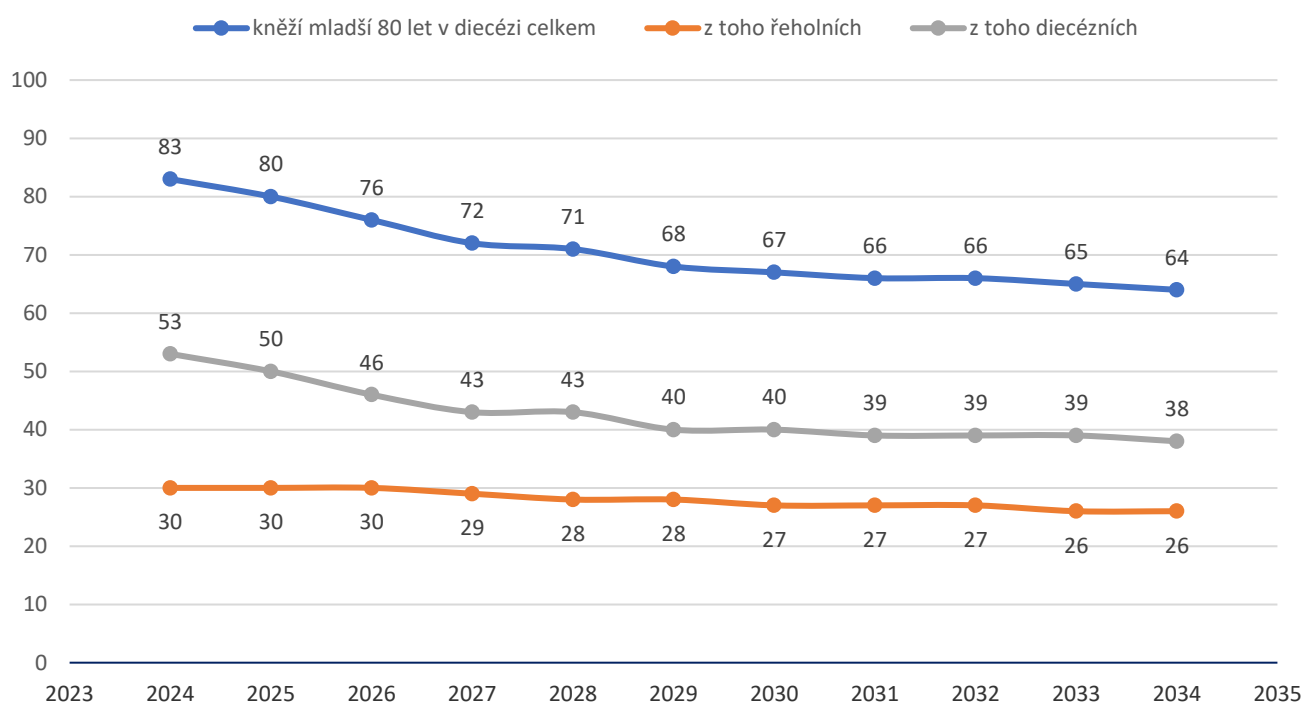
Počet kněží působících v Diecézi plzeňské mladších 80 let

Předpoklady:

- vychází se ze stavu platnému k 1. 1. 2024
- žádný kněz nebude nově vysvěcen, ani žádný stávající nezemře před dovršením 80 let
- žádný z kněží inkardinovaných do Diecéze plzeňské a působících mimo diecézi se do diecéze nevrátí
- řádoví kněží budou v diecézi působit stále dle stavu v r. 2024 (nebudou řádem odvoláni ani měněni za jiné, jejich úbytek bude dán pouze stářím)

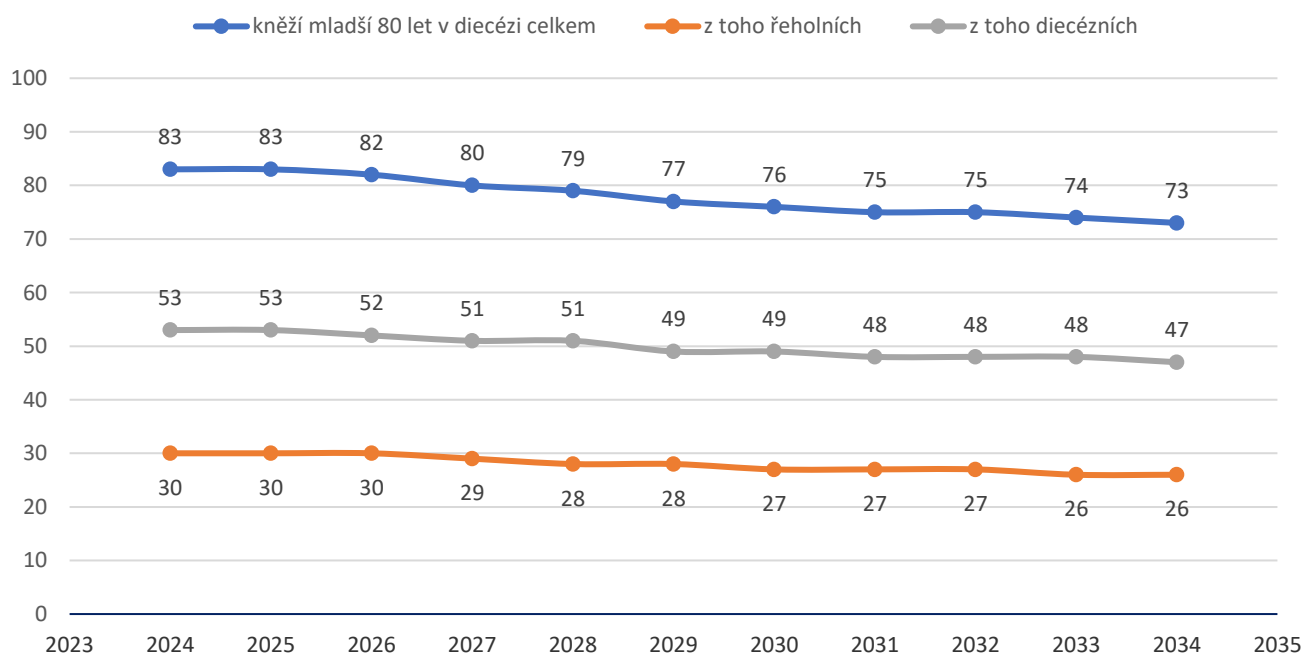
Za těchto předpokladů se nabízí dvě prognózy. První předpokládá, že žádnému z kněží, kteří zde jsou na smlouvu (kromě řeholních), nebude po skončení této smlouvy smlouva prodloužena:

Počet kněží mladší 80 let působících v Diecézi plzeňské při neprodlužování smluv vypůjčených diecézních kněží

Druhá prognóza pak předpokládá, že smlouvy o výpůjčkách kněží z jiných diecézí budou opakovaně prodlužovány všem:

Počet kněží mladší 80 let působících v Diecézi plzeňské při stálém prodlužování smluv vypůjčených diecézních kněží

Z tohoto pohledu tedy lze předpokládat, že pokud do diecéze nepřijdou noví kněží a pokud ze služby v diecézi kněží neodejdou z jiných důvodů, než věku či vypršení smlouvy (z kněží působících v diecézní pastoraci tuto žádost zatím podal jeden), v roce 2034 bude v diecézní pastoraci působit mezi 64 a 73 kněžími (tj. o 10 až 19 méně než dnes).

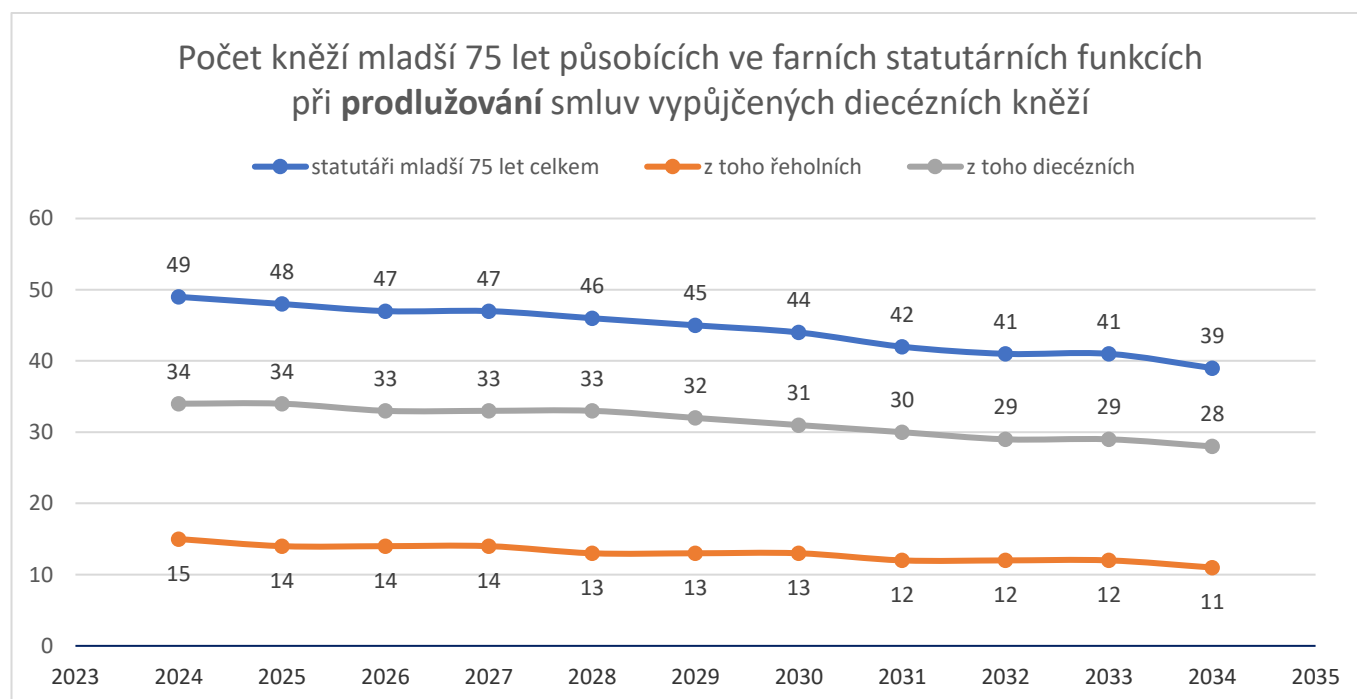
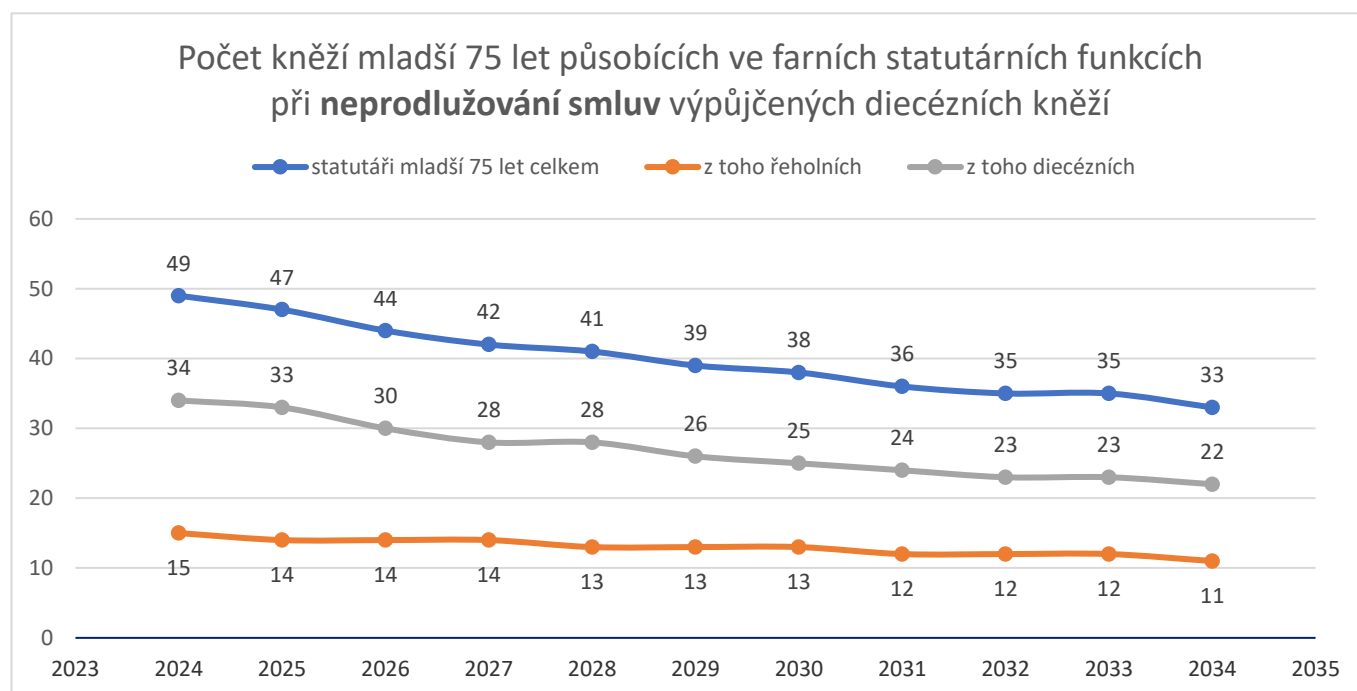
Počet kněží mladších 75 let ve farních statutárních funkcích (faráři, moderátoři, administrátoři)

Ohledně kněží ve farních statutárních funkcích mladších 75 let lze učinit následující prognózu.

Předpoklady:

- vychází se ze stavu platnému k 1. 1. 2024
- žádný z kněží nezemře před dovršením 75 let
- žádný jiný kněz nebude do statutární funkce nově jmenován
- všichni kněží se ve svých funkcích nebudou v čase měnit
- řádoví kněží budou v diecézi působit stále dle stavu v r. 2024 (nebudou řádem odvoláni ani měněni za jiné, jejich úbytek bude dán pouze stářím)

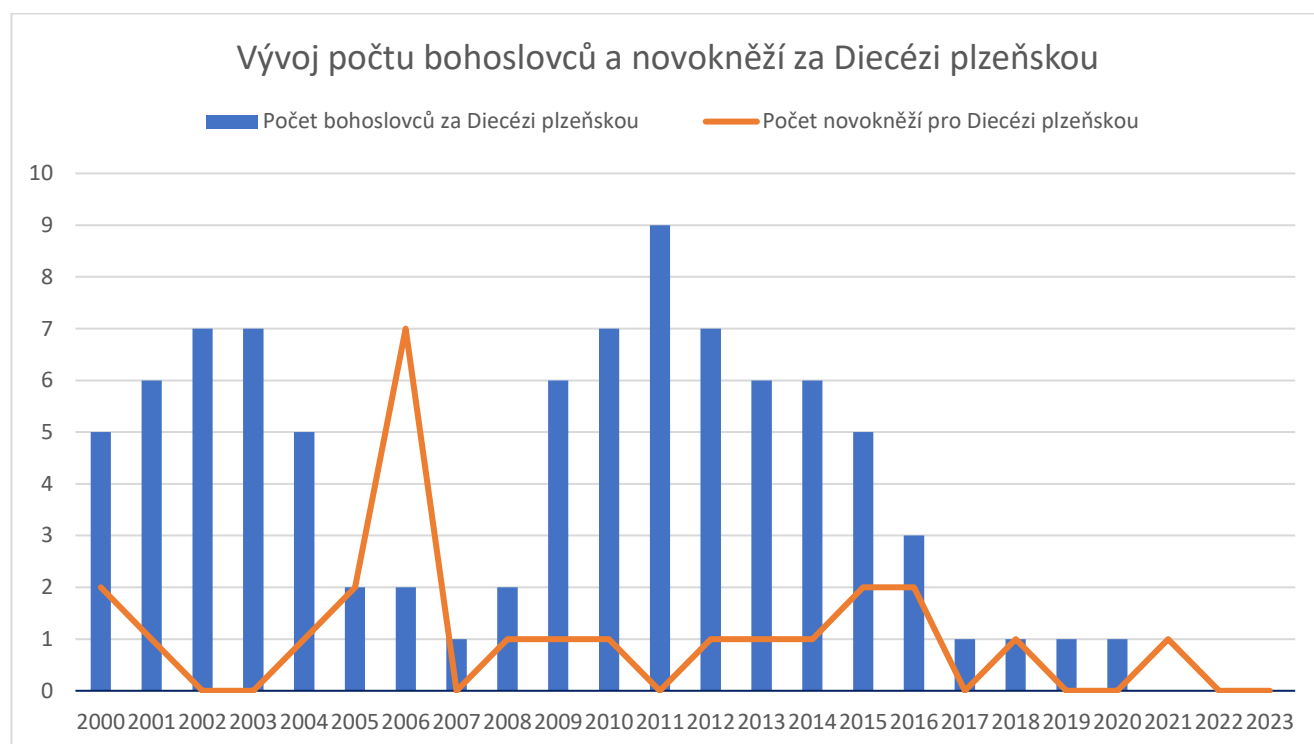
Za těchto předpokladů se pak opět nabízí dvě prognózy. První znovu předpokládá, že žádnému z kněží, kteří zde jsou na smlouvu (kromě řeholních), nebude po skončení této smlouvy smlouva prodloužena, druhá naopak předpokládá, že bude opakovaně prodloužována všem:

Podobně jako v předchozí prognóze, i zde lze za těchto podmínek předpokládat, že pokud do diecéze nepřijdou noví kněží a pokud ze služby v diecézi kněží neodejdou z jiných důvodů, než věku či vypršení smlouvy (ze statutárů působících v diecézní pastorači tuto žádost zatím podal jeden), v roce 2034 bude v diecézi ve farních statutárních funkcích působit mezi 34 a 40 kněžími (tj. o 10 až 16 méně než dnes).

Kandidáti na kněžské svěcení

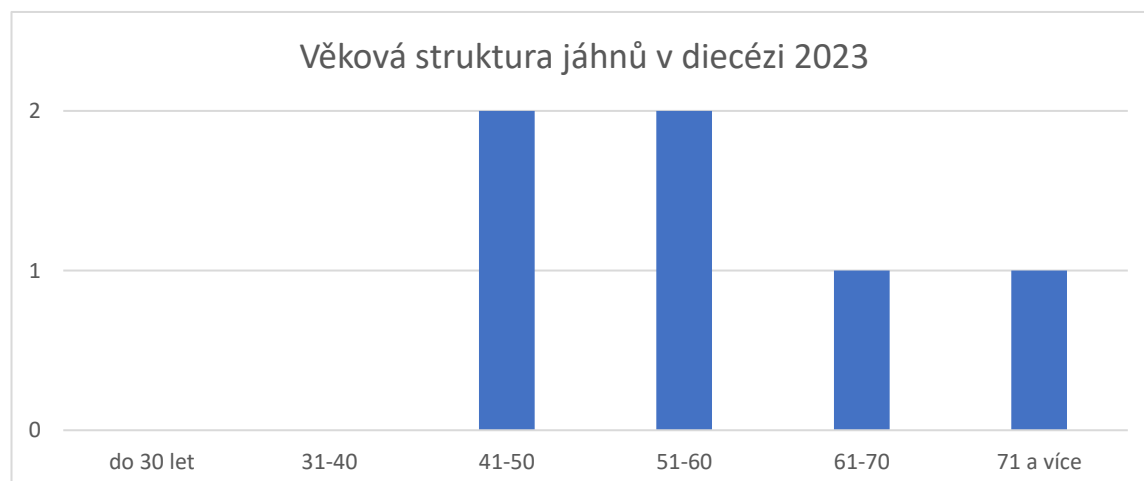
V bohosloveckém semináři měla plzeňská diecéze v roce 2014 šest bohoslovců, 2015 pět, 2016 tři, 2017 až 2020 vždy jednoho a od 2021 žádného. V r. 2024 nyní do bohosloveckého semináře a ke studiu teologie nastoupí za plzeňskou diecézi jeden nový bohoslovec, který do diecéze přišel před rokem ze Slovenska. Dlouhodobější vývoj počtu bohoslovců studujících za diecézi a vývoj počtu novokněží v diecézi vysvěcených ukazuje níže připojený graf. Z důvodu malých počtů nelze na základě tohoto grafu dělat žádné prognózy, jen snad konstatovat, že v nejbližších pěti letech s velkou pravděpodobností v diecézi nebude vysvěcený žádný vlastní, za plzeňskou diecézi studující bohoslovec.

Pozn.: Do počtu vysvěcených jsou započítáni jen ti kněží, kteří působí na území plzeňské diecéze

B. Personální profil stálých jáhnů

V diecézi pastoračně působí 6 stálých jáhnů, z nichž 1 má vysokoškolské vzdělání prvního stupně, 4 druhého stupně a 1 třetího stupně. Jejich věkový profil je následující:

Dva z těchto jáhnů jsou v důchodovém věku a působí dle možností v rámci svých farností či diecézní charity, jeden jáhen působí ve farní pastoraci, jeden na pastoračním oddělení, jeden na právním oddělení a ve farnosti a jeden v rámci komunitní kategoriální pastorace a duchovního doprovázení.

V řádné přípravě na jáhenství není nikdo, několik jednotlivců vzdáleně uvažuje o této možnosti.

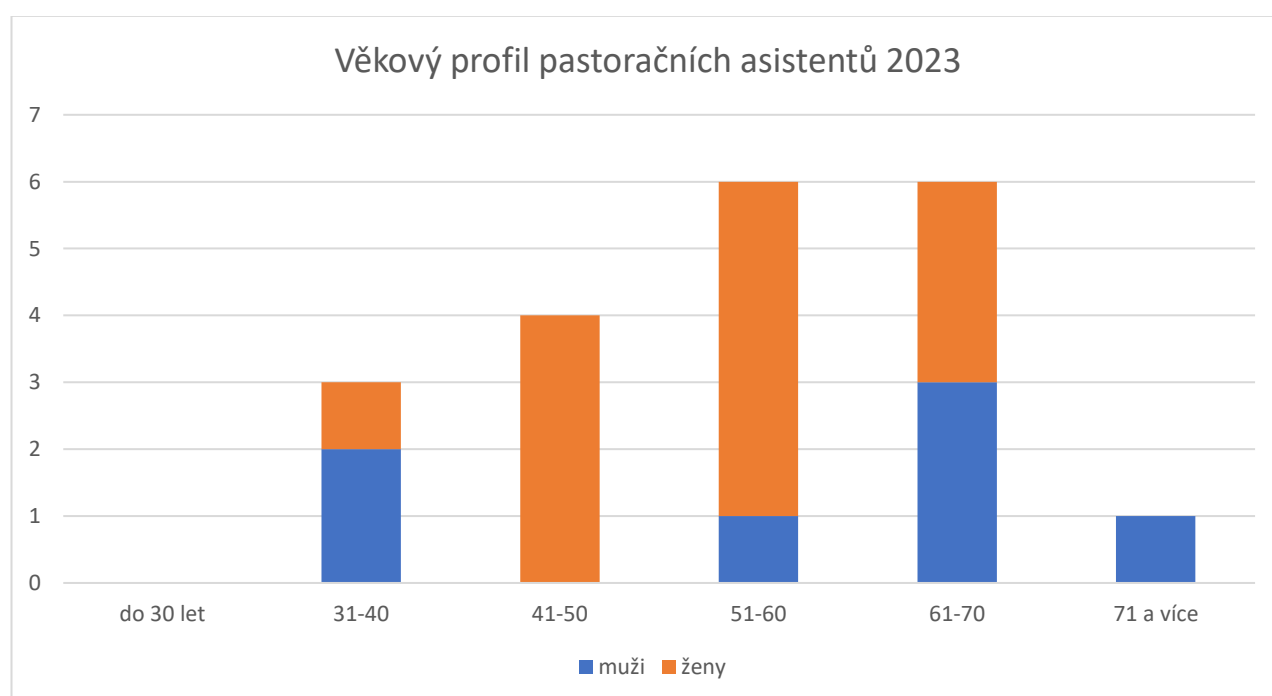
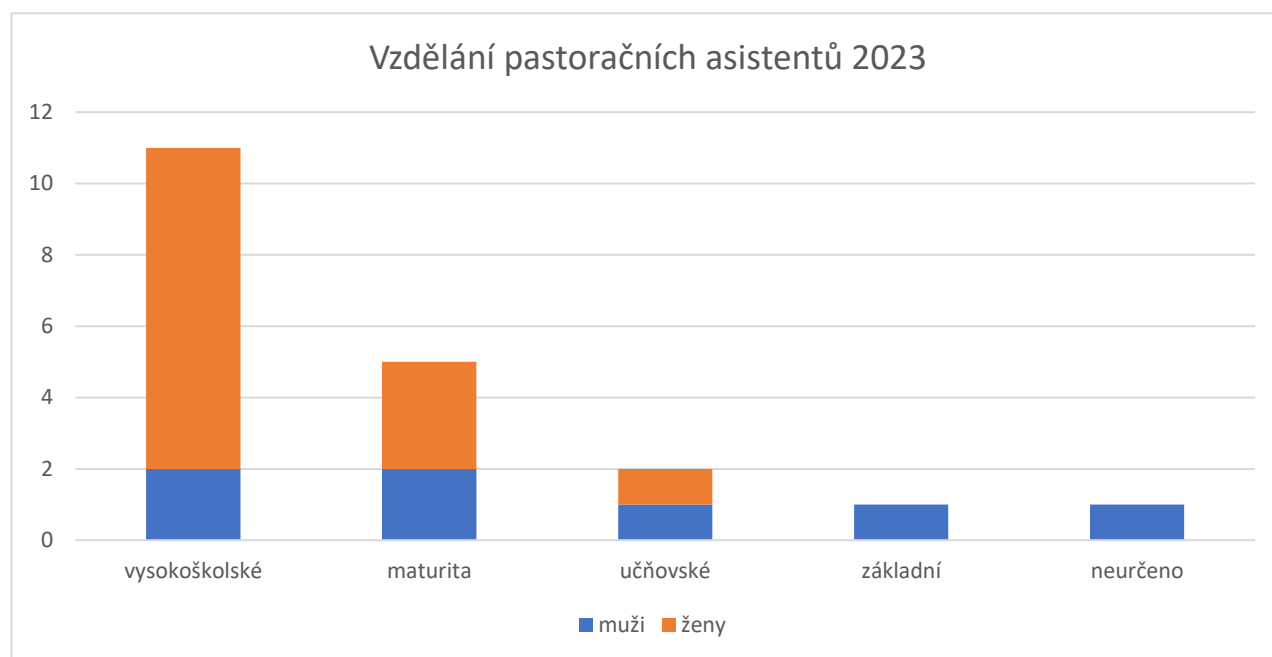
C. Personální profil ostatních pastoračních spolupracovníků

Personální profil pastoračních asistentů a asistentek

V diecézi působí 20 pastoračních asistentů a asistentek, z toho 7 mužů a 13 žen, na celkem 16,5 úvazku. 15 z nich spolupracují ve farnostech především v přímé pastoraci, 5 z nich především v oblasti administrativní, organizační či technické činnosti.

Působí v 18 farnostech, 1 z nich zároveň s vikariátní oblastí působnosti.

Tři z těchto pastoračních asistentů mají teologické magisterské vzdělání.

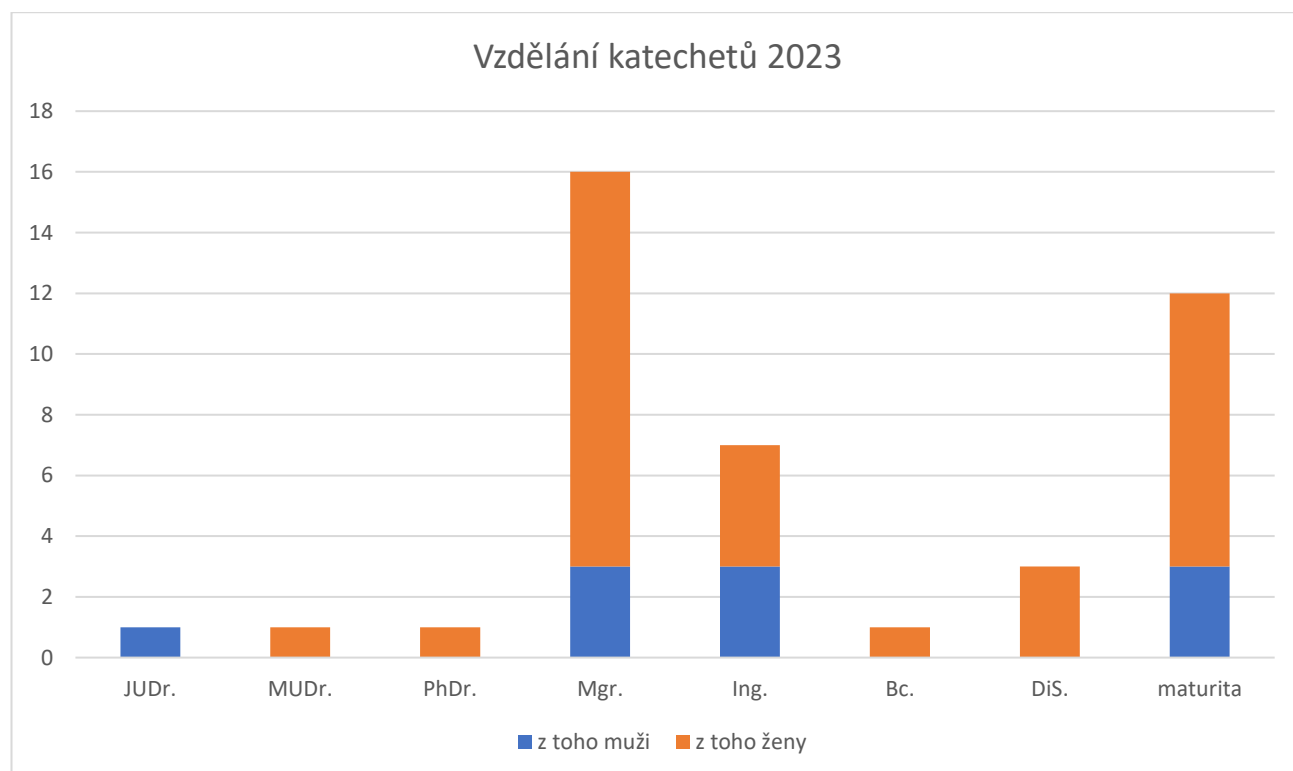
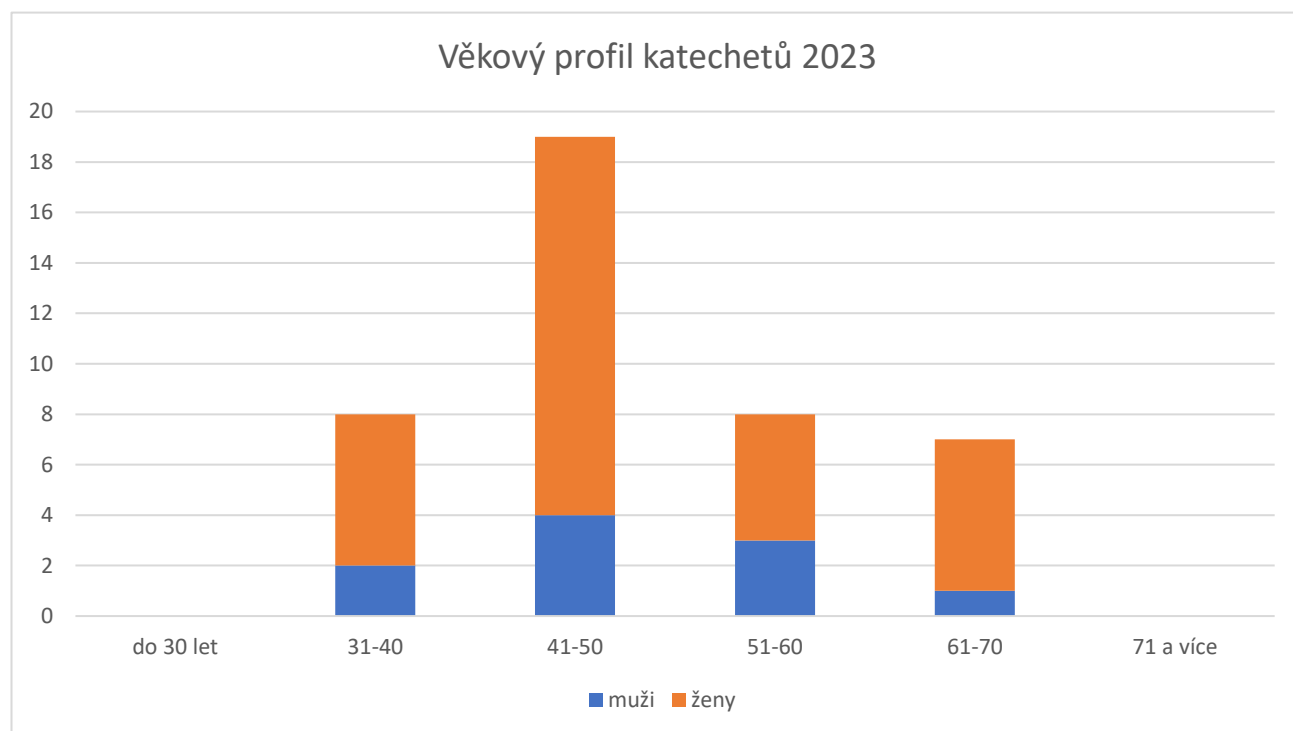

V diecézi byla v r. 2024 iniciována malá skupina mužů a žen, kteří někteří vážněji, jiní vzdáleněji uvažují o případném povolání ke službě katechetů a katechetek. Zatím tato služba ale v diecézi není v praxi nijak rozvíjena.

Personální profil katechetů a katechetek

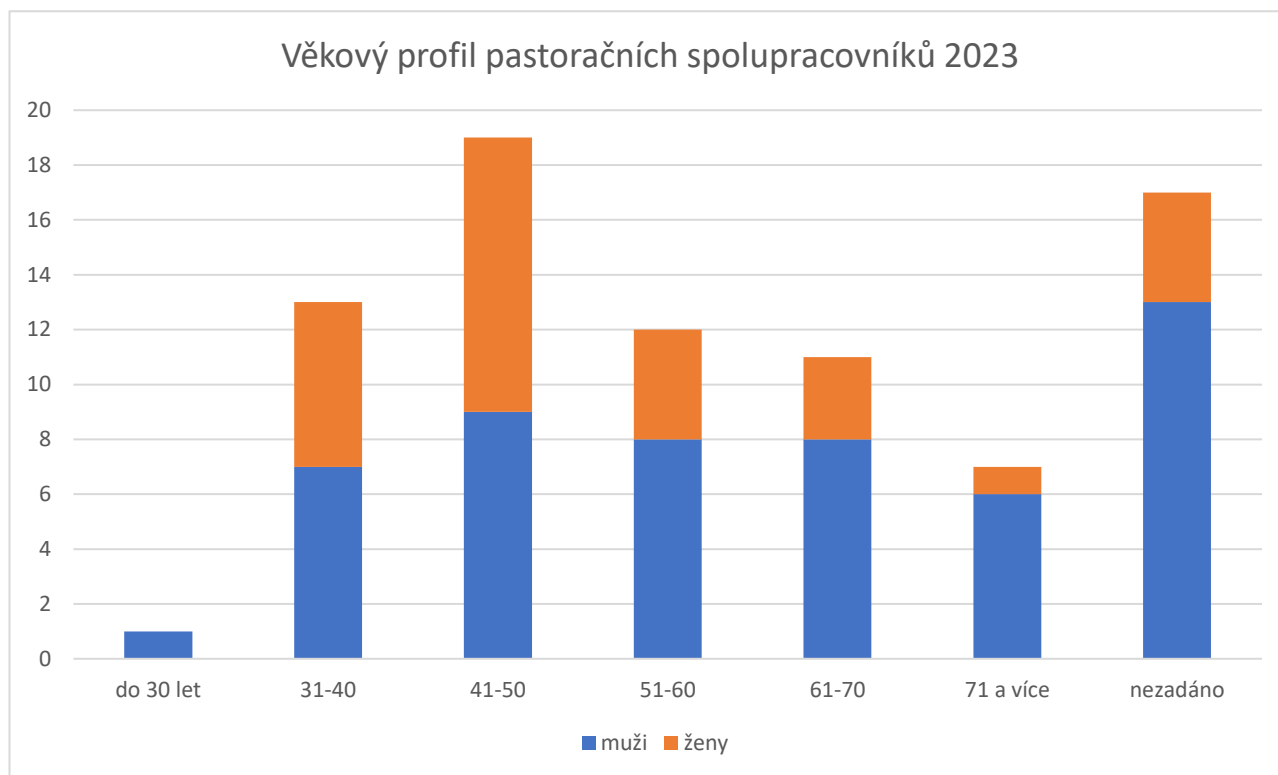
V diecézi působí 42 katechetů a katechetek věnujících se katechezi školních dětí, z toho 10 mužů a 32 žen. Většina z nich slouží dobrovolnicky, 6 je ale zároveň pastoračními asistenty či asistentkami. Celkem 26 z nich má nějaké teologické vzdělání či katechetický kurz.

Působí v 19 farnostech, většinou po jednom, v jedné farnosti dva, ve třech farnostech po třech, v jedné farnosti pět, v jedné šest a v jedné osm. V ostatních farnostech učí náboženství kněží.

Personální profil dalších pastoračních spolupracovníků

V diecézi je ke službě lektorů, akolytů, či mimořádných služebníků eucharistie biskupem (dočasně) pověřeno či (trvale) ustanoveno 80 lidí, z toho 51 mužů a 29 žen, kteří působí ve 23 farnostech a dalších nadfarnostních službách, většinou po jednom až třech, ve 4 farnostech či farních obvodech pak také v počtu 7 až 12. Ustanovení k trvalému akolytátu či lektorátu z nich má 21 do 65 let a 10 nad 65 let.

Personální profil členů pastoračních a ekonomických rad farností

V diecézi neexistuje centrální evidence členů PRF a ERF. Lze pouze konstatovat, že na základě souhlasu se evidencí kontaktních mailových adres máme kontakt na 342 členů PRF v celkem 60 pastoračních radách (tj. necelých 6 členů na jednu PRF) a na 144 členů ERF v 61 ekonomických radách (tj. necelé 3 členy na jednu ERF).

Přehled o způsobu práce PRF a ERF je možné nalézt v těchto dvou dokumentech:

- [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#)
- [Formulář pro ERF: Analýza odpovědí](#)

DODATEK

V tomto dodatku k „Personálně-organizačnímu profilu diecéze“ připojujeme podrobnější pohled na pět oblastí pastorage, které byly v profilu zmíněny v rámci oddílu věnovanému kategoriální pastorači (III.B), ale jejich organizační struktura je tak specifická, že vyžaduje samostatné pojednání.

1. PASTORACE NEMOCNÝCH A VĚZNĚNÝCH

V této první části Dodatku prezentujeme dvě specifické oblasti kategoriální pastorage, které se svojí strukturou nemocničních a vězeňských kaplanů vymykají běžným diecézním pastoračním strukturám (srov. výše oddíl III. B), případně strukturám služeb Diecézní charity Plzeň (srov. tento DODATEK, část 2).

1.1. Pastorační péče o nemocné a seniory

Diecézní koordinátorem služby nemocným a knězem pověřeným koordinací duchovní služby v charitních zařízeních a dalších zařízeních sociálních služeb na území plzeňské diecéze je P. Jiří Barhoň.

Pastorační služba nemocným a seniorům

Službu péče o nemocné a seniory v diecézi konají kněží, řeholníci, řeholnice i další k této službě pověřeni věřící. V menších městech a farnostech ji koordinují duchovní správci farností. V Plzni, která má dvě nemocnice a řadu domovů pro seniory, a v některých dalších větších městech tuto službu vykonávají také nemocniční kaplani a kaplanky (viz níže), kteří mají své působíště v konkrétních zařízeních a jsou často na částečný úvazek či dohodu o provedení práce zaměstnání příslušnou nemocnicí. Jejich službu doplňují (či tam, kde nemocniční kaplani zatím nejsou, do určité míry nahrazují) pastorační asistenti či asistentky nebo kněží z příslušných farností. Ti se pak (často ve spolupráci s diecézní Charitou či lokálními Charitami) zaměřují na specifictější pastorační služby vlastní katolické církvi, jako přinášení svatého přijímání, společná modlitba, četba Písma apod. V Plzni také funguje tzv. duchovní pohotovost, díky níž lze přivolat kněze k udělení svátosti pomazání nemocných vážně nemocnému (umírajícímu) člověku v jakoukoliv hodinu. Do této služby je na každý jednotlivý den v týdnu zapojeno více kněží, aby se k takto nemocnému kněz co nejrychleji dostal.

Takto koordinovaná pastorační služba je v diecézi vykonávána ve 14 plzeňských a ve 25 mimoplzeňských zařízeních sociálních či zdravotních služeb (Bor, Domažlice, Hroznětín, 4x Cheb, Horní Bříza, Třemošná, Trnová, Karlovy Vary, 3x Klatovy, Letiny, Kralovice, Nejdek, 2x Rokycany, Královské Poříčí, Rychnov, Stříbro, 2x Tachov, Zbůch).

Podrobnosti: [Péče o nemocné a seniory v diecézi - Diecéze plzeňská](#) (není aktualizované)

Služba nemocničních kaplanů

Nemocniční kaplan je mezinárodní označení osoby, která vykonává pastorační péči ve zdravotnických službách. Působí na základě pověření daného svou církví a smlouvy s nemocnicí. Nabízí všem pacientům či klientům, jejich příbuzným, pracovníkům ve zdravotnictví osobní rozhovory, lidskou blízkost a doprovázení v době nemoci, hledání naděje, smyslu nemoci a utrpení, službu průvodce v těžkém období ztráty blízkého člověka, a to bez rozdílu vyznání či náboženského přesvědčení. Pokud jsou tito lidé křesťany či katolíky, mohou jim nemocniční kaplani či pastorační asistenti nabízet či na jejich přání zprostředkovat také např. četbu z Bible, společnou modlitbu, slavení svátostí či kontakt na duchovní konkrétní církve.

Služba nemocničních kaplanů je poskytována v souladu s Metodickým pokynem MZČR o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, a to na základě Dohody o duchovní péči ve zdravotnictví mezi Ministerstvem zdravotnictví ČR, Českou biskupskou konferencí a Ekumenickou radou církví v ČR a [souvisejících dokumentů](#) (např. [etického kodexu nemocničního kaplana](#)). Jednotliví nemocniční kaplani jsou většinou členy [Katolické asociace nemocničních kaplanů v ČR](#) nebo ekumenické [Asociace nemocničních kaplanů](#). Tyto asociace svým členům nabízejí některé příležitosti k dalšímu vzdělávání.

Podrobnější popis služby nemocničních kaplanů najdete na stránkách některých nemocnic uvedených níže (např. Rokycany, Stod, Domažlice, Karlovy Vary, Cheb či Sokolov).

Nemocnice s vlastními kaplany a dobrovolníky

- [Fakultní nemocnice Plzeň](#)
 - kaplanka: [Mgr. Juliana Hamariová](#), českobratrská církev evangelická
 - kaplan: [P. ThLic. Krzysztof Dędek](#), římskokatolická církev (0,5 úvazku)
- [Městská nemocnice Privamed](#), Plzeň
 - kaplanka: Mgr. Hana Šimrová, , římskokatolická církev
 - svátostná služba: Františkáni ŘKF Severní předměstí
- [Hospic sv. Lazara](#), Plzeň (včetně domácí hospicové péče)
 - kaplan: [P. Mgr. Antonín Krasucki, OP](#), římskokatolická církev
 - pastorační asistent: Radek Shejbal (zaměstnanec hospice)
- [Rokycanská nemocnice a. s.](#)
 - kaplan: [P. Mgr. Tomáš Kadlec](#), římskokatolická církev
- [Stodská nemocnice](#)
 - kaplan: [P. Mgr. Marek Vilímek, OFM](#), římskokatolická církev
- [Psychiatrická nemocnice v Dobřanech](#)
 - pastorační péče: [P. Mgr. Martin Váňa](#), římskokatolická církev
- [Domažlická nemocnice a. s.](#)
 - kaplan: [P. Mgr. Wojciech Pelowski](#), římskokatolická církev
 - dobrovolník: Vojtěch Hána (zaměstnanec nemocnice)
- [Nemocnice v Karlových Varech](#) (Karlovarská krajská nemocnice)
 - kaplan: [P. Mgr. Miroslav Chlupsa, O.Cr.](#), římskokatolická církev
- [Nemocnice v Chebu](#) (Karlovarská krajská nemocnice)
 - hlavní kaplan: [P. Mgr. Metoděj Vít Kout](#), pravoslavná církev (DPP)
 - pomocný kaplan: [P. Mgr. Libor Buček](#), římskokatolická církev (DPP)
- [Nemocnice Sokolov](#)
 - pastorační péče: [P. ThLic. Petr Bauchner](#), římskokatolická církev
 - další duchovní ostatních církví (evangelíci, husité, baptisté, adventisté)

1.2. Pastorační služba ve věznicích

Pověřeným odpovědností za kategoriální pastorační ve věznicích a koordinátorem vězeňské duchovenské péče na území plzeňské diecéze je P. Jaroslav Šašek, který je zároveň na 0,7 úvazku kaplanem věznice Kynšperk n. Ohří a na 0,5 úvazku administrátorem in spiritualibus ŘKF Skalná.

Podrobnosti: [Duchovní služba ve věznicích plzeňské diecéze - Diecéze plzeňská](#) (není aktualizované)

Vězeňská duchovní služba

Duchovní službu ve věznicích Vězeňské služby České republiky (srov. [Duchovní služba | Vězeňská služba České republiky](#)) poskytují vězeňští kaplani, kteří jsou zaměstnanci Vězeňské služby ČR (www.vscr.cz), a to na základě dohody o duchovní službě uzavřené 30. 12. 2013 mezi zástupci České biskupské konference, Ekumenické rady církví v ČR a Vězeňské služby ČR. Vězeňští kaplani jsou placeni z rozpočtu jednotlivých věznic, ve kterých pracují.

Vězeňská duchovní služba je sborem vězeňských kaplanů (srov. [Kaplaní](#)), které pověřila jejich církev a s jejichž působením vyslovila souhlas Rada pro duchovní službu ve věznicích a ústavech. Kromě organizování a realizace duchovní služby v místních podmínkách se podílejí rovněž na vytváření a aplikaci výchovných programů, vedoucích k hodnotové změně klientů. Kaplani slouží rovněž svým spoluzaměstnancům a jsou poradci ředitelů svých věznic v oblasti etiky a církevní a náboženské problematiky. Jednou z nejdůležitějších součástí služby kaplana je příprava na propuštění z výkonu trestu a život po něm.

Vězeňská duchovní služba je ekumenická a mohou se na ní podílet všechny církve, které jsou v ČR registrovány s právem služby ve věznicích. Vězeňští kaplani jsou organizačně odpovědní řediteli své věznice, po stránce metodické hlavnímu kaplanovi vězeňské služby ([Mgr. Otto Broch](#), jáhen olomoucké arcidiecéze) a v katolické církvi spadá pod vedení biskupa Mons. Zdenka Wasserbauera, který je pověřený ČBK pro kategoriální pastorační práci.

Vězeňská duchovenská péče

S vězeňskou duchovní službou za účelem vytváření vhodných podmínek pro duchovní a pastorační činnost spolupracuje zapsaný spolek *Vězeňská duchovenská péče* (www.vdp-cr.eu), nadkonfesijní sdružení osob pověřených církvemi k duchovní službě ve věznicích a ústavech České republiky. Členy spolku mohou být kněží, faráři, pastoři, kazatelé i další členové farností a sborů registrovaných církví, kteří se chtějí dobrovolně věnovat duchovní a pastorační činnosti ve věznicích Vězeňské služby ČR a mají pověření od vedení svých církví. Mimo dobrovolníků *Vězeňské duchovní péče* ve věznicích na území diecéze také působí další dobrovolníci pověřeni k duchovenské péči.

Vězeňští kaplani a dobrovolníci

- [Věznice Kynšperk n. Ohří](#) (996 odsouzených a obviněných):
 - kaplani: P. Mgr. Jaroslav Šašek (řím. kat. c.; 0,7 úvazku) a Mgr. Jiří Chytil (čs. církev husitská)
 - dobrovolníci: Mgr. Lucia Ďaďovská (řím. kat. c.) a Ing. Eva Řezníčková (řím. kat. c.)
- [Věznice Oráčov](#) (do 600 odsouzených):
 - kaplani: Mgr. Milan Liba (apoštolská církev) a P. Günther Ecklbauer (řím. kat. c.; 0,4 úvazku)
 - dobrovolníci: z řím. kat. c. zatím nikdo
- [Věznice Horní Slavkov](#) (do 700 odsouzených):
 - kaplani: Bc. Jaroslav Hraba (řím. kat. c.; 0,8 úvazku) a Bc. Karel Kučera (br. jednota baptistů)
 - dobrovolníci: P. ThLic. Andrij Penjuk (řeckokatol. c.) a Mgr. Václav Džofko (řeckokatol. c.)
- [Věznice Ostrov](#) (do 1000 odsouzených a obviněných):
 - kaplani: P. ThLic. Andrij Penjuk a Bc. Julie Penjuková (řeckokatol. c.; 1,0+ úvazku)
 - dobrovolníci: z řím. kat. c. zatím nikdo
- [Plzeň-Bory](#) (1200 odsouzených a obviněných):
 - kaplani: Mgr. Blažej Pelán (Křesťanské sbory) a P. Mgr. Miroslav Dítě (řím. kat. c.; 0,8 úvazku)
 - dobrovolníci: P. Igor Bibko (řeckokatol. c.), Hana Šimrová a Petr Šabek (oba řím. kat. c.)
- [Věznice Nové Sedlo](#) (Drahonice, věznice s ostrahou pro ženy, do 200 odsouzených):
 - kaplan: Roman Roka (čs. církev husitská)
 - dobrovolníci: zatím žádný

2. DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ

Ekonomika Diecézní charity Plzeň a jí zřizovaných Charit je prezentována v příloze [P3](#) DODATEK 1.

2.1. Organizační struktura Diecézní charity Plzeň

Diecézní charita Plzeň se řídí Kodexem Charity Česká republika (charita.cz), jejíž je DCHP součástí, a Etickým kodexem sociálního pracovníka ČR. OCH Klatovy a OCH Rokycany navíc pilotně prošly příslušným školením a přijaly model DEKACERT, nástroj etického řízení managementu církevní organizace (charitni-institut.cz/dekacert).

Diecézí charita Plzeň (dchp.cz)

Diecézní charita Plzeň (dále DCHP) církevní právnickou osobou, která byla zřízena Biskupstvím plzeňským 1. 11. 1993 z rozhodnutí biskupa Františka Radkovského jako sdružení charit plzeňské diecéze. Členy DCHP jsou další lokální Charity (farní, městské, oblastní – podle rozsahu působnosti) s právní subjektivitou. Organizačními složkami DCHP (nebo organizačními složkami městské či oblastní charity) jsou ostatní lokální charity, kterým nebyla udělena právní subjektivita. O zřízení, změnách a zrušení DCHP, jejích organizačních složek a členů rozhoduje biskup plzeňský.

DCHP je řízena **ředitelem** (v současné době Ing. Jiří Lodr), kterého jmenuje a odvolává biskup plzeňský, kterém je přímo podřízen, je mu odpovědný za realizaci předmětu činnosti a plní jím zadané úkoly. ve spolupráci s Radou DCHP. Ředitele DCHP jmenuje diecézní biskup.

Prezident DCHP (v současné době Mons. František Radkovský) zajišťuje a poskytuje duchovní služby a za činnost DCHP po duchovní a morální stránce odpovídá. Jmenuje a odvolává jej diecézní biskup, kterému je přímo podřízen. Prezidenta DCHP může zastupovat **viceprezident** DCHP jmenovaný biskupem plzeňským.

Řediteli v řízení DCHP pomáhá osmičlenná **Rada** DCHP, která je jeho poradním orgánem a jejíž členové jsou ředitel, prezident, viceprezident a pět ostatních členů, které vždy na 3 roky jmenuje a odvolává diecézní biskup na návrh ředitele a se souhlasem prezidenta a viceprezidenta DCHP z řad ředitelů lokálních charit s právní subjektivitou. Kontrolním orgánem je tříčlenná **Revizní komise** DCHP, jejíž členy vždy na 3 roky jmenuje a odvolává diecézní biskup.

V praxi (i když ne ve Stanovách DCHP) existuje také funkce **spirituála** DCHP (v současné době Ing. Ladislav Lego), který pomáhá prezidentu DCHP v duchovní péči o zaměstnance DCHP.

V čele lokálních charit s právní subjektivitou stojí **ředitel** jako statutární zástupce jmenovaný (příp. odvolávaný) ředitelem DCHP se souhlasem diecézního biskupa na doporučení duchovního správce farnosti (u farních charit), nebo okrskového vikáře (u městských či oblastních charit).

V čele farních charit bez právní subjektivity, které jsou organizačními složkami DCHP, stojí **ředitel**, kterého jmenuje a odvolává ředitel DCHP na návrh duchovního správce příslušné farnosti.

Pokud je **na území, kde působí městská či oblastní charita**, zřízena farní charita bez právní subjektivity, stává se organizační složkou městské či oblastní charity. V jejím čele stojí **jednatel**, kterého jmenuje a odvolává ředitel DCHP na návrh duchovního správce příslušné farnosti po vyjádření ředitele příslušné městské či oblastní charity, kterým je pak jednatel přímo podřízen.

Konkrétní podoba **rady lokální charity** je upravena zřizovací listinou konkrétní charity v závislosti na konkrétních podmínkách. Obvyklé je, že radu lokální charity tvoří spolu s jejím ředitelem či jednatelem minimálně 2 další členové (u MCH Plzeň je to např. ředitel a 8 dalších členů).

2.2. Činnost Diecézní charity Plzeň a místních charit

Služby DCHP v Plzeňském kraji:

- Služby pro seniory

- Pomoc v krizových situacích
- Pomoc lidem s handicapem
- Pomoc lidem v nouzi a bez přístřeší
- Poradna pro cizince
- Podpora zaměstnanosti
- Komunitní centrum Horšovský Týn
- Potravinová pomoc
- Charitní šatník a humanitární sklad
- Young Caritas

Podrobněji: dchp.cz/jak-pomahame/v-plzenskem-kraji

Služby DCHP v Karlovarském kraji:

- Pomoc v krizových situacích
- Pomoc lidem v nouzi a bez přístřeší
- Podpora zaměstnanosti
- Potravinová pomoc

Podrobněji: dchp.cz/jak-pomahame/v-karlovarskem-kraji

Služby DCHP v zahraničí:

- Adopce na dálku
- Rozvojová pomoc
- Podpora nezletilých matek v Peru

Podrobněji: humanitarni.dchp.cz

Z výroční zprávy DCHP za rok 2024:

- 8 300 lidem jsme poskytli potravinovou pomoc, většině z nich opakovaně
- 81 lidem poskytovala laskavou péči v domácím prostředí naše pečovatelská služba
- 2 968 lidí využilo naše poradny
- 120 lidem jsme pomáhali s hledáním zaměstnání
- 233 lidí pobývalo v našich azylových domech pro jednotlivce, rodiny či matky s dětmi v tísní nebo přespalo v naší noclehárně
- 281 lidem jsme poskytli krizovou pomoc
- s 82 lidmi s hendikepem jsme pracovali na rozvoji jejich schopností
- 57 seniorům jsme poskytli laskavou péči a důstojné stáří v našich domovech pro seniory
- 47 lidí bylo zapojeno do našich programů sociální rehabilitace
- 1 131 lidí v nouzi bylo podpořeno z charitního šatníku nebo ze skladu nábytku
- 947 lidí navštívilo naše komunitní centra
- 172 dětem z chudých poměrů jsme v Jižní Americe zajistili podporu ve vzdělávání

Výroční zprávy DCHP: dchp.cz/kdo-jsme/vyrocní-zpravy

Lokální charity s právní subjektivitou

Diecézní charitou Plzeň jsou zřízeny některé lokální charity s právní subjektivitou: farní charity (3x FCH), oblastní charity (3x OCH), či městská charita (1x MCH). Některé z nich mají registrované své vlastní sociální služby, jiné jsou dobrovolnické. Jejich seznam najdete níže.

Lokální charity s právní subjektivitou a sociálními službami (činnost viz webové stránky a níže uvedený přehled sociálních služeb zřizovaných těmito charitami):

- **FCH Aš** (farc Caritas.cz) s působností na území Řk farnosti Aš
- **FCH Karlovy Vary** (kv.charita.cz) s působností na území města Karlovy Vary

- **OCH Klatovy** (charitakt.cz) s působností v celém vikariátu Klatovy
- **OCH Ostrov** (ostrov.charita.cz) s působností na území Řk farnosti Ostrov
- **MCH Plzeň** (mchp.cz) s působností v celém vikariátu Plzeň – město
- **OCH Rokycany** (charitarokycany.cz) s působností na území Řk farnosti Rokycany
- **FCH Stříbro** (stribro.charita.cz) s působností na území Řk farnosti Stříbro
- **FCH Plzeň-západ**, ředitel Pavel Janouškovec, 2 zaměstnanci, provozuje Krizové a sociální centrum Vochov sloužící k překlenutí krizové či tíživé životní situace v oblasti bydlení způsobené nepředvídatelnou událostí a poskytuje ubytování sociálně potřebným skupinám obyvatel (např. matky s dětmi, přicházející z azylových domů, mladí lidé, kteří opustili dům na půl cesty nebo dětský domov nebo o senioři, kteří jsou soběstační); ročně cca 20 osob; spolupráce na Tříkrálové sbírce (letos 10 skupinek, 40 osob) a společenských či kulturních akcích (dožínky, koncerty apod.)

Lokální charity s právní subjektivitou bez registrovaných služeb (1x OCH, 4x FCH):

- **OCH Bor**, ředitelka Marie Macošková, zároveň vedoucí Domova pro seniory Bor provozovaný Diecézní charitou Plzeň; 2 další členové Rady OCH, 10 dobrovolníků; Tříkrálová sbírka, setkávání s koledníky, návštěvy nemocných farníků v domácnostech podle potřeby, návštěvy a setkávání s klienty Domova pro seniory, pomoc při řešení finanční nouze potřebným, různé služby ve farnosti, ples OCH jako setkání dobrovolníků, přátel, farnosti a mnoha sousedů a přátel
- **FCH Cheb** (farnostcheb.cz/charita), ředitelka Eva Kolařová Dis, 5 dalších členů Rady FCH, vlastní Dobrovolnické centrum při FCH Cheb (farnostcheb.cz/dobrovolnici), spolu s dalšími jednotlivci založila Hospic Sv. Jiří v Chebu (hospiccheb.cz); dobrovolnické programy (návštěvní služba nemocných, podpora lidí s postižením, služby v kulturních objektech, benefiční akce a sbírky); snaží se o to, aby FCH nebyla jen týmem charitních specialistů, ale aby napomohla celé farnosti se stát sloužící farností s citlivostí pro lidi s jakýmkoli hendikepem a sociálně vyloučené
- **FCH Chodov** byla mnoho let bez vlastního ředitele a měl jí na starosti přímo ředitel DCHP, nyní jí má na starosti Aleš Klůč, ředitel FCH Karlovy Vary a charita se snaží chytnout druhý dech
- **FCH Kraslice**, ředitel Jan Sebján, 2 další členové Rady FCH, šatník (1 zaměstnanec, 2 dobrovolníci), rekreační objekt Penzion fara Stříbrná pro širokou veřejnost (farastribrna.cz) dobrovolníci, slouží také jako Trail Angel Stezky Českem (stezkaceskem.cz); další dobrovolníci (Tříkrálová sbírka, potravinová banka); spolupráce s neziskovou organizací Kraslický Šnek (benefiční akce, přednášky a kulturní akce) a Hospicem sv. Jiří Cheb (hospiccheb.cz) (půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek v prostorách šatníku, Dobrosmrtácký festival apod.)
- **FCH Sokolov**, ředitel Jan Sebján, 3 další členové Rady FCH, šatník (2 zaměstnanci se ZTP, Tříkrálová kavárnička (3 zaměstnankyně se ZTP), dobrovolníci (Tříkrálová sbírky, potravinová banka, spolupráce s obcemi a skauty); spolupráce se sokolovskou farností (Noc kostelů, minifestival Farní zahrada) a s Hospicem Sv. Jiří (hospiccheb.cz) (Dobrosmrtácký festival, finanční podpora)

Farní charity bez právní subjektivity

V některých farnostech působí dobrovolnické farní charity bez právní subjektivity, které jsou někde více, jinde méně součástí života a služby místní farnosti (8x FCH pod DCHP + 6x FCH pod MCH Plzeň).

- **FCH Blovice**: ředitelka Irena Velhartická (nemocná), rada farní charity (dále Rada FCH) nefunguje, aktivity ohledně Tříkrálové sbírky a podpory lidí převezme DCHP – Charitní pečovatelská služba Blovice a Spálené Poříčí
- **FCH Dolní Bělá**: ředitelka Halina Vetenglová, Rada FCH 2 další členky; péče o kostely a spolupráce s duchovním, návštěvy ve třech domovech důchodců, návštěvy seniorů v obci, spolupráce s dětským domovem např. při dětském dni, Tříkrálová sbírka – spolupráce s obcí, 3 dobrovolnice
- **FCH Horšovský Týn**: ředitelka Barbora Pavlíková; sídlo a setkávání v Komunitním centru (pod DCHP); dobrovolníci komunitního centra – např. místní pastorační asistentka (doučování Aj, Biblické hodiny, aktivity pro děvčata); RFCH není, 8 členek charitního společenství; Tříkrálová sbírka, Jarmark, letní tábor

- **FCH Mariánské Lázně:** ředitelka Rita Urbanová, Rada FCH 2 další členky; menší charitní šatník, Tříkrálová sbírka + práce s koledníky, se školami a obcemi, měsíčně setkání se seniory, návštěvy seniorů nad 70 let a osamělých lidí, spolupráce s azylovým domem a sociálním odborem v Mariánských lázních, individuální pomoc; funguje dobře ekumenická spolupráce při Tříkrálové sbírce a potravinové sbírce; 15 dobrovolníků
- **FCH Plasy:** ředitel Ladislav Lego, momentálně činnost utlumena; v místě vykonává diakonické činnosti charitní komunita oblátů
- **FCH Přeštice:** ředitelka Alena Volková, Rada FCH 4 další členky; Tříkrálová sbírka – programy pro dobrovolníky a koledníky i během roku, Adopce na dálku, programy pro mládež a seniory, péče o seniory a sociálně slabé; 13 dobrovolníků
- **FCH Staňkov:** ředitel Jiří Lodr (po smrti paní ředitelky Machové, kdy byla činnost poměrně bohatá, je nyní soustředěna pouze na Tříkrálovou sbírku, hledá se nástupce), individuální péče, Tříkrálová sbírka – spolupráce se školou, práce s koledníky během roku; 1 dobrovolník
- **FCH Zbiroh:** ředitelka Alena Drlíková, Rada FCH 2 další členové (včetně faráře); Tříkrálová sbírka + práce s koledníky, spolupráce se školami – prohlídky kostela, živý betlém, individuální péče; žádní dobrovolníci
- **FCH jako organizační jednotky Městské charity Plzeň:** u sv. Bartoloměje (jednatel: Anna Rašková), Lobzy (jednatel: Dušan Váňa), Slovany (jednatel: Marta Ovsjannikova), Severní Předměstí (jednatel: Jana Pachnerová), Litice (jednatel: Monika Tomešová), Bory (jednatel: Olga Kellarová)

MCH Plzeň působí také na území farností Plzeň – Západ, Dobřany, Dýšina a Město Touškov.

Jak činnost lokálních charit pokrývá farnosti diecéze?

Lokální charity oficiálně působí na území celkem 34 farností diecéze. Z toho na území 26 farností to jsou charity s právní subjektivitou, na území 15 farností charity bez právní subjektivity (u 7 plzeňských farností, kde působí MCH Plzeň, ale mají i vlastní FCH, se toto působení překrývá). V některých farnostech jsou lokální charity integrální součástí farního týmu, v dalších probíhá činná spolupráce, někde lokální charita působí spíše paralelně ke službě farnosti, v některých případech je lokální charita jen formalitou a v některých farnostech bez lokální charity mají rozvinuté vlastní diakonické projekty.

Podle odpovědí na Formulář pro PRF jsou nějaké diakonické služby poskytovány v cca 70 % farností, kde pak v 55 % z toho má na jejich organizaci nějaký podíl nějaká organizační forma Charity.

Ze 34 odpovědí, které se sešly na otázku, jak je ve farnosti, kde působí nějaká forma Charity, rozvinuta spolupráce mezi Charitou a farností, 12 odpovědělo „málo“, 9 „středně“, 10 „dost“ a 3 „velmi“. Pokud respondenti využili možnost komentáře, uvedli toto:

Pozitivní hodnocení (31x): setkání seniorů, pouť na Svatou horu, organizace Tříkrálové sbírky (15x) či jiných mimořádných sbírek (3x), akce pořádané farní charitou, sdílení prostor (2x), působení Charity ve městě a v domovech pro seniory, spolupráce s kněžími a akolyty v péči o nemocné a v nemocnicích, příležitostná spolupráce, finanční pomoc potřebným, personální propojení s vedením, měsíční sbírky na místní Charitu (2x), Charita je nedílnou součástí farnosti, spolupráce na příměstském táboře, postupné zlepšování.

Negativní hodnocení (3x): místní farní charita dlouhodobě s farností nespolupracuje (jen při tříkrálové sbírce), dlouhou dobu není ustanovena rada farní charity, slabá komunikace mezi farností a vedením místní Charity.

2.3. Personální zabezpečení a registrované služby DCHP

V projektech DCHP a lokálních Charit působí kolem 330 evidovaných dobrovolníků (srov. tabulka níže):

SLUŽBA/CHARITA	Dlouhodobí dobrovolníci	Krátkodobí dobrovolníci	Akreditovaní dlouhodobí dobrovolníci	Ostatní dobrovolníci
Registrované sociální služby s dobrovolníky:				
Domov sv. Alžběty			15	
Domov pro seniory sv. Jiří			11	
Rozvojová pomoc		3		
Adopce na dálku		3		
Komunitní centrum H. Týn			9	
Komunitní centrum 5. května		2	2	
Lokální charity s právní subjektivitou a sociálními službami:				
FCH Aš				
FCH Karlovy Vary				
OCH Klatovy			27	
OCH Ostrov	20			40
MCH Plzeň				
OCH Rokycany	2			
FCH Stříbro				
Lokální charity s právní subjektivitou bez registrovaných služeb:				
OCH Bor				
FCH Cheb		87	35	33
FCH Chodov				
FCH Kraslice				
FCH Plzeň západ				
FCH Sokolov				
Lokální charity bez právní subjektivity:				
FCH Blovice				
FCH Dolní Bělá	3			
FCH Horšovský Týn	8			
FCH Mariánské Lázně	15			
FCH Plasy				
FCH Přeštice	13			
FCH Staňkov	1			
FCH Zbiroh				
Celkem dobrovolníků:	62	95	99	73
329				

Diecézní charita Plzeň a další lokální charity na území diecéze provozují celkem 55 registrovaných sociálních služeb, které v roce 2023 byly v kontaktu s více než 7000 klienty (srov. následující tabulka).

REGISTROVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY DCH	CHARITA	počet služeb	počet klientů za rok 2023
Azylový dům Betlém Cheb	DCHP	19	44
Občanská poradna Cheb			182
Krizová pomoc Cheb			57
Nízkoprahové denní centrum Cheb			153
Noclehárna Betlém Cheb			112
Středisko sociální rehabilitace Cheb			28
Azylový dům sv. Alberta Chmielowskeho Domažlice			29
Sociálně terapeutické dílny sv. Josefa			40
SOS Domažlice-sociální rehabilitace			17
Domov sv. Vavřínce			15
Domov pro matky s dětmi v tísní Havlovice			40
Volnočasové kluby Duha Domažlice			26
Domov sv. Alžběty			36
Středisko sociální rehabilitace Plzeň			20
Intervenční centrum Plzeňského kraje			95
Terénní krizová služba			253
Poradna pro cizince			1649
Domov pro seniory Bor			21
Charitní pečovatelská služba Blovice a Spálené Poříčí			84
Domov pro seniory sv. Jana Pavla II.	FCH Stříbro	1	18
Domov sv. Jiří	MCHP	11+1	89
Domov sv. Aloise			33
Domov sv. Zity			12
Domovy sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní			58
Domov sv. Františka - Azylový dům			55
Domov sv. Františka - Nízkoprahové denní centrum			714
Domov sv. Františka - Noclehárny			603
Domov sv. Františka - Terénní program			158
Charitní pečovatelská služba			210
Osobní asistence			26
Tísňová péče			137
Charitní ošetřovatelská služba			409
Byt sv. Lukáše - Noclehárna pro muže	OCH Rokycany	6	22
Krizové zařízení pro ženy			19
Osobní asistence			48
Domov pro seniory sv. Pavla			17
Sociálně terapeutické dílny Pohodička			17
Stacionář Pohodička			13
Charitní pečovatelská služba Klatovy	OCH Klatovy	9	354
Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní			33
Domov pokojného stáří Naší Paní Klatovy			33
Osobní asistence Klatovy			19
Charitní sociální poradna			343
Nízkoprahový klub pro děti a mládež Chapadlo			141
Nízkoprahový klub pro děti a mládež Budík			95
SAS Dotek			40
Charitní ošetřovatelská služba			200
Domov pokojného stáří bl. Hroznatý	OCH Ostrov	2	26
Domov pokojného stáří Ostrov			48
Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní	FCH Karlovy Vary	5	49
Týdenní stacionář			16
Denní stacionář pro zdravotně a mentálně postižené			20
Sociálně terapeutické dílny KV			50
Dům na půl cesty sv. Josefa			22
Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní	FCH Aš	1	44
Celkem (55 služeb)			7092

Diecézní charita Plzeň a některé lokální charity zaměstnávají 747 lidí (srov. tabulka níže).

Charita	Počet zaměstnanců s úvazkem	Zaměstnanci pouze na DPP nebo DPČ	Zaměstnanci celkem
Diecézní charita Plzeň	189	46	235
Městská charita Plzeň	185	49	234
Oblastní charita Klatovy	75	14	89
Oblastní charita Rokycany	36	3	39
Oblastní charita Ostrov	51	30	81
Farní charita Aš	8	6	14
Farní charita Karlovy Vary	32	2	34
Farní charita Stříbro	11	10	21
CELKEM	587	160	747

Zaměstnanci, kteří měli zároveň pracovní poměr a k němu dohodu, jsou vykazováni jen jednou ve sloupci zaměstnanců s úvazkem.

2.4. Křesťanská etika a identita služby diecézní charity

Kromě základní orientace charitních služeb podle **Kodexu Charity Česká republika** a **Etického kodexu sociálního pracovníka ČR** se diecézní charita v posledních letech účastnila projektu Vzdělávacího institutu pro charitativní praxi (www.charitni-institut.cz) založeného Diecézní charitou Hradec Králové, který se snaží ve službě charitativních církevních organizací zavádět nástroj etického řízení managementu církevní organizace zvaný **DEKACERT** (www.charitni-institut.cz/dekacert). Tímto úvodním školením prošly týmu OCH Klatovy a OCH Rokycany a v obou Charitách přijali lokalizovanou verzi této etické deklarace (srov. [Dekacert OCH Klatovy](#) a [ZDE](#)).

Za duchovní rozměr služeb DCHP zodpovídá **prezident DCHP** (biskup František Radkovský), ve spolupráci s ním o zaměstnance Charity z duchovního hlediska pečuje **spirituál Charity** (jáhen Ladislav Lego) – navštěvuje charitní zařízení a mívá setkání se zaměstnanci. Cca 6x za rok probíhá duchovní obnova pro zaměstnance (menší skupina), obnovy probíhají např. v domově pro hosty v Klášteře Nový Dvůr nebo v Teplé v Klášteře premonstrátů. Oběma v této službě intenzivně pomáhají (sloužením mší svatých či dalším doprovázením) **někteří kněží**, především v Plzni (dominikáni, Jiří Barhoň), Klatovech, Rokycanech, Stříbře, Boru u Tachova, Ostrově, Karlových Varech Staré roli, Chebu atd.

Pro Charitu také pracují další dvě zaměstnankyně biskupství plzeňského, Tereza Rymešová (podpora klientů v Domově sv. Jiří) a Hana Šimrová (podpora klientů v domovech sv. Alžběty a sv. Aloise).

Charita jako místo evangelizace?

Otázce křesťanské identity katolické Charity se velmi podrobně ve svém výzkumu a pastoračně-teologické reflexi věnoval ve své dizertaci a následně pak v knize, která tuto dizertaci aktualizuje, Michal Opatrný, současný děkan Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. I když je tato reflexe založena na terénním výzkumu v naší diecézi starém 20 let, z roku 2004, otázky tam řešené jsou stále aktuální. Proto z knihy *Michal Opatrný: Charita jako místo evangelizace* (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, Scientia 07, 2010, [ZDE](#)) přinášíme alespoň krátké shrnutí (srov. také recenze této knihy v [Teologické texty](#) a [Caritas et veritas](#)).

V úvodu studie Michal Opatrný prezentuje diskusi dvou německých teologů Henricha Pompeye a Rolfa Zerfaße o významu a profilu spolupracovníků charity. Na jedné straně stojí názor, že nosným pilířem charity jsou „menší společenství věrohodných křesťanů“, tedy ti, kteří žijí ve společenství církve (jsou účastní církevního *communio*), a mohou tak tedy plnit a rozvíjet úkoly církve, a na druhé straně, že jsou jím všichni ti, kterých se dotýká lidské utrpení, jako například milosrdného Samařana z Ježíšova podobenství, který rovněž nebyl členem lidu Božího a přesto je dáván za příklad toho, jenž naplnil Boží vůli.

Jakkoli jsou tyto teologické reflexe důležité pro hledání další podoby diakonické služby i u nás v diecézi do budoucna, zatím je ponecháme stranou pro II. etapu diecézní synody a budeme zde za účelem „popisu situace“ pouze prezentovat jen některé z autorových závěrů z jeho terénních výzkumů.

Kvantitativní a kvalitativní výzkum

Autor v naší diecézi provedl v r. 2004 dva výzkumy (kvantitativní a kvalitativní) mezi pracovníky Diecézní charity Plzeň, které se soustředily na to, jak pracovníci Charity v plzeňské diecézi vnímají svou práci vzhledem ke křesťanské víře a vzhledem ke skutečnosti, že Charita je zřizována katolickou církví.

V době terénního průzkumu bylo v Diecézní charitě Plzeň 201 zaměstnanců, z nichž 153 odpovědělo na výzkumný dotazník (tedy 76 %). 58 % respondentů uvedlo, že nejsou členy žádné církve, 39 % že jsou „laici“, po 1 % pak že jsou jáhni, kněží, či bez odpovědi. Z toho bylo 61 % pokřtěných, 36 % praktikujících v katolické církvi, 6 % praktikujících v jiných církvích, 19 % křesťanů bez vazby na církev, 9 % věřících ve smyslu židovsko-křesťanské tradice, 14 % se hlásilo k neurčitému typu religiozity, 14 % se deklarovalo jako „ateisté“ a 2 % odpovědělo „nevím“. Zjednodušeně: 41 % praktikující křesťané, 19 % křesťané bez vazby na církev, 23 % náboženští lidé, 14 % ateisté, 2 % „nevím“.

Z dalších odpovědí vyplynulo, že pro pracovníky DCHP je Charita bez církve spíše nepředstavitelná (49 % respondentů). Pro ty, kteří si Charitu bez církve představit dokázali, by pak byla většinou stejná jako jiné dobročinné organizace (28 %). Podle názoru menšiny mezi pracovníky (10 %) by Charita nebyla o moc jiná než v době výzkumu. Zda by Charita byla bez církve lepší nebo horší nebylo tehdy pro pracovníky DCHP nějakou zásadní otázkou (shodně totiž vždy 1 % respondentů odpovědělo, že by byla lepší, resp. horší). Celkem tedy byla Charita bez církve představitelná pro 40 % pracovníků DCHP, 11 % na to neměla jasný názor. Zajímavé pak je, že katolická církev bez Charity byla pro respondenty výzkumu představitelná ještě méně (63 % pracovníků DCHP si nedovedla představit katolickou církev bez Charity, 21 % na to ale neměla jasný názor a 16 % respondentů si církev bez Charity představit dovedla). Z dalšího dotazování pak vyšlo zajímavé zjištění, že podle respondentů by katolická církev měla být s Charitou propojena úžeji, než doposud (to pak autor zkoumal v kvalitativním výzkumu).

Z další série otázek pak vyplynulo, že při hodnocení na desetistupňové škále věřící pracovníci DCHP (tedy ne „ateisté“ či respondenti s „nevím“) dali mírně nadprůměrné hodnocení významu jejich práce na Charitě pro jejich víru (5,7) a trochu vyšší hodnocení přiřadili významu jejich víry pro práci v Charitě (6,3).

Z následných osobních rozhovorů, které zde nelze podrobněji sumarizovat, kromě jiného před 20 lety vyplynulo, že respondenti opakovaně volali po změně ve třech oblastech:

- finanční zabezpečení pracovníků Charity (navýšení mezd)
- některé cíle a formy organizace či řízení práce Charity (různorodá témata)
- vztah církve a Charity (volání po přiblížení křesťanství jak klientům, tak pracovníkům Charity)

Shrnutí výsledků výzkumu

Výsledky obou výzkumů Michal Opatrný na závěr 2. kapitoly své knihy pak shrnuje takto (zkráceno):

- V DCHP v době výzkumu byly ve stejné míře zastoupeni jak křesťané (42 %), tak i porůznu religi-ózní lidé (42 %), jen málo pracovníků byly přesvědčení ateisté (14 %).
- Pro pracovníky, kteří nejsou ateisté, je víra důležitější ro práci v Charitě, než jejich práce pro jejich víru. Pojetí víry se ale u jednotlivých pracovníků může velmi lišit.
- Motivem pro přijetí práce v Charitě u respondentů většinou nebyla křesťanská víra, ale klienti Charity, což u pracovníků Charity vede k velkému zaujetí pro vlastní práci. Pro křesťany mezi pracovníky Charity je však pak důležité, že svojí práci mohou uskutečňovat své křesťanství. Pro nepraktikující nebo nevěřící pracovníky je důležité, že se mohou věnovat sociální práci s větším ohledem na lidskou důstojnost, hodnotu života a dát prostor více osobnímu přístupu ke klientům.
- Respondenti by si přáli užší spojení mezi církví a Charitou, které by mělo spočívat ve spolupráci církve a jejích pastoračních pracovníků ve prospěch jak klientů, tak pracovníků Charity.

V souvislosti s pracovníky Charity respondenti hovořili hlavně o tom, že by měli znát Charitu jako instituci, její základy a „filosofii“.

2.5. Dva podněty pro další etapy synody

Pro solidní zmapování situace ohledně chápání a praktického žití křesťanské identity charitních služeb v diecézi nemáme bohužel žádná čerstvější data. Proto toto téma uzavřeme dvěma podněty, jakým směrem by se mohlo uvažování o místě charitních služeb v plzeňské diecézi ubírat v e II. etapě diecézní synody.

Charita a „*patrimonium pauperum*“?

V předchozím oddíle zmíněný Michal Opatrný toto téma dobře nastínil v rozhovoru pro Pracovní skupinu pro sociální otázky při ČBK z roku 2016 nazvaném „Dobročinnost patří ke křesťanství stejně jako návštěva nedělních bohoslužeb“ (srov. [ZDE](#)). Na otázku po tom, nakolik si lidé spojují Charitu s církví a jak funguje financování charitních projektů Michal Opatrný kromě jiného říká i toto:

„... V odborném diskurzu se běžně rozlišuje pomocí malého a velkého písmena charita jako křesťanská dobročinnost a Charita jako organizace, tj. Charita ČR. Slovo charita má základ v latinském *caritas*, kterým bylo překládáno řecké slovo *agapé*, původně použité ve Starém i Novém zákoně pro takovou lásku k druhým lidem, která si nežadá protislužbu. Jde tedy o nezištnou, pomáhající lásku k druhým lidem... Jiná věc je, zda to, čemu se církevní pomáhající organizace věnují, by skutečně mělo být jejich prioritou jako křesťanských a církevních organizací. Tradičním kritériem křesťanské pomoci bylo pomáhat těm, kterým se pomoci nedostává – nikdo jim nepomáhá. Tak, jako v podobenství o milosrdném Samaritánovi přepadeného nejprve všichni obcházejí, a pomůže mu až Samaritán, i křesťanská charita by měla pomáhat především těm, které ostatní obešli. Je podle mě velkou otázkou dnešní doby, kdo by to měl být. Zřejmě to však nejsou ty oblasti sociálních služeb, které jsou momentálně nejlépe financovány z veřejných rozpočtů.

Pak je ale samozřejmě třeba se ptát, jak takto orientovanou charitu financovat. Jednou z cest je, že si Charity na tuto činnost vydělávají takovými sociálními službami, které jsou dobře finančně zajištěny. To je však poměrně nešťastné, protože tyto prostředky jsou určeny na péči o určité konkrétní klienty, ne k vytváření zisku, byť by byl použit sebelépe. Domnívám se proto, že je možné v této souvislosti uvažovat o církevních restitucích jako příležitosti, jak se věnovat skutečně křesťanské charitě. V historii platil princip *patrimonium pauperum* – církevní majetek je majetkem chudých. Bylo tím myšleno, že vše, co má církev nad své ‚provozní‘ potřeby a nad platy duchovních, musí použít k péči o potřebné. Pokud se však prostředků nedostávalo, dělily se na třetiny: třetina na ‚provoz‘, třetina pro duchovní, třetina pro potřebné.“

Spiritualita v charitních sociálních službách?

Pro budoucí reflexi výše naznačených otázek bude nakonec nutné se také pečlivě zabývat otázkou pojetí spirituality v sociální práci, ale i obecně v pastoraci. Co je jádrem křesťanské spirituality žité uvnitř sociálních či charitativních služeb? V jakém vztahu je tato křesťanský orientovaná spiritualita ke spirituálním potřebám ostatních sociálních pracovníků a klientů těchto služeb? Je možné se zde nějak inspirovat např. ze zkušeností se spirituálním rozměrem služby a konceptů spirituality nemocničních, hospicových či vězeňských kaplanů? Je cílem křesťanský orientované charitní sociální služby „konverze“ či „obrácení“ klienta? Jsou motivace a cíle spatřované v „pouhé“ nezištné pomoci trpícímu bližnímu dostatečně „křesťanské“? Kdo by měl být za udržení a rozvoj křesťanského rozměru charitativní práce zodpovědný?

Tyto otázky samozřejmě již dalece přesahují popisné zaměření I. etapy naší diecézní synody, i když právě v jejich světle provedená studie charitních služeb by byla pro další úvahy o vztahu mezi Charitou a diecézí velmi nápomocná. Proto alespoň na závěr odkazujeme na nejnovější článek Michala Opatrného k tomuto tématu, který by se mohl stát jedním z důležitých pramenů při hledání odpovědi na výše položené otázky:

- Opatrný Michal: „Postsecular, Christian, or Humanistic Spirituality in Social Work within Secular Europe“, *Journal of Religion and Health*, 23 August 2024 (dostupné [ZDE](#))
- Spalová Barbora, Vojtěch Pelikán a Martin Liška: „Religious-secular as non-competitive: Encouraging participative church in a Czech Catholic diocese“, *Social Compass*, Volume 71, Issue 2; [ZDE](#)

3. CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ V PLZEŇSKÉ DIECÉZI

Ekonomika církevních školských zařízení v diecézi v příloze [P3](#) DODATEK 2.

Služba církevních školských zařízení patří do „kategoriální pastorační“ (viz oddíl III.B.). Protože je však s touto službou rozvinut rozsáhlý organizační a personální aparát, prezentujeme tuto službu diecéze v tomto samostatném oddíle. Biskupství plzeňské zřizuje čtyři školské právnické osoby.

Každé z církevních školských zařízení v diecézi si na základě rámcové „Základní koncepce křesťanské identity školy a školského zařízení v Plzeňské diecézi“ vytváří vlastní „Koncepci naplňování křesťanské identity“, která je 1x za 3 roky konzultována a schvalována zřizovatelem (diecézním biskupem). Podle této rámcové koncepce je snaha školská zařízení v diecézi vnímat jako prostor otevřený pro všechny s preevangelizační s ekumenickým rozměrem.

Téma křesťanské identity jednotlivých školských zařízení bylo v roce 2020 na pozvání biskupa Tomáše Holuba a za spolupráce diecézní koordinátorky pro církevní školství Jany Černíkové podrobně zkoumáno během participativního výzkumu Barbory Spalové a Marka Lišky (srov. „Podkladová zpráva pro účely zpracování koncepce církevního školství v plzeňské diecézi“), jehož výsledky jsou online k dispozici [ZDE](#). Z této zprávy čerpáme stručná shrnutí pohledů jednotlivých aktérů na toto téma v jednotlivých zařízeních.

3.1. Církevní základní škola a střední škola Plzeň

Základním posláním školy je poskytovat kvalitní základní vzdělávání a střední odborné vzdělání v oboru Ekologie a životní prostředí a Sociální činnost. Jde o školu zřízenou Biskupstvím plzeňským, ve které jsou dva stupně vzdělávání (dříve dva samostatné subjekty): základní škola s 9 bezparalelními ročníky s menšími třídními kolektivy, na 1. stupni 20 žáků ve třídě, na druhém stupni 24 žáků ve třídě a střední odborná škola se dvěma vzdělávacími obory, Ekologie a ochrana životního prostředí a Sociální činnost – na střední škole je kapacita tříd 25 žáků. Na všech stupních vzdělávání je kladen důraz na praktické vzdělávání, to koresponduje na ZŠ s půlenými hodinami na odborné semináře, organizací badatelského týdne a na SŠ rozsahem praxí nejen v průběhu školního roku, ale také o hlavních prázdninách. Škola má opakovaně titul Ekoškola a realizuje projekt Rodiče vítáni. Více informací na cisplzen.cz.

Počty žáků: Základní škola (213), Střední škola (231), Ekologie a životní prostředí denní forma studia (109), Ekologie a životní prostředí dálková forma studia (21), Sociální činnost denní forma studia (87), Sociální činnost dálková forma studia (14), Pečovatelské služby (0), Školní družina (57), Školní klub (35). Celková kapacita ZŠ je 270 žáků, SŠ 200 žáků. Letos se na ZŠ hlásilo 73 uchazečů, přijato mohlo být kvůli dané kapacitě školy jen 28, na SŠ pak 170 zájemců, přijato z nich mohlo být 52.

Spirituálové: s. Markéta Hanáková FMA, P. Marek Vilímek OFM; výuka etické výchovy, křesťanské etiky, religionistiky, organizace ranních modliteb, mše svaté, meditačních dnů

Zaměstnanci: Počet pedagogických pracovníků: 63, počet provozních zaměstnanců: 11

Křesťanskost (výzkum 2019/2020):

- vedení: důraz na praktickou prospěšnost ve studijních oborech; důraz na solidní etický základ pro orientaci v pluralistické společnosti (SŠ); každodenně žité křesťanské hodnoty (vztahy, respekt); péče o osobnostní a prosociální rozvoj; dobrovolné nabídky pro duchovní život / vzdělávání se v křesťanství (ZŠ)
- rodiče: ocenili by více prostoru pro etiku a duchovní rozvoj (SŠ); pospolitost, alternativní pedagogika, kontakt s křesťanstvím (ZŠ)
- studenti: rodinná atmosféra, dobrovolnost duchovních nabídek, pluralita názorů, církev není na překážku
- vyučující: dobrá atmosféra, důvěra, světonázorová otevřenost, podpora, přesah (SŠ); svobodný pedagogický koncept; péče o vztahy; hledání nových cest, jak zprostředkovat duchovnost (ZŠ)
- očekávání od zřizovatele: materiální zajištění, platy, propojení odbornosti a církevnosti (SŠ); dořešit prostorovou tíseň školy; pečovat o vyučující; být v kontaktu s dětmi, uchopit duchovní oblast (ZŠ)

3.2. Církevní gymnázium Plzeň

Jde o osmileté gymnázium zřízené Biskupstvím plzeňským se dvěma třídami v každém ročníku s kapacitou 34 žáků ve třídě. Kvalitu gymnázia dokumentují nejen velmi časté úspěchy na odborných olympiádách, v soutěži Plzeňského kraje gymnazista roku, ale především výrazný úspěch absolventů při přijímacích řízeních na VŠ. O školu je dlouhodobě enormní zájem, počet přihlášek je tradičně více než 4násobkem volných míst. Více informací na cirkevnigymnazium.cz.

Počty žáků: 515 (ve všech formách studia); celková kapacita je 630 žáků, školní jídelna má kapacitu 1 000 strávnicků. Letos dorazilo 361 přihlášek (z toho 138 uchazečů mělo CG na prvním místě, 117 na druhém, ostatní na třetím), z nichž mohlo být do dvou prim osmiletého cyklu přijato 64 z nich.

Spirituálové: s. Jordána Kleinwächterová OP, P. Ludvík Grundman OP; výuka religionistiky a příprava zavádění etické výchovy, meditační dny, slavnosti třídy (rozjímání, charitativní činnost)

Zaměstnanci: Počet zaměstnanců celkem: 69 (přepočtený 60,54), z toho 49 pedagogických pracovníků (přepočtený 41,04)

Křesťanskost (výzkum 2019/2020):

- vedení a kaplan: nenásilné působení a svědčení o víře, zajišťované především výukou religionistiky, přítomností kaplana a blízkostí církevních prvků
- vyučující: duch školy, vztahy k žákům, civilní víra, kaplan
- praktikující rodiče: očekávání prosociálního a citlivého přístupu, pastorační kvality, bezpečné prostředí
- studenti: domov pro věřící, tolerance, prostor pro duchovní témata, problematické prezentování religionistů jako zástupců křesťanství
- očekávání od zřizovatele: finanční podpora, komunikace, zajištění rovných podmínek, zachování rovnováhy

3.3. Mateřská škola kardinála Berana Plzeň

Je mateřská škola zřízená Biskupstvím plzeňským se dvěma pracovišti – v části Bory je pracoviště, které vzniklo na základě spolupráce se Západočeskou univerzitou, zde jsou tři třídy, z toho dvě „univerzitní“ a jedna křesťanská; v části Košutka je jedna třída křesťanská. Motem školního vzdělávacího programu je: *Zastav se. Dívej se. Naslouchej. Objevuj...* Vede děti k radostnému poznávání stvoření a objevování hodnot v každém člověku. Více informací na mskb.cz.

Počty dětí: Celková kapacita je 86 dětí (Košutka 24 dětí v 1 oddělení, Bory 62 dětí ve 3 odděleních). Letos přišlo 59 žádostí o přijetí (17 na Košutku a 42 na Bory), přijato z nich mohlo být celkem 29.

Spirituálové: Školku navštěvují s programem externí spolupracovníci z katolické církve – s. Michaela OP, P. Bogdan Stępień, jáhen Jan Klail, ale také duchovní z Církve bratrské nebo Metodistické

Zaměstnanci: 9 zaměstnanců (9 plných úvazků) kvalifikovaní interní pedagogičtí pracovníci, externí učitel na 0,2 úvazku, 4 asistenti pedagoga na 4 celé úvazky, 5 nepedagogických pracovníků (5 celých úvazků)

Křesťanskost (výzkum 2019/2020):

- zaměstnankyně: rodinné prostředí, respektující a laskavý přístup, služba praktikujícím rodinám, univerzálně humanitní hodnoty, ekumenický charakter
- rodiče: formování dětí ke křesťanství, přijímající, individuální a vřelý přístup, rodinné prostředí, komunikace
- očekávání od zřizovatele: pravidelně komunikovat, materiálně vybavit, finančně a technicky zabezpečit, podpora, partnerství

3.4. Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna Plzeň

Jedná se o školské zařízení („školská právnická osoba“) sídlící v klášteře dominikánů v Plzni, které má smluvní vztah se školami zřizovanými Biskupstvím plzeňským, dále se školami v Českobudějovické diecézi a s Biskupské gymnázium a základní škola v Bohosudově. Současně poskytuje i služby klientům ze škol veřejných zřizovatelů, kteří projeví zájem. Kromě pedagogicko-psychologického poradenství organizuje různé odborné přednášky, spolupracuje se středními i vysokými školami v kraji. V nabídce má také bezodkladnou intervenční činnost, rodinnou terapii, terapii hrou, terapii attachementu či kognitivně-behaviorální terapii. Více informací na kppp-plzen.cz.

Počty klientů: 644 klientů v roce 2019/20, aktuální číslo není k dispozici

Zaměstnanci: Psycholog (3 lidé, 2 úvazky), speciální pedagog (3 lidé, 2 úvazky), metodik prevence (1 člověk, jeden úvazek), nepedagogičtí pracovníci (2 lidé, 2 úvazky)

Křesťanskost (výzkum 2019/2020):

- zaměstnankyně: smysluplná práce, empatický pracovní kolektiv
- rodiče: dobrá komunikace, vstřícnost, lidský přístup, profesionalita, skutečná pomoc
- praxe: bezpodmínečné přijetí klienta, víra v pozitivní změnu, radostná služba, etika práce
- očekávání od zřizovatele: zastupování při legislativním vyjednávání, nabídka spirituální i lidské péče, definice kompetencí mezi školami a KPPP

3.5. Tým pro církevní školství na biskupství plzeňském

Na biskupství plzeňském církevní školství v diecézi na starosti tým spolupracovníků ve složení diecézní biskup, diecézní koordinátorka pro církevní školství a spirituálové a spirituálky jednotlivých zařízení. V době participativního výzkumu (2019/2020) sem navíc patřil také vikář pro školství a trvalý jáhen. K tématu „křesťanskosti“ církevního školství v diecézi se v době výzkumu tento tým vyjádřil takto:

- Proměny křesťanskosti církevních škol za posledních 30 let: Od ideálu konfesních škol k preevangelizaci v pluralitní společnosti
- Vize pro školství jako veřejné služby církve: Přinášení křesťanského impulsu do společnosti, žít Krista, překonat předsudky církve vůči společnosti
- Postavení církevních škol v církvi a ve společnosti: Společenská relevance, posun do středu církevní mise ve společnosti
- Role spirituálů a spirituálek: Reprezentovat církev, ale také stávat se všem vším, vytvářet neutrální prostor

3.6. Participativní výzkum „křesťanskosti“ církevního školství

Výsledky již částečně prezentovaného participativního výzkumu „křesťanskosti“ církevního školství v diecézi jsou v plné podobě k dispozici zde (stojí za to si je pročíst celé):

- [Výsledky výzkumu církevního školství v plzeňské diecézi | MUNI FSS](#)

Jsou založeny na kvalitativním výzkumu části projektového týmu výzkumného projektu „Společnost a církev v procesu restitucí církevního majetku: Podpora participace“ (cirkev.fss.muni.cz) a vychází z hloubkových rozhovorů zaměřených na zkoumání „křesťanskosti“ církevních školských zařízení v Plzni. Zpráva zprostředkovává interpretace, co znamená „církevní“ či „křesťanské“ v kontextu daných školských zařízení, z pohledu různých skupin aktérů: vedení, zaměstnanců, rodičů, studentů. Zpráva zachycuje interpretace aktérů, jejich vize a očekávání od zřizovatele v určitém okamžiku (2019–2020), často se nicméně opírají o dlouhodobou zkušenost s církevním školstvím. Zde jako ochutnávku přinášíme závěry této zprávy.

Církevní školy ve vztahu ke společnosti

Plusy:

- Svobodný prostor pro alternativu ve vzdělávání
- Formují angažované občany schopné kvalitní prospěšné práce (ekologie, sociální činnost, gymnázium)
- Pěstují ale také schopnost empatie a solidarity, kladou důraz na prosociální kompetence
- Učí žáky se zodpovědně rozhodovat v eticky nejednoznačných situacích
- Integrují děti s hendikepem a speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd (potenciál pro vznik speciální třídy MŠ)

Mínusy:

- Církevnost v názvu škol je společensky vnímána jako vylučující (jen pro věřící) a odpuzující (představa o manipulativní misii)

Vize:

- Destigmatizace církve / církevních škol ve společnosti, mediální obraz, církev jako „normální“ partner
- Podpora svobody a kritického myšlení na školách (proti představě o manipulativní misii)
- Podpora církevního školství jako veřejné služby, nikoliv jako evangelizačního nástroje

Církevní školy ve vztahu k zaměstnancům

Plusy:

- Bezpečné, přátelské, podporující, rodinné prostředí
- Prostor pro seberozvoj
- Prostor pro realizaci křesťanského života věřících zaměstnanců a zaměstnankyň

Mínusy:

- Nižší platy, horší materiální zabezpečení
- Neujasněné postupy a kompetence, vznikne-li problém

Vize:

- Koncepce církevního školství definuje postupy a kompetence aktérů, zakotvuje pravidelný systém komunikace a podpory a zároveň nechává prostor pro seberealizaci zaměstnankyň a zaměstnanců „podle jejich nejlepšího svědomí“
- Biskupství podporuje vyhledávání dalších finančních zdrojů pro školství, navyšuje rozpočet z vlastních zdrojů

Církevní školy ve vztahu k rodičům

Plusy:

- Otevřená komunikace, možnost zapojení rodičů do prostředí školy (ve věku středoškoláků už je ale kontakt omezený)
- Kvalitní vzdělání pro jejich děti (v MŠ laskavé, na ZŠ rozumně alternativní, na CG prakticky orientované, na CG výkonnostně excelentní)
- Duchovní nabídka, přesah, „neobvyklé“ předměty (religionistika, etika)

Mínusy:

- Zapojení rodičů do chodu školy nemá vždy „správnou míru“

Vize:

- Transparentnost ve vztazích s rodiči je standardem, školy mají různé nástroje, jak rodiče efektivně zapojovat do chodu školy a dosahovat synergie mezi rodinou a školou ve prospěch dítěte
- Biskupství vystupuje i vůči rodičům jako srozumitelný zřizovatel, má nabídky také pro rodiče z církevních škol

Církevní školy ve vztahu k dětem a studentům**Plusy:**

- Bezpečné, přátelské, podporující, rodinné prostředí
- Prostor pro seberozvoj
- Kvalitní vzdělání pro život
- Přesah, „křesťanské“ předměty (SŠ, CG)
- Dobrovolné nabídky pro duchovní život

Mínusy:

- Studenti naráží na negativní konotace církve ve společnosti
- Církevní identita škol není spoluutvářena dětmi a studenty, je definována shora

Vize:

- Koncepce církevního školství je společným dílem všech aktérů škol, včetně dětí a studentů
- Jejich interpretace křesťanskosti školy je brána vážně

Církevní školy ve vztahu ke zřizovateli**Plusy:**

- Důvěra, svoboda, menší míra byrokracie než ve veřejném školství
- Možnost osobnějších vztahů
- Apolitičnost zřizovatele (školy nepodléhají politickým tlakům)

Mínusy:

- Ekonomicky a mocensky „slabší“ zřizovatel než u veřejných škol
- Hierarchické uspořádání církve (proti nekompetentním zásahům shora není odvolání)

Vize:

- Koncepce církevního školství zakotvuje platformy, kde se různí aktéři škol pravidelně setkávají se zřizovatelem
- Školy a církve se vzájemně podporují ve svých službách veřejnosti

3.7. Podněty pro další etapy diecézní synody

Pro prohloubení tématu křesťanské identity církevního školství, které bude pro další úvahy o roli církevního školství v rámci plzeňské diecéze v rámci II. etapy diecézní synody nezbytné, se nakonec nabízí soubor odborných studií *Vize zdu, vize zmaru, Proměny církve v Česku a na Slovensku v kontextu restitucí*, Praha, Nakladatelství Karolinum, 1013 (k objednání [ZDE](#)), ve kterém kromě jiného najdeme dvě velmi inspirativní studie k tomuto tématu:

- Barbora Spalová a Ivana Lukeš Rybanská: „Církevní školy chtějí být Boží pro sekulární společnost“ (str. 105 – 132)
- Andrea Beláňová: „Improvizace a tlumočení školních kaplanů“ (str. 133 – 150)

4. ŘECKOKATOLICKÁ CÍRKEV V PLZEŇSKÉ DIECÉZI

Přesto, že řeckokatolické farnosti v naší diecézi nespádají pod jurisdikci plzeňského biskupa, ale jsou součástí Apoštolského exarchátu Praha (exarchat.cz) a neúčastní se tedy přímo naší diecézní synody, jsou důležitou součástí pastorační práce v diecézi, kterou bychom mohli z našeho hlediska zařadit mezi „kategoriální pastorační“. Proto zde na závěr přinášíme shrnutí jejich činnosti.

Plzeňský děkanát Apoštolského exarchátu Praha (exarchat.cz/plzensky-dekanat), ke kterému patří Řeckokatolická farnost v Plzni a Řeckokatolická farnost v Karlových Varech, je geografický totožný s územím plzeňské diecéze. Děkanem je o. Andrij Penjuk.

4.1. Řeckokatolická farnost v Karlových Varech

Pole působení řeckokatolické farnosti v Karlových Varech (reckokatolikv.estranky.cz) je prakticky celý Karlovarský kraj. Farářem je o. Andrij Penjuk, který zároveň pracuje 4 dny v týdnu jako vězeňský kaplan ve věznici Ostrov, v rámci biritualismu v Mariánských Lázních slouží řeckokatolické bohoslužby také premonstrát z tepelské kanonie P. Řehoř Urban (ten zároveň na DPP vykonává funkci soudního vikáře Apoštolského exarchátu Praha).

Bohoslužby:

- každou neděli liturgie v Chebu (od ŘKF Cheb zapůjčený římskokatolický chrám sv. Václava) a dvě liturgie v Karlových Varech (chrám sv. Ondřeje v Karlových Varech ve vlastnictví řeckokatolické církve) + zasvěcené církevní svátky, běhen všedních dnů v období postním apod.
- účast na nedělních bohoslužbách v roce 2003 celkem cca. 20 osob, v roce 2023 kolem 80-90 osob, za rok 28 křtů (nárůst zvláště kvůli migraci z Ukrajiny)
- bohoslužby v Kapli sv. Šarbela, bl. Hroznaty a Karla I. dle rozpisu na faře v Mariánských Lázních (8 – 12 lidí) pod vedením P. Řehoře Urbana

Složení: Převážná většina věřících pochází z Ukrajiny (více než 90 %). Přicházejí do České republiky jako studenti, pracovníci a specialisté v různých oborech. Společenství věřících tvoří převážně mladé rodiny s dětmi různého věku, osoby ve středním produktivním věku, ale i osoby v důchodu, osamocené aj.

Zapojení: Farníci se podle svých možností aktivně podílejí na životě církve: modlitbou, obětavostí, osobním svědectvím autentického vztahu s Kristem, křesťanskou výchovou dětí, finanční, intelektuální a fyzickou pomocí v zajišťování farní činnosti.

Imigrace: Imigranti z Ukrajiny se většinou rychle naučí jazyk a včlení se do české společnosti. Při této asimilaci se snaží zachovat svou národní identitu a živý vztah k Bohu v prostředí řeckokatolické církve. Je potřeba se věnovat ne jenom osobám, navštěvujícím bohoslužby ale také těm, kteří po příjezdu do ČR nemají informace o působení řeckokatolické církve u nás, mají duchovní rány, způsobené válkou, jsou zatížené sociální situací, nábožensky lhostejným prostředím, těžkou prací atd. Farnost se snaží hmotně podporovat vojáky na Ukrajině, zraněné, migranty, uprchlíky, vězně.

Problémy:

- Chybí soustavná katecheze všech kvůli nedostatku duchovních i laických aktivních spolupracovníků.
- Kvůli nedostatku financí se zrušilo mnoho pracovních míst pastoračních asistentů a tyto osoby si musely nalézt jiné zaměstnání, aby zajistily své živobytí.
- Často se vhodná osoba se západem pro laický apoštolát musí se starat o finanční zajištění své rodiny a není pro ni možné věnovat se práci pro farnost.
- Problém je i se zajišťováním hmotných potřeb kněží, kteří působí nebo potencionálně by mohli působit v exarchátu. Chybí i fary, kde by mohl bydlet kněz se svojí rodinou.
- Většina kněží Apoštolského exarchátu financuje své bydlení těmito způsoby: opravuje fary ve vlastnictví církve pomocí svých soukromých příjmů nebo splácí hypotéku za pořízené soukromé bydlení v místě své duchovní služby.

- Kvůli soustředění na podporu a pomoc Ukrajině se musí zatím ostatní odložit, což značně brzdí vývoj života církve.

4.2. Řeckokatolická farnost v Plzni

Pole působení řeckokatolické farnosti v Plzni (svaty-mikulas.mozello.cz) je prakticky celý Plzeňský kraj. Farářem je o. Igor Bibko, který je zároveň farářem ŘKF Plzeň – Západ, farním vikářem je zde o. Serhij Ilnytský (Tachov).

Bohoslužby:

Farním chrámem je kostel sv. Mikuláše na Mikulášském nám. v Plzni, filiálním chrámem kostel sv. Václava v Tachově, střední bohoslužby jsou v kapli bl. Hroznaty na biskupství.

- středa 18:30 celý rok každý týden Svatá liturgie
- pátek 18:30 celý rok 1x za měsíc 1. pátek v měsíci
- neděle 09:30 celý rok každý týden Svatá liturgie (ukrajinsky)
- neděle 11:00 celý rok každý týden Svatá liturgie (staroslověnsky)

Celková účast v neděli cca 200, o svátcích do 300, Velikonoce do 2000, všední dny cca 15 - 25. Křtů za rok kolem 50 - 70 dětí, svatby nejméně 5 ročně, pohřby 2 - 3. Do Klatov a Domažlic P. Bibko dojíždí podle potřeby (křty, svatby, pohřby). Kromě biritualismu slouží současně jako nemocniční a vězeňský kaplan (Bory) a dobrovolnický navštěvuje DPS. Filiální chrám v Tachově spravuje o. Serhij Il'nickij (vážně nemocný); návštěvnost cca 25 lidí, o Velikonocích 50 - 70.

Složení: V podstatě Ukrajinci, velká část ze Zakarpátí (tedy Rusíni) a v malém počtu Češi (i tradiční); i mladé rodiny, na druhé liturgii (v neděli běhá po kostele kolem 15 dětí).

Projekty: Plán dokončit opravu kostela - fasády kostela sv. Mikuláše, postupně i interiér, dobrá spolupráce s biskupstvím (stavební oddělení apod.).

Zapojení: Společenství růžence a o další duchovní společenství. Ochota věřících finančně a materiálně přispívat na potřebné účely.

Problémy:

- Škoda, že se nepovedlo založit řeckokatolickou charitu v Plzni, protože.
- Chybí místo setkávání, nemáme farní budovu, proto jsme vděční za prostory na Křimické ulici.
- Jako většina kněží Apoštolského exarchátu jsme si vzali hypotéku na bydlení, nakolik exarchát potřeboval kněze, ale nedisponoval potřebnými nemovitostmi.

5. PASTORAČNÍ AKTIVITY VE VIRTUÁLNÍM PROSTORU

Nabídnout komplexní přehled internetových zdrojů, ze kterých lidé žijící v naší diecézi čerpají, samozřejmě přesahuje možnosti i účel tohoto organizačně-personálního profilu naší diecéze (srov. např. Cirkev.cz, Liturgie.cz, Pastorace.cz, Katechismus.cz, Vira.cz, Modlitba.cz, Breviář.cz, Posvátný prostor, Vatican News, Studijní online bible, Nedělní liturgie). Níže se proto pokusíme zmapovat zdroje inspirativní pro křesťanský život, které provozují organizace či lidé z naší diecéze.

Webové prezentace

- Webové stránky diecéze (bip.cz)
- Webové stránky synody (synoda.bip.cz)
- Webové stránky charity (dchp.cz)
- Webové stránky farností (bip.cz/cs/katalog/vikariaty)
- Webové stránky služeb, řeholí, komunit a spolků – viz výše u prezentace jejich činnosti

Vzdělávací projekty

- Postní online semináře pastoračního oddělení (viz např. [Cesta do svobody 2024](#))
- Online škola Obláti ([2020](#) / [2021](#) / [2022](#) / [2023](#))
- Korespondenční školy Koinonia Jan Křtitel ([Biblická](#) / [Teologická](#))
- Chebské vzdělávací semináře a cykly kázání
 - [Kontemplace Laudato si'](#)
 - [Četba Fratelli tutti](#)
 - [Rekapitulace v Kristu](#)
 - [Ospravedlnění z důvěry](#)
 - [Velikonoční cesta](#)
 - [Synodní inspirace](#)

Osobní blogy

- Elva Frouz ([elvafrouz.cz](#))
- Robert Bergman ([robertbergman.cz](#))
- Marek Badida ([marekbadida.cz](#))
- Agasoviny ([agas.cz](#))

Video a audio nahrávky

- Diecéze plzeňská – nejrůznější videa z diecéze ([Diecéze plzeňská - YouTube](#))
- Farnost u katedrály – kázání a přednášky ([Farnost u katedrály - YouTube](#))
- Farnost Cheb – kázání a další nahrávky ([Řk farnost Cheb - YouTube](#) / [LIVE & RECORD](#))
- Šebestián Smrčina – každodenní krátké podněty ([Šebestián ofm - YouTube](#))
- Petr Hruška – příležitostná kázání ([SoundCloud](#) / [Spotify](#) / [Apple Podcasts](#))

Wikipedie

Některé projekty diecéze, vikariáty, farnosti, kaple, kostely, poutní místa, školy, charity, projekty či osoby mají svou stránku na wikipedii. Ne všechny jsou průběžně aktualizované, což může vést ke zmatku. Přehled těchto prezentací lze nalézt zde:

- [Kategorie: Diecéze plzeňská – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)

Výběr některých prezentací:

- [Diecéze plzeňská – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)
- [Diecézní charita Plzeň – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)
- [Vikariáty plzeňské diecéze – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)
- [Památník obětem zla – Wikipedie \(wikipedia.org\)](#)

Sociální sítě

- Facebookové stránky diecéze ([Diecéze plzeňská](#)), Diecézního centra mládeže ([DCM Plzeň](#)), Diecézní charity Plzeň ([Diecézní charita Plzeň](#)), DCHP v Jižní Americe ([Solidarita v Jižní Americe](#))
- Profily diecéze ([@biskupstvi_plz](#)), biskupa ([@TomasHolubPB](#)), generálního vikáře ([@hruskapetr](#)) a některých dalších kněží či osobností na Síti X
- Instagram diecéze ([@dieceze_plzenska](#)), DCM ([@dcm_plzen](#)), Oblátů ([@omi_czechia](#))
- Facebookové stránky či skupiny některých farností:
 - [Farnost Domažlice](#)
 - [Farnost Cheb](#)
 - [Farnost K. Vary Rybáře](#)
 - [Farnost Klatovy](#)
 - [Farnost Kralovice](#)
 - [Farnost Ostrov](#)

- [Farnost Plzeň Lobzy](#)
- [Farnost Plzeň Slovany](#)
- [Farnost Rokycany](#)
- [Farnost Sokolov](#)
- [Farnost Starý Plzenec](#)
- [Farnost Tachov](#)
- [Farnost Horšovský Týn](#)
- [Farnost u katedrály](#)
- Facebookové profily některých kněží a některých spolků či iniciativ

ZÁVĚR

Pokud jste si někdo dal tu práci a pročetl, či alespoň prolistoval tento přehled personálních a organizačních údajů o plzeňské diecézi až sem k jeho závěru, můžete se možná cítit zahlceni tou spoustou čísel, schémat a grafů. Při jejich tvorbě jsme se také opakovaně ptali, co je ještě užitečné sem zahrnout, a co by už naopak byl příliš velký detail či příliš malé číslo, kterým stejně nepostihneme vlastní život, který se za ním skrývá. Ale pokud bychom z toho všeho udělali jen jakýsi náčrt situace na pár stránek, riskovali bychom zase, že naše mapa bude příliš obecná a tudíž už o vlastním životě pod ní nevypovídající vůbec nic.

Máte tedy k dispozici toto a právě toto, jako výsledek snahy vybalancovat detailnost s nadhledem. Naložte s tím tedy, prosíme, tak, jak sami zvážíte. Možná tak, jak jednou napsal [Stephen Few](#), specialista na vizualizaci dat a zakladatel organizace [Perceptual Edge](#):

Čísla mají důležitý příběh, který nám chtějí říci. Záleží na tobě, abys jim dal hlas.

ZDROJE

Zdroje použité v tomto dokumentu

- Benešová B., Spalová B., Tryputen S., Loci Sacri – příběhy opuštěných sakrálních míst v Sudetech, dostupné na loci-sacri.format.com
- [Duchovní služba | Vězeňská služba České republiky \(vscr.cz\)](#)
- [Formulář pro ERF: Analýza odpovědí](#)
- [Formulář pro PRF: Analýza odpovědí](#)
- Hlášení úkonů duchovní správy v plzeňské diecézi 2024 (k dispozici [ZDE](#))
- Interní přehledy personálního a pastoračního oddělení biskupství plzeňského (archiv biskupství)
- Katalog plzeňské diecéze www.bip.cz/cs/katalog
- [Nástěnky s prezentací jednotlivých oddělení a služeb biskupství k 30. výročí diecéze](#)
- Opatrný Michal, „Dobročinnost patří ke křesťanství stejně jako návštěva nedělních bohoslužeb“, rozhovor pro Pracovní skupinu pro sociální otázky při ČBK z r. 2016 (k dispozici [ZDE](#))
- Opatrný Michal: „Postsecular, Christian, or Humanistic Spirituality in Social Work within Secular Europe“, Journal of Religion and Health, 23 August 2024 (dostupné [ZDE](#))
- Opatrný Michal: *Charita jako místo evangelizace* (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, Scientia 07, 2010 (kniha [ZDE](#); recenze v [Teologické texty](#) a [Caritas et veritas](#))
- Pařil V., Šturma A., Spalová B., Dvořák M. et al., Plzeňská diecéze v mapách, dostupné [ZDE](#)
- Písemné, telefonické či osobní doptávání se představitelů zmiňovaných subjektů
- Pracovní podklady k personalistice církevních škol v diecézi (archiv biskupství)
- Pracovní podklady k personalistice z Diecézní charity Plzeň (archiv biskupství)

- Pracovní poklady k převodu kostelů na jiné subjekty z právního oddělení (archiv biskupství)
- Sčítání účastníků bohoslužeb v plzeňské diecézi 2009 – 2024 (k dispozici [ZDE](#))
- Směrnice pro službu ekonomických rad farností v plzeňské diecézi (k dispozici [ZDE](#))
- Směrnice pro službu pastoračních rad farností v plzeňské diecézi (k dispozici [ZDE](#))
- Směrnice Vzdělávání kněží v plzeňské diecézi (s platností od 1. 1. 2019), k dispozici [ZDE](#)
- Spalová Barbora a Marek Liška: Podkladová zpráva pro účely zpracování koncepce církevního školství v plzeňské diecézi – Výsledky participativního průzkumu plzeňského církevního školství 2020 (k dispozici [ZDE](#))
- Spalová Barbora, Ivana Lukeš Rybanská a kolektiv: *Vize zdaru, vize zmaru, Proměny církví v Česku a na Slovensku v kontextu restitucí*, Praha, Nakladatelství Karolinum, 1013 (k objednání [ZDE](#))
- Spalová Barbora, Vojtěch Pelikán a Martin Liška: „Religious-secular as non-competitive: Encouraging participative church in a Czech Catholic diocese, Social Compass“, Volume 71, Issue 2; [ZDE](#)
- Stanovy Diecézní pastorační rady plzeňské diecéze (k dispozici [ZDE](#))
- Stanovy Ekonomické rady diecéze (k dispozici [ZDE](#))
- Stanovy Kněžské rady plzeňské diecéze (k dispozici [ZDE](#))
- Stanovy Liturgické komise (k dispozici [ZDE](#))
- Statistické výsledky sčítání účastníků bohoslužeb v plzeňské diecézi 2009 – 2014 (archiv biskupství)
- Webové prezentace či výroční zprávy jednotlivých zmiňovaných subjektů
- Webové stránky plzeňské diecéze www.bip.cz

Další relevantní zdroje

- Koncepce naplňování křesťanské identity Církevní ZŠ a SŠ Plzeň (archiv biskupství)
- Koncepce naplňování křesťanské identity MŠKB Plzeň (archiv biskupství)
- Metodika vztahu zřizovatele a ředitele školy a školského zařízení pro subjekty římskokatolické církve
- Spalová Barbora a kol.: *Laici a klerici v české katolické církvi – Na cestě ke spiritualitě spolupráce?* (sociálně-antropologická studie vycházející z výzkumu v plzeňské diecézi, 2018), k dispozici [ZDE](#)
- Spalová Barbora a kol.: Společnost a církve v procesu restitucí církevního majetku: Podpora participace (Souhrnná výzkumná zpráva z výzkumu 2019 – 2022) [ZDE](#), web projektu [ZDE](#)
- Základní koncepce křesťanské identity školy a škol. zařízení v plzeňské diecézi (archiv biskupství)

Všechny přílohy pracovního dokumentu

- [P1 Misie a lidé](#) Misijně-demografický profil plzeňské diecéze (ke stažení [ZDE](#))
- [P2 Uspořádání a život](#) Personálně-organizační profil plzeňské diecéze (ke stažení [ZDE](#))
- [P3 Finance a majetek](#) Ekonomicko-majetkový profil plzeňské diecéze (ke stažení [ZDE](#))
- [P4 Synodalita a historie](#) Synodálně-historický profil plzeňské diecéze (ke stažení [ZDE](#))
- [P5 Faráři, nemáš sůl?](#) Analýza osobních rozhovorů s faráři a farníky (ke stažení [ZDE](#))
- [P6 Jak to vidí jednotlivci?](#) Analýza dat ze synodního dotazníku (ke stažení [ZDE](#))
- [P7 Jak o vidí skupiny?](#) Analýza zápisů ze synodních skupin (ke stažení [ZDE](#))